

takdim

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

H

amd; Âlemlerin Rabbi, yer, gök ve her ikisi arasında bulunanların Melik'i bütün noksanlıklardan münezzeh olan Allah'adır (c.c).

Bize yeni bir sayı daha neşretme imkânını bağışlayan Rabbimize ne kadar hamd-u sena etsek azdır. Bu sebeple bizler; bilinen ve bilinmeyen varlıkların adedince O'nu tesbih eder ve O'na hamd ederiz.

"Yedi gök, yeryüzü ve içinde bulunanlar; O'nu tesbih ederler. O'nu hamd ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur..."¹

Salât ve Selam; yaratılmışların en hayırlısı, muttakilerin imamı olan Hz. Peygamber'e, O'nun âline, yıldızlar mesabesindeki güzide ashabına ve O'nun sünnetini canları pahasına savunup günümüze taşıyan mü'minlere olsun.

"Şüphesiz Allah vemelekleri Peygamberi överler. Ey inananlar! Siz de O'nu övün, O'na salât ve selam getirin."²

Kıymetli Okuyucular!

Dergimizin bu sayısında da, her biri birbirinden güzel ve faydalı olabilecek konulara yer verdik.

Abdussamed İlhan tarafından kaleme alınan 'Resulallah'ın Hayatından Örneklerle; Sözlü ve Fiili Cihad' başlığıyla yazıda, Cihad'ın sünnetteki yeri ve uygulanaşına dair kısa bir yazı aktarmaya çalıştık.

Bu sayımızda da Talha SONSÖZ tarafından sahabenin güzidelereinden biri olan Ammâr bin Yâsir'in hayatına yer verildi.

Çağımızın büyük sorunlarından olan kalem ve kelâmın yanlış veya yanıltıcı kullanılmasıyla ilgili Dicle Şafak tarafından ele alınan 'Kalem ve Kelâmın Doğruluğu' adlı bir makaleyi de siz değerli okuyucularımızın istifadesine sunduk.

Fıkıh Köşesinde ise, 'Şehidliğin Hükümü' konusu tafsilatlı bir şekilde ele alınmaya çalışıldı.

Ümmü Meryem tarafından kaleme alınan 'Kayan Bir Yıldız Zeynep Gazali' adlı yazı da ise, Allah yolunda fedakârlığıyla bilinen Zeynep Gazali'nin hayatı anlatılmaya çalışıldı.

Ebû'l-A'lâ el-Mevdûdî'nin 'Kur'an'da Dört Terim' adlı eserinden alıntılar yaparak, 'İlah-Rabb-Din-İbadet' başlığıyla okuyucularımızın istifadesine sunduk.

Bu sayımızda, günümüz Müslüman ebeveynlere çocuk eğitiminde yardımcı olması adına, Sâlim b. Mâdi'nin 'Otuz Adımda Çocuk Eğitimi' adlı eserinden 'Çocuk Eğitiminde Anne ve Babanın Önemi -2-' adlı bölümünü yayınlamaya devam etmeyi faydalı gördük.

Bu sayımızda günümüzde çokça tartışılan konulardan biri olan 'Demokrasi' mevzusunu da soru-cevap şeklinde kısaca bir değerlendirmeye tabi tuttuk.

Ayrıca bu sayımızda sizden gelen 'Kapitalist Sömürü: 14 Şubat Sevgililer Günü' adlı makaleye de yer verdik.

Ve her zaman olduğu gibi küçük kardeşlerimizi de bu sayımızda unutmayıp onlar için ayırdığımız Çocuk Köşesini de muhafaza ettik.

Hülasa;

Hiçbir zaman kâmil bir insan olduğumuzu ve işlerimizin kusursuz olduğunu zikretmedik. Bilakis beşer olmamız hasebiyle elbette hatalarımızın ve noksanlıklarımızın olacağını, bunlardan müstağni olmamızın mümkün olmadığını tekrar vurgulamak isteriz.

Noksanlıklarımızın bir kısmının, içerisinde bulunduğumuz şartların zorluğu ve imkânlarımızın kısıtlılığından da kaynaklandığının idrakinde olarak hatalarımız ve eksikliklerimiz hususunda bizleri adab-ı muaşeret çerçevesinde ikaz edecek, nasihat ve tavsiyelerde bulunacak kişilere şimdiden müteşekkirimiz.

"...Gücümün yettiği kadar ıslah etmekten başka bir isteğim yoktur. Başarım; ancak Allah'tadır. O'na tevekkül ettim ve O'na yöneliyorum." (Hud Sûresi: 88)

Davamızın sonu âlemlerin Rabb'i olan Allah'a hamd etmektir.

¹ İsrâ Sûresi: 44

² Ahzab Sûresi: 56

hisbe
ilim ve kültür dergisi

ÜÇ AYLIK DERGİ
Yıl: 2 Sayı: 5
Ocak - Şubat - Mart

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Mustafa ÇELİK
Genel Yayın Yönetmeni
Mehmet ORUÇ

İdare Yeri:
Selâhaddin Eyyubi Mahallesi
Urfa Yolu Bulvarı Tunç 2 Apartmanı
İç Kapı No: 6 Bağlar / Diyarbakır

İletişim:
+90 536 787 64 48
hisbedergisi@gmail.com
hisbedergisi@hotmail.com
f t g+ hisbedergisi
www.hisbedergisi.com

Yayın Türü: Süreli Yayın

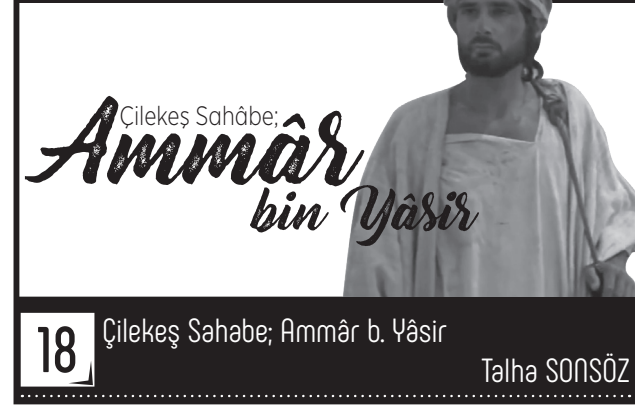
Mizanpaj - Grafik - Uygulama:
VERA YAPIM
GRAFİK · REKLAM · AGENSİ
www.VERAYAPIM.net

Not:
Dergide yayımlanan yazıların
mesuliyeti tamamen yazarlara aittir.
Dergideki yazılardan
kaynak gösterilmesi şartıyla
iktibas yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

08 İLAH-RABB-DİN-İBADET
Ebû'l-A'lâ el-Mevdûdi

18 Çilekeş Sahâbe; Ammâr b. Yâsir
Talha SONSÖZ

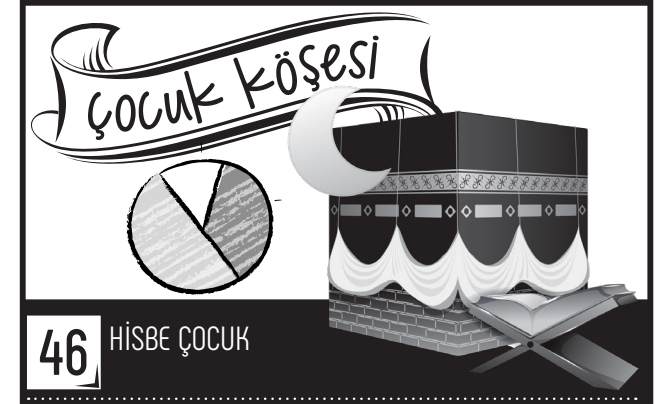
34 BU DÜNYADAN BİR ZEYNEB EL-GAZÂLÎ GEÇTİ!
Ümmü Meryem

12 Demokrasi
Söyleşi

24 Resulallah'ın Hayatından Örneklerle; Sözlü ve Fiili Cihad
Abdussamed İLHAN

46 HİSBE ÇOCUK

04 BAŞYAZI
HİSBE

16 Çocuk Eğitiminde Dikkat Edilecek Hususlar
Sâlim b. Mâdi

30 Kalem Ve Kelâmın Doğruluğu
Dicle ŞAFAK

32 Kısadan Hisse: Niyet Bozulunca Bereket Kalkar
İmâm Gâzâlî

33 Şiir: Hani İman Etmıştik
Mamoste Ebûzer

40 FIKIH KÖŞESİ:
Şehitliğin Hükümü

44 Sizden Gelenler | Kapitalist Sömürü - 14 Şubat...
Ebu Liya

46 Rabbimin İsimlerini Tanıyorum
HİSBE ÇOCUK

B A Ş Y A Z I

Bütün hamdler, Allah Subhânehû Teâlâ'ya aittir. Mülk ve tasarruf O'na aittir. Yeryüzü ve gökyüzünün hükümleri O'nun elindedir. O, dilediği gibi hükmeder.

Ve biz şahadet ederiz ki ; O'ndan başka ibadete layık bir ilah yoktur. Biz ancak O'na kulluk eder, O'ndan mağfiret ve yardım dileriz.

Salât ve Selam; mahlûkatın en hayırlısı olan önderimiz Hz. Muhammed Mustafa Aleyhisselam'a, O'nun ehl-i beyt'ine, güzide ashabına, tâbiine, tebe-i tâbiine ve onlara ittiba edip bu kûdsi davayı omuzlarında taşıyanların üzerine olsun.

Şüphesiz aklı selim olan her kişi ve her toplum, kendi dışındaki kişi ve toplumların yapmış oldukları hatalardan veya başlarına gelen sıkıntılardan ders-ibret çıkarır, kendi hayatında düşebileceği hataları asgari düzeye indirmeye, başarılarını ise ilerletmeye-büyütmeye gayret eder.

Özellikle içerisinde bulunduğumuz son yıllarda, gerek kendi coğrafyamızda, gerekse diğer coğrafyalarda gelişen; siyasi, askeri, iktisadi ve toplumsal olaylar, başta İslami hareketler olmak üzere, bütün hareketler için her yönüyle büyük ders ve ibretler barındırmaktadır.

Başta, kendi coğrafyamızda faaliyet yürüten İslami hareketler olmak üzere, bütün İslami hareketler, özellikle; Cezayir, Bangladeş, Mısır, Suriye, Irak, Afganistan, Türkiye ve Kürdistan coğrafyalarında gelişen siyasi, askeri, iktisadi ve toplumsal olayları, neden-sonuç ilişkisi içerisinde ele alıp, ciddi bir değerlendirmeye tabi tutmalı, akabinde de; duygusallıktan uzak realist bir yaklaşım ile tarihi tekrür ettirmemeye gayret sarf etmelidirler.

... Gelişen bütün olayları ve çıkarılabilecek ders ve ibretleri burada zikredebilecek durumda değiliz. Ancak bizim burada üzerinde ısrarla üzerinde durmak istediğimiz husus; özellikle coğrafyamızda mücadele yürüten İslami camiaların en çok düştüğü ve hâla da düşmeye devam ettiği demokratik yollarla İslami mücadeleyi (İslamı hâkim kılma mücadelesini) yürütme hatasıdır.

Bu yolla yürütülecek İslami mücadelenin şer'i esaslara uymadığı gerçeği bir tarafa, burada tarihte bu yola tenezzül edenlerin başarısızlığı ve bu başarısızlıklardan ders-ibret çıkarmayarak aynı hataya düşme sevdasında bulunanların ziyadeliği hususuna dikkat çekerek, özellikle son yıllarda bu hataya düşenleri kısaca zikretmek istiyoruz.

Cezayir, Bangladeş, Türkiye ve Mısır'ın Demokrasi ile imtihanı ve çıkarılacak dersler

Günümüzde İslami hareketlerin en çok imtihana tabi tutulduğu hususlardan biri de,

elbette demokrasidir. Üzülerek söylemek gerekirse; özellikle, toplum nezdinde kabul görmüş ve kitleleri harekete geçirebilen İslami hareketlerin, siyasi rejimlerin kendilerine sunduğu batı menşeli demokrasi tuzağına düşmeleri, kendi sonlarını da hazırlamıştır.

Böyle bir imtihana tabi tutulup kendilerinin akıbetlerinden istifade edilebilecek hareketlerden biri, Cezayir'de faaliyet gösteren İslami Selamet Cephesi (FIS)'dir.

Resmi olarak 16 Eylül 1989 yılında kurulan FIS, 26 Aralık 1991 tarihinde gerçekleşen genel seçimlerin birinci turuna iştirak etmiş ve bu seçimde, resmi kaynaklara göre yüzde 55 (FIS kaynaklarına göre yüzde 80) oy almıştı. Bu seçimde ezici bir çoğunluğun desteğini kazanıp iktidarı garantileyen (!) FIS, bu başarısıyla Batı'yı endişelendirmişti. Bu başarının akabinde Cezayir Ordusu, Batı'nın da tahrikiyle 16 Ocak 1992 tarihinde darbe ile yönetime el koyarak seçimlerin ikinci turunu iptal etti ve, genel başkan Prof. Abbasi M e d e n i başta olmak üzere FIS ileri gelenlerinin çoğunu tutukladı.

Bu tutuklamalarla yetinmeyen cunta yönetimi, daha önce yerel seçimleri kazanarak işbaşına gelen İslami Kurtuluş Cephesi'ne mensup belediye başkanlarını ve belediye meclisi üyelerini de görevden alıp, birçoğunu tutukladı. Mart ayında da FIS'ı tamamen kapatan cunta yönetimi, binlerce FIS mensubunu tutuklayıp toplama kamplarına gönderdi.

Gerçekleşen askeri darbeye beraber iç

savaşa sürüklenen Cezayir'de yaklaşık olarak yüz binlerce insan hayatını kaybederken, başta FIS olmak üzere birçok İslami hareket de, elde ettikleri birçok kazanımı kaybetti.

Bu hususta kendi bünyesinde birçok ders barındıran hareketlerden biri de, "Bangladeş Cemaati İslami" hareketidir.

1979 yılında yapılan genel seçimlerde 6 milletvekili çıkaran "Cemaati İslami", 1986 seçiminde 10, 1991 seçiminde 18, 1996 seçiminde 3 ve 2001 seçiminde ise 17 vekil çıkardı. 2001 genel seçiminde Milliyetçi Partiyle koalisyon kurarak iktidara gelen Cemaati İslami, 2 önemli bakanlık elde etti.

2009 yılında Şeyh Hasina Vecid liderliğinde iktidara gelen "Büyük Koalisyon", Cemaati İslami'ye savaş açarak, Cemaat-i İslami Partisi başkanı ve sekreteri dâhil olmak üzere 2016 yılına kadar hareketin 5 önemli liderini idam etti.

2009 yılında Şeyh Hasina Vecid liderliğinde iktidara gelen "Büyük Koalisyon", Cemaati İslami'ye savaş açarak, Cemaat-i İslami Partisi başkanı ve sekreteri dâhil olmak üzere 2016 yılına kadar hareketin 5 önemli liderini idam etti.

Birçok liderinin ve birçok mensubunun idam edilmesi, binlerce mensubunun tutuklanması ve mal varlıklarına el konulması gibi birçok sıkıntıyla karşı karşıya kalan Cemaat-i İslami Partisi de, "demokrasi" imtihanını kaybederek, yıllarını harcayarak elde ettiği siyasi/İslami kazanımlarını kaybetti.

Demokrasi bataklığına düşen hareketlerden biri de Türkiye'de faaliyet gösteren "Milli Görüş" camiasıdır. Bu camianın lideri Necmettin Erbakan tarafından 17 Ocak 1970 yılında kurulan "Milli Nizam Partisi" (MNP), 1971 askeri darbesi döneminde Anayasa mahkemesiyle kapatıldı. İslami mücadeleyi demokratik yollarla yürütme

düşüncesinden vazgeçmeyen Erbakan, 1972 yılında aynı kadroyla Milli Selamet Partisi'ni (MSP) kurdu. 14 Ekim 1973 seçimlerinde yüzde 12 oy alan MSP, 48 milletvekili olarak meclise girmeyi başardı. Seçimlerin hemen akabinde de, Cumhuriyet Partisi (CHP) lideri Bülent Ecevit ile birlikte CHP-MSP koalisyon hükümeti kurdu. Ancak bu koalisyonun ömrü uzun sürmedi ve 17 Kasım 1973 tarihinde CHP-MSP koalisyon hükümeti dağıldı. Bu dağılmanın ardından kurulan Birinci Milliyetçi Cephe koalisyon hükümetinde (Adalet Partisi, Milli Selamet Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhuriyetçi Güven Partisi) yer alan MSP, girmiş olduğu 1977 genel seçimlerinden 24 milletvekili çıkararak, seçimlerden sonra kurulan İkinci Milliyetçi Cephe koalisyon hükümetinde (Adalet Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, Milli Selamet Partisi) yer aldı. Adalet Partisi'nin Kasım 1979 tarihinde kurduğu hükümete dışarıdan destek veren MSP'nin ömrü de fazla sürmedi ve 1980 yılında gerçekleşen askeri darbe sonrası kapatıldı. Askeri darbe sonrası tutuklu bulunan MSP lideri Erbakan, 21 parti yöneticisiyle beraber yargılandı.

Demokratik yolla İslami mücadele düşüncesinden vazgeçmeyen Erbakan, kendisine verilen 10 yıl siyaset yapma yasağının ardından, 6 Eylül 1987'de gerçekleşen halk oylamasıyla politikaya geri dönerek, kendine bağlı Mili Görüş camiası tarafından 1983 yılında kurulan Refah Partisi'nin başına geçti.

1984 yerel seçimlerine Ahmet Tekdal başkanlığında katılan Refah Partisi, oyların yüzde 4,44'ünü alarak Urfa ve Van belediyelerini kazandı.

1986 yılında 11 ilde yapılan ara seçimlerde yüzde 4,76 oy alan Refah Partisi, Erbakan liderliğinde girdiği 1987 erken genel seçimlerinde de oyların yüzde 7,16'sını alabildi. 1989 yılında gerçekleşen yerel seçimlerinde ise yüzde 9,8 oy alan Refah Partisi, 1991 yılında gerçekleşen erken genel seçimlere de Milliyetçi Çalışma Partisi ve İslahatçı Demokrasi Partisi'yle birlikte üçlü ittifak olarak katıldı. Bu seçimden yüzde 16,90 oy alarak TBMM'ye 62 milletvekiliyle girdi. 1995 yılında gerçekleşen

genel seçimlerden yüzde 21,37 oy alan Refah Partisi, 158 milletvekili elde etti ve 1996 yılında Doğru Yol Partisi ile birlikte koalisyon hükümeti kurdu, Erbakan başbakan oldu. Ancak bunun ömrü de ancak 1 yıl sürdü. İslami mücadeleyi politik yollarla yürütmeye çalışan Milli Görüş camiasına ait bu parti de, 1998 yılında kapatıldı ve Erbakan'ın da aralarında bulunduğu bir kısım yöneticiye, 5 yıl süreyle siyaset yasağı getirildi. "Postmodern" darbenin gerçekleştiği bu dönemde İslami camiaların geneli büyük musibetlerle yüz yüze geldi.

Bunca sıkıntılara rağmen demokrasi yolunda yürümekten vazgeçmeyen Milli Görüş camiası, 1997 yılında kurmuş olduğu Fazilet Partisi'yle politik mücadeleye devam etti. Bu partinin de ömrü fazla sürmedi ve 2001 yılında kapatıldı. Bu kadar musibetten ders ve ibret almayan Milli Görüş camiası, 2001 yılında kurmuş olduğu Saadet Partisi'yle hala politik yolla İslami mücadeleyi sürdürmeye çalışmaktadır. En son 2018 yılında gerçekleşen genel seçimlerde ancak yüzde 1,34 oy almayı başarabilen Milli Görüş camiasına tavsiyemiz, daha fazla zaman kaybetmeyip yapmış oldukları ciddi ve büyük hatalardan rücu edip, mücadelelerini şer'i esaslar çerçevesinde nebevi menhec üzerine yürütmeleridir.

Bu hususa acı bir örnek de, İhvan-ı Müslimin (Müslüman Kardeşler) teşkilatıdır. Hasan El-Benna tarafından 1928 yılında kurulan bu teşkilat, ilk seçimlere 1938 yılında El-Benna önderliğinde sadece İsmailiyye'de girdi. El-Benna, İsmailiyye'de aday oldu, ancak rejimin baskısından dolayı adaylığını geri çekmek zorunda kaldı.

1942 yılında Mısır rejiminin teşkilat lideri El-Benna'nın adaylığını engellemesine rağmen, 1944-1945 seçimlerine bağımsız adaylarla giren İhvan-ı Müslimin teşkilatı, bu seçimlerde aralarında El-Benna'nın da bulunduğu 60'ya yakın mensubunun bağımsız olarak meclise girmesini başardı, ancak Mısır hükümeti tarafından seçim iptal edildi ve hepsinin vekilliği düşürüldü.

Birçok ülkede örgütlenen ve yüz binlerce mensubu olan bu teşkilat; tarihi boyunca birçok kez büyük musibetlere maruz kaldı ve yasaklı duruma düştü.

Üzülererek söylemek gerekirse bu teşkilat; kendi liderini bir suikasta kurban verip, aralarında birçok liderinin de bulunduğu birçok mensubunun idam edilmesine karşın, siyasi (idari) yönetim anlamında uzun süreli herhangi bir ciddi kazanım elde edemedi.

1987, 2000, 2005 ve 2010 yıllarında seçimlere giren İhvan-ı Müslimin teşkilatı, en son 2011 yılında Mübarek yönetiminin devrilmesinin akabinde, Hürriyet (Özgürlük) ve Adalet Partisi adıyla bir parti kurdu. 2011 yılında gerçekleşen parlamento seçimlerine Demokratik ittifak kurarak giren Hürriyet ve Adalet Partisi, 225 milletvekili elde etti. 2012 yılında gerçekleşen Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ise partinin adayı Muhammed Mursi, yüzde ellinin üzerinde oy alarak Cumhurbaşkanı seçildi. Ancak İhvan-ı Müslimin teşkilatının bu sevinci de uzun sürmedi. Mursi yönetimi İslami ilkelerden birçok taviz vermesine karşın Batı'yı razı edemedi ve 2013 yılında gerçekleşen bir askeri darbe ile devrildi.

Bu darbenin ardından kapatılan parti ve yasadışı ilan edilen teşkilatın mal varlıklarına el konuldu, aralarında Mursi'nin de bulunduğu birçok parti ve teşkilat yöneticisi, on binlerce mensubu tutuklandı. Aylarca süren protestolara rağmen, üzerlerinde bulunan ağır musibetler hâla da kalkmış değil.

Yukarıda, tarihin son yıllarında demokrasi yoluna başvuranlardan sadece birkaçını zikrederek açıklamak istediğimiz hakikat şudur: İslami hareketler; kendilerinin inancını zedeleyecek söz ve fiillerle dolu bu yoldan şiddetle kaçınmalıdırlar.

İslami hareketler; Şehid Seyyid Kutub'un "Şeytanın atıyla cennete koşulmaz" sözüne kulak vererek, nebevi metodun dışında başvurulacak hiçbir yolun kendilerine fayda getirmeyeceğinin ve batıl yollarla başarıya ulaşamayacaklarının bilincinde olmalıdırlar.

İslami hareketler; küfrün kendilerine sunduğu bu yollara tenezzül edip inanç ilkelerinden birçok taviz verseler dahi, küfrün kendilerinden razı olmayacaklarının idrakinde olmalıdırlar.

İslami hareketler; Allah Sübhânehu Teâlâ'nın "Eğer yeryüzündekilerin çoğunluğuna uyarsan seni Allah yolundan saptırırlar..." (En'am Suresi: 116) ikazını dikkate alarak, gerek tabanlarından, gerekse diğer camialarından kendilerinin bu yola başvurmaları yönündeki talep ve önerilerini, kesin bir dille reddetmelidirler.

İslami hareketler; yürüttükleri İslami mücadelede kendilerinden önce bu yola başvuranların akıbetlerinden ders-ibretler çıkararak, şer'i ilkeler dâhilinde strateji yürütmeli ve zaman-zemin idraki içerisinde geleceğe yönelik projeler üretmelidir.

**Davamızın sonu
Âlemlerin Rabbi olan Allah Azimüşşan'a
Hamd Etmektir...**

İLAH RABB DİN İBADET

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَبْدُ اللَّهِ - A'Îlâ el-Mevdûdi / Kur'an'da Dört Terim

Kur'ani kavramların temeli ve Kur'an'ın mesajı bu dört kelimenin çevresinde odaklanmıştır.

Kur'an-ı Kerim'in çağrısının özü şudur: Allah bir ve tek İlâhtır; ortağı yoktur. Kulların muhtaç olduğu tek Rabb'dir. On'dan başka ilâh da yoktur; Rabb da... İlâh'lık ve Rabb'likte kimse O'na ortak olamaz. İnsana gerekli olan, O'nu tek ilâh olarak kabul etmesi, O'ndan başkalarını Rabb kabul etmemesi, başkasının ilâhlığı tanınamaması, yalnız O'na ibâdet edip başkasına tapmaması, dinini Allah-u Teâlâya tahsis etmesi, O'nun dininden başka bütün dinlere karşı koymasındır.

Nitekim bu husus Kur'an-ı Kerim'de şöyle açıklanmıştır:

"Biz senden evvel hiçbir peygamber göndermedik ki, ona şöyle vahy etmiş olmayalım: Gerçek şudur ki, benden başka hiçbir ilâh yok. O halde bana ibâdet edin" (Enbiya, 25)

"...Oysa onlar, tek olan bir İlâh'a ibâdet etmekten başkasıyla emrolunmadılar. O'ndan başka ilâh yoktur. O, onların ortak koştukları şeylerden münezzehtir." (Tevbe, 31)

"Hakikat şu (tevhid ve İslam dini) bir tek din olarak sizin dininizdir. Ben de sizin Rabb'inizim. O halde (başkasına değil) bana kulluk edin" (Enbiya, 92)

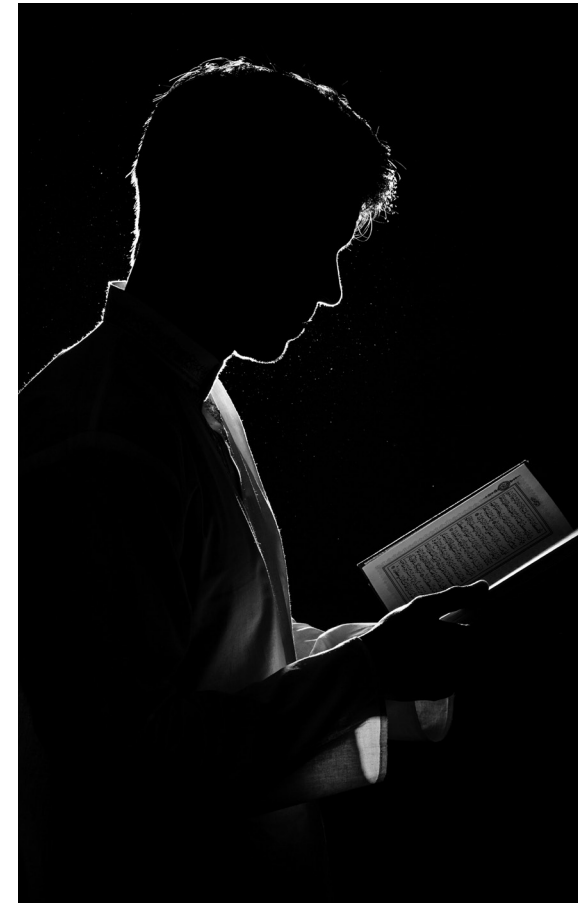
"De ki: "O, her şeyin Rabb'i iken ben Allah'tan başka bir Rabb mi arayacağım?" (En'am, 164)

"...Artık kim Rabb'ine kavuşmayı ümit ediyorsa salih bir amel işlesin. Ve Rabb'ine ibâdet (hiçbir kimseyi ve hiçbir şeyi) ortak tutmasın." (Kehf, 110).

"Andolsun ki, biz her ümmete: "Allah'a kulluk edin, tağuttan sakının" diye (tebligat yapması için) bir peygamber göndermişizdir..." (Nahl, 36)

"Şimdi onlar Allah'ın dininden başkasını mı arıyorlar? Hâlbuki göklerde ve yerde ne varsa (hepsi) ister istemez O'na boyun eğmiştir. Nihayetinde O'na döndürülüp götürüleceklerdir." (Âl-İmran, 83)

"De ki: Ben, Allah'a O'nun dininde ihlâs edici olarak

ibâdet etmemle emrolundum." (Zümer, 11)

"Şüphesiz ki Allah benim de Rabbim, sizin de Rabb'iniz. Öyle ise O'na kulluk edin. İşte doğru yol budur." (Âl-i İmran, 51)

Bu birkaç ayeti yalnızca örnek olsunlar diye sıraladık. Aslında Kur'an-ı Kerim'in hidayet ve irşad olarak getirdiği her şey sadece bu dört terim etrafında döner.

Kitab-ı Hakîm'in konusu ve temel görüşü şu dört esastan ibarettir:

Allah, Rabb ve ilâhtır. O'ndan başka ilâh da Rabb da yoktur. İnsanın yalnızca O'na ibâdet etmesi gerekir. Din'in sadece O'na has kılınması gerekir.

Kur'an-ı Kerim'i öğrenmek, anlamının derinliklerine inmek isteyen kimsenin bu dört kavramdan her birinin gerçek anlamlarını bilmesi, tam ve kapsamlı olarak neyi ifade ettiklerini anlaması gerekir. İnsan; ilâhın ne olduğunu, Rabb'in ne anlama geldiğini, ibâdetin neden ibaret olduğunu, dinin neye dendiğini anlamazsa, şüphesiz, Kur'an-ı Kerim'in tamamı onun gözleri önünden, manasından hiç bir şey anlaşılmayan, geliş güzel bir söz yığını gibi geçer gider. Bu durumda da, tevhidin hakikatini bilemez; şirkin anlamını kavrayamaz; ibâdetini Allah'a tahsis etmeye gücü yetmediği gibi, Din'inde de ihlâsla Allah'a yönelemez. Bu dört terimin ifâde etmek istediği mana zihinlerde kapalı, karışık kalırsa ve onların manaları hakkında insanın bilgisi noksan olursa, tabii ki ona Kur'an-ı Kerim'in hidayet ve irşad adına sunduğu şeyler karışık görünür. Kur'an-ı Kerim'e inanmakla beraber, inancı ile bütün amelleri noksan kalır. Durmadan "Allah'tan başka ilâh yoktur" kelime-i tevhidini tekrarladığı halde Allah'tan başka birçok ilâhlar edinir. Her zaman Allah'tan başka Rab olmadığını söyler durur; fakat pratikte Allah'ın dışında başka Rabb'lara itaat eder; boyun eğer. Bütün doğruluk ve ihlâs ile Allah'tan başkasına ibâdet etmediğinden, O'ndan başkasına boyun eğmediğinden dem vurur da bunun yanında Allah'tan gayri birçok ilâhların kulluğuna bağlanır, kalır. Yine aynı şekilde bütün şiddet ve kuvvetiyle Allah'ın dininin gölge ve himayesinde olduğunu bağıra bağıra söyler. Birisi kalkıp kendisini İslam'dan başka bir dine nisbet ederse, ona hücum eder, savaş açar da, bütün bunlara rağmen çeşitli dinlere bağlanmış olarak yaşar durur.

Şüphesiz ki bu şahıs Allah'tan başkasına dua etmez, O'ndan başkasını ilâh ve rabb olarak adlandırmaz. Lakin bunu sadece dili ile yapar. Bunun yanında bu iki kelimenin kullanıldığı anlamda birçok ilâhlar, çeşitli rabb'ler edinir de, bundan haberi bile olmaz. Bu durumdaki birisine, başka başka ilâh ve rabb'leri Allah'a ortak ettiğim ve dinde şirk koştüğünü anlatarak uyandırmak istediğin zaman üzerine hücum eder ve buna şiddetle tepki gösterir.

Ama o gerçekte, dinin ve ibâdetin gerçek amaçları bakımından şüphesiz ki Allah'tan başkasına ibâdet etmekte ve O'nun dininden başka bir dine girmiş bulunmaktadır. Buna rağmen böyle bir kimse, gerçekte işlediği amellerin Allah'tan başkasına kulluk anlamına geldiğini bilmez. Oysa içinde bulunduğu durum, aslında Allah'ın hoşnutluğunu taşımayan başka bir Din'in ifadesidir.

Hatalı Anlayışın Gerçek Sebebi:

Cahiliyet devri ile onu izleyen İslam devirlerine baktığımızda şu gerçeği görüyoruz: Kur'an Kerim, Araplar arasında nazil olup onlara sunulduğu zaman, onlardan her şahıs ilâh'ın manasının ne olduğunu, rabb'dan neyin kastedildiğini anlıyorlardı. Zira ilâh ve rab kelimelerini öteden beri dillerinde kullanılıyordu. Bu iki kelimenin anlattığı bütün manaları kuşatan bir bilgiye sahiplerdi. Bunun için onlara: "Allah'tan başka ilâh yoktur" dendiğinde, ne demek istendiğini ve neye davet olunduklarını tamamen anlıyorlardı. Belirsizlik ve karışıklığa meydan vermeksizin, konuşanın neyi yok saydığı ve Allah'tan başkasını ne ile vasıflandırmaktan menettiği, hangi şeyi Allah'a tahsis edip, O'na ihlâsla has kıldığı insanlar tarafından açıkça anlaşılıyordu.

Küfredenler küfürlerinin Allah'tan başkasının ilahlık ve rabb'lığı ile neyi iptal ettiğini açıkça bilerek küfrediyorlar, iman edenler bu inancı kabul etmenin neleri gerekli kıldığını veya nelerden uzaklaşmalarını öngördüğünü kesin bir şekilde bilerek inanıyorlardı.

Din ve ibâdet kelimeleri de aynı şekilde dillerinde oldukça yaygın idi. "Kulun ne olduğunu, h a n g i tavır ve

duruma "kulluk" denildiğini, "ibâdet" ismi verilen amelî programın neden ibaret bulunduğunu, "din"den neyin kastedildiğini, bu kelimelerin içine aldığı manaların neler olduğunu tamamen biliyorlardı. O bakımdan onlara: "Allah'a ibadet edin, tağutlardan sakının, Allah'ın Dini'ne, diğer bütün dinlerle ilişkiyi tümünden keserek girin" denildiği zaman, bu Kur'ani davetin manasını anlamakta hataya düşmüyorlardı. Bu kelimeleri işittikleri zaman, bu davetin, kendilerinin yaşam tarzlarında ne tür bir değişikliği gerçekleştirmek istediğini gayet iyi anlıyorlardı.

Lakin bu parlak devri takip eden zamanlarda, Kur'an-ı Kerim'in nazil olduğu devirdeki insanların arasında bilinen bu kelimelerin manaları doğru ve gerçek manalarından sapmaya başladı. Hatta bu dört kelimeden her biri, daha önce ifade ettikleri geniş manalarını kaybederek daralmaya başladılar. Böylece kapalı, müphem ifadeleri ile özel, sınırlı, dar mana kalıplarına sıkışıp kaldılar. Bu durumun iki sebebi vardı:

1. Sonraki devirlerde halis Arapça'nın yozlaşması ve arap zevk-i seliminin azalması.

2. İslam toplumunda doğup yetişenler açısından ilâh, rabb, ibâdet, din kelimelerinin, Kur'an-ı Kerim'in nazil olduğu zamanki cahili toplumda ifade ettiği etkili anlamın, o boyutta etkili olmaktan çıkmış olması.

Bu iki nokta son devir müfessir ve dilcilerini, Kur'an kelimelerinin çoğunu, asıl anlamları yerine, kendi dönemlerindeki müslümanların anlayışlarına göre açıklamaya sürüklemiştir. İşte bundan örnekler:

İlâh kelimesini, heykel kelimeleriyle eş anlamlı gibi açıklamaya koyuldular.

Rabb kelimesini, terbiye eden, yetiştiren, halkın eğitimi ile ilgilenen otoritelerle eş anlamlı yaptılar.

İbâdet kelimesine, mezhep (Religion) kelimesinin anlamını yüklediler.

Tağût kelimesini, put ve şeytanla tefsir ettiler.

Neticede insanlar, Kur'an'ın davetindeki hakiki gayeyi, öz maksadı idrak edemez oldular. Kur'an, onları Allah'tan başkasını ilâh edinmemeye çağırdığı zaman, putları terk etmekle, heykellerden kaçınmakla Kur'an'ın

isteklerini hakkıyla yerine getirdiklerini zannettiler. Hakikatte ise, ilâh kavramının içine aldığı bütün diğer manaları ile putlar ve heykellerden başka şeylere yönelmekte devam edip durdular. Bu amelleri ile, Allah'tan başkasını ilâh edindiklerinin farkına bile varmadılar. Kur'an-ı Kerim, "Allah, hakiki Rabb'dır. O'ndan gayrisini Rabb edinmeyin" deyince: "İşte biz o kimseleriz ki, Allah'tan başkasının mürebbimiz ve işlerimizi de gözetken olmadığına inanırız. Bununla da tevhid yolunda imanımız olgunluğa ermiştir" derler. Ancak onların çoğu, "Rabb" kelimesinin kapsadığı ve "mürebbi" anlamı dışında kalan diğer manaları açısından, Allah'tan başkasının Rabb'lığına teslim olmuş oluyorlar. Kur'an'ın onlara: "Allah'a ibâdet edin, tağutlardan sakının" diye hitap ettiği zaman: "Putlara tapmayız; Şeytana kin besler, lanetleriz; Allah'tan başkasına huşu duymayız. Kur'an'ın bu emrine tam bir bağlanışla uyarız" derler. Hâlbuki taşlardan yontulmuş putlar haricinde, nice tağutların eteklerine, zaman zaman ilâhlığın dışında olmak üzere sınırsız yapışmakta devam edip dururlar. İbâdetin diğer çeşitlerini, Allah'tan başkasına tahsis ederler.

Bunu din hususunda da söyleyebiliriz. İnsanlar, dini Allah'a samimiyetle has kılmak tabirinden İslam Dini'ne mensup olup, Brahmanist, Yahudi ve Hristiyan v.s olmamak manasını çıkarıyorlar. Bundan dolayı da, İslam Dini'ne mensup olduğunu söyleyen her şahsın dinini samimiyetle Allah'a has kıldığını zannediyorlar. Oysaki onlardan birçoğu, din kelimesinin içine aldığı geniş manalar yönünden, hiç de dinlerini ihlâsla Allah'a has kılan kimseler değillerdir.

Hatalı Anlayışın Neticeleri:

Tartışılacak gerçek şudur: Kur'an öğretilerinin çoğu insanlara gizli kalmıştır. Hatta diyebiliriz ki, O'nun yüce ruhu ve mesajının temeli -başka bir sebep olmaksızın- yalnızca bu dört esas terimin, cehalet perdesi ile kapanması neticesinde kaybolmuştur. İşte bu, kendilerini Müslüman sayanların İslam Dini'ni kabul etmelerine rağmen iman ve amellerinde zayıflık ve eksikliğe sebep olmalarının en büyük etkenidir. Bütün bunlardan dolayı Kur'an-ı Kerim'in hakiki gayesinin açıklığa kavuşması için, bu dört terimin eksiksiz bir şekilde açıklanması gerekmektedir.

DEMOKRASİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
Hisbe Söyleşi

Günümüzde İslam ümmetinin içerisine düşmüş olduğu en büyük imtihanlardan biri de, şüphesiz 'demokrasi' üzerine olmuştur. Bu sebeple bu sayımızda bu hususta kısa bir söyleşi gerçekleştirmeyi uygun gördük.

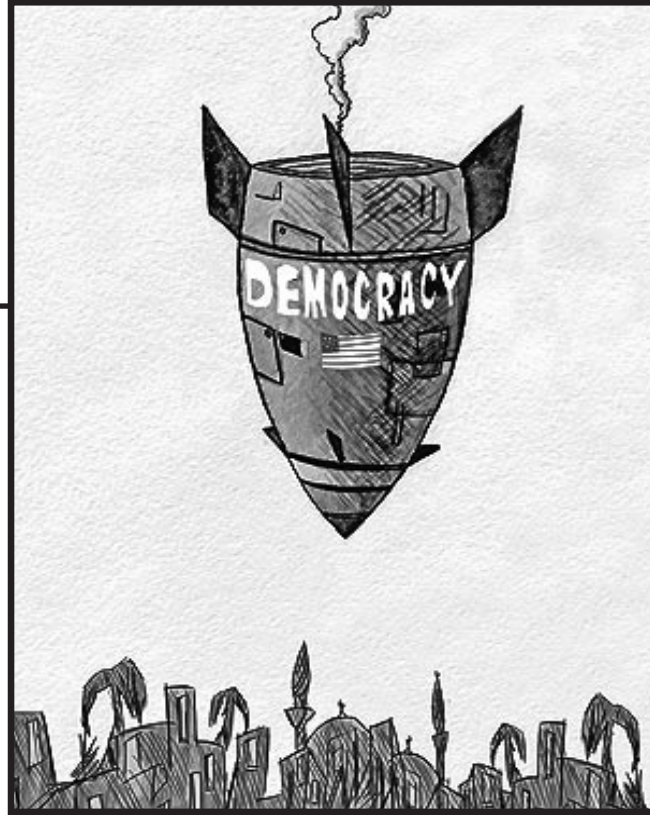
Demokrasi nedir? Bu hususta kısa bir açıklama yapabilir misiniz?

Hakkındaki tartışmalar devam ediyor olmakla beraber, genel kabule göre etimolojik olarak, eski Yunancada; "demos (halk)" ve "kratos (otorite, egemenlik, iktidar)" kelimelerine dayanır. Bu iki kelimenin birleşmesinden de Yunanca/Grekçe "democratia (halkın egemenliği)" sözü vücut bulmuştur.

Her ne kadar kendisine; 'halkın yönetime iştiraki', 'halkın kendi idarecisini seçmesi' veya 'istişare (şura)' gibi anlamlar yüklenmeye çalışılsa da, yapılan bu tanımların hiç biri onun karşılığı değildir.

Burada dikkat edilmesi gereken husus; demokrasi de halka verilen sınırsız bir yetki vardır. Yasamada ve yönetimde tamamıyla halkın iradesi geçerlidir. Halkın iradesini sınırlayan herhangi bir üst merci, kanun/yasa yoktur. En üst merci olarak kabul edilen anayasanın kendisi dahi, halkın kendisi veya halk tarafından yönetime getirilen kişiler tarafından belirlenmiştir.

Her ne kadar pratikte öyle olmasa dahi, yönetim

şekilleri halkın çoğunluğunun iradesi/kararı dâhilinde olmaktadır.

Kısa ve öz bir şekliyle açıklanmak istenirse, demokrasi de; "Egemenlik kayıtsız ve şartsız milletindir."¹

Günümüzde Demokrasi ve Şûra'nın aynı şey olduğu dile getirilmektedir. Bunun doğruluk payı var mıdır?

Şura; istişare, müşavere, meşvere ve danışma meclisi demektir. Yani herhangi bir hususta, doğruya veya en doğruya ulaşmak için bir başka kimse(ye)

lere danışmak, on(un)ların görüşlerinden istifade etmek demektir ve kaynağı ilahidir.

Bu husus, Kur'an-ı Kerim'de birkaç yerde zikredilmiştir;

"...(Yapacağın) işlerde onlara da danış..." (Al-i İmran Süresi: 159)

"...Onların işleri de kendi aralarında bir şûra (istişare) iledir..." (Şûra Süresi: 38)

Kaynağı tamamıyla beşer olan bir yönetim şekliyle, kaynağı ilahi olan, Şûra gibi bir yönetimi aynı görmek büyük bir hatadır. Bu hataya düşülme sebebi ise; Demokraside yer alan parlamento veya meclis gibi kurumların İslâm'da ki istişare meclisi ile denk tutulması ve demokraside alınan kararların oy çokluğuna göre belirlenmesi hususu ile istişare meclisindeki cumhurun görüşünün esas alınması hususudur.

Oysa burada gözden kaçan önemli bir husus vardır ki; o da, şûra ile alınacak kararların Kur'an ve Sünnet'e uyumluluğu şartıdır. Kanunların ve yasaların çıkış mercii, Allah'ın kitabı ve Resulullah'ın sünnetidir. Bütün hükümler mutlak surette Allah Subhânehu Teâlâ'nın indirdiği şeriatı ve İslâm'ın genel prensiplerine uygun olmak zorundadır. Kur'an ve Sünnet'e zıt herhangi bir kararın alınması asla mümkün değildir.

"Aralarında Allah'ın indirdiğiyle hükmet. Onların keyiflerine uyma. Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından seni saptırmalarından sakın. Eğer Allah'ın hükmünden yüzçevirirlerse, bil ki Allah, bir kısım günahları sebebiyle onları musibete uğratmak istiyor. Muhakkak ki insanların çoğu yoldan çıkanlardır." (Maide Süresi: 49)

"Biz sana Kitab (Kur'ân)ı hak olarak indirdik ki, insanlar arasında Allah'ın sana gösterdiği şekilde hüküm veresin..." (Nisa Süresi: 105)

Şûra'nın alabileceği kararlar ise, ancak; Kur'an ve Sünnette mutlak surette zikredilmeyen, içtihadı açık konularda olabilir.

Demokrasi de ise durum, burada zikredilenin tam zıddıdır. Çıkarılacak kanun ve yasaların; ilahi yasalara değil, anayasaya uygunluğu zorunludur. Anayasaya aykırı herhangi bir kanun ve yasa çıkarılamaz. Anayasa ise; yine aynı şekilde kaynağı ilahi olmayan bir beşer ürünüdür.

Ebu'l Âlâ el-Mevdudî, İslâm'da Hükümet adlı eserinde, demokrasi ve şûra arasındaki farkı çok güzel bir şekilde açıklamıştır. O bu hususu şu şekilde dile getirmektedir:

"Avrupa ıslahında Cumhuriyet rejimi hükümet (Democracy) denilen bir idare tarzı daha vardır. Bu rejim de, iki esas nazariyenin birleşmesinin heyeti mecmuasının adıdır.

1. Halkın kanunî ve siyâsî hâkimiyeti. Yani halkın çoğunluğunun yahut da bu halkın veya bu halk çoğunluğunun seçmiş oldukları vekiller, mebuslar,

mümessiller ve sairenin, vasıtasıyla amelen ortada bulunan bir hâkimiyet.

2. Bu hükümette, devleti kuran ve tanzim eden halk, serbestçe istedikleri gibi devleti kaldırır veya değiştirebilirler.

İslâm'da ise, bu iki nazariyenin ikincisi gözönündedir. Birinci nazariye İslâm'da iki ayrı hususa ayrılır. Birincisi; Kanuni hâkimiyetin Allah Teâlâ'ya mahsus olduğudur. Burada ahkâm ve kanunlar, (ister bu ahkâm ve kanunlar Kitabullahta bulunsun, isterse Sünnet-i Resulullah'ta olsun) değişmez ve kaldırılamaz. Sabit olarak kanunluk vasıflarını muhafaza ederler.

İkincisi, İslâm'da siyâsî hâkimiyette, "Hâkimiyet" yerine "hilâfet" (Yani hakikî hâkimiyet sahibi bulunan Allah Teâlâ'nın naibliği/vekilliği) ıstılahı vardır. İslami hükümetin ülkelerinde yaşayan bütün müslümanlar, bu hâkimiyeti ellerinde tutarlar. Yahut da bu hilafeti müslüman halk, ittifakla yahut da çoğunlukla itimat ettikleri kimselere temsilci sıfatı ile verirler. Amelî olarak Hilâfeti bir kimsenin veya bir heyetin eline verip, işleri yürütürler.

Bu esasa ait farklar, gözönünde bulundurulunca, görürüz ki, İslâmî hükümete, Avrupa ıstılahında yer alan "Cumhuriyet rejimi" bir hükümet veya (Democracy) de diyemeyeceğiz. Böyle söylemek de gerçeğe uygun düşmeyecektir.

...

Yukarıda bahsedilen mevzudan kendi, kendine bu husus da anlaşılacaktır ki, İslâm öyle bir hükümet rejimini gerektirir ki, bu rejimde kanun vazeden bir kurul, bir meclis: (Meclis-i Kanun Saz): (Legslature)ın mevcut bulunması zarureti vardır. Bu kurul veya meclis, müslümanların itimad ettikleri, kimseler toplanır icmâ yahut da çoğunlukla, işleri çözümler, kanunlar koyar ve bu kanunlar da Dâru'l-İslâm'da (islâm ülkelerce) icra edilegelir. Böyle bir meclisin (Legislature) nasıl teşekkül edeceği, nasıl çalışacağı, azalarının nasıl seçilecekleri hakkında, İslâm'da herhangi bir şekil kararlaştırılmış değildir. Bu bakımdan, her zaman ve her devir için, zaman ve zeminin icabına göre, bu iş için ayrı ayrı şekiller bulunabilir. Fakat bu hususta da şu noktalara dikkat edilmesi icabeder:

1. Hükümetin işleri müşavere (istişare) esasına dayanacaktır.

2. Verilecek olan kararlar ya icmâ ile verilecek (ittifaktı reyler) yahut da (cumhur) çoğunlukla olacaktır.

3. Kur'an ve Sünnetin hilâfına herhangi bir hususta karar verilemeyecektir. İster verilen bu karar icmâ' (oy birliğiyle) olsa dahi...

4. Kur'an ve Sünnetin ahkâmının şerh ve tefsiri de ancak icmâ veya çoğunluk (cumhur) ile olabilecektir ve böyle olduktan sonra, ancak bu şerh ve tefsirler kanunluk mahiyetine girebileceklerdir.

¹ Bkz. T.C. Anayasası – Madde: 6-7

5. Kur'an'da ve Sünnette, haklarında herhangi bir şekilde hüküm bulunmayan meselelerde, bu kurula veya meclise toplanmış bulunan, müslümanların mümessilleri veya vekilleri, bu meseleler için kendileri kanun yapacaklardır. Ancak yapılacak olan bu kanunlar da yine icmâ yahut da çoğunlukla olacaktır.

6. Bu işler öyle bir şekilde tanzim edilecektir ki, hükümet elemanlarının birbirleri arasında, yahut da hükümet ile halk arasında veya halk ile kanun yapan meclis arasında veya hükümetin muhtelif organları ve muhtelif daireleri arasında her ne şekilde olursa olsun bir ihtilâf zuhur ederse bu ihtilâf da ancak Kitabullah ve Sünnet-i Resulallah'ın hidayetlerinin aydınlığı altında halledilecektir.”²

Demokrasiyi İslam'la bağdaştırmaya çalışanlar; “Ehl-i Sünnete göre; yöneticiyi belirlemek, halkın ve Müslümanların görevidir. Bunu da liyakati esas alarak, istişare ve seçim metodu ile yapmalıdır” görüşünü ileri sürmektedirler. Bu görüşe dayanarak İslam ile Demokrasi arasında uzlaşa sağlanabilir mi?

İslam'da yöneticilerin seçilme şekillerinden biri de, elbette istişare³ ve seçimdir. Bu sebeple bu söz; hak bir sözdür, ancak; bunun ardına saklanan düşünce batıldır. Yani bu; kendisiyle batılın kastedildiği hak bir sözdür. Bu görüşü öne sürerek; beşeri bir yönetim şekliyle, ilahi bir yönetim şekli arasında uzlaşa sağlamaya çalışanlar, ya islami ilimlerden yoksundurlar veya art niyetlidirler.

Birincisi; İslam'ın idarecide aradığı liyakat ölçüsü/ şartları ile demokrasinin liyakat ölçüsü/ şartları bir değildir. İslam'da, müslümanların üzerine Müslüman olmayan bir kimsenin “ulu'l emr” olması caiz değildir.⁴ Demokraside ise; yöneticilerin hangi inanca sahip oldukları sorgulanmaz. Böyle bir davranışta bulunanlar ise; ayıplanır, kınanır, ayrımcılıkla suçlanır. Kimi zaman ise, çeşitli cezalara çarptırılır.

İkincisi; demokratik yönetimlerde halk, yine aynı sistemin kanunları çerçevesinde kurulan partiler tarafından kendilerine sunulan kişiler arasında tercih yapar ve onu desteklerler. Bu adayların hiçbiri, şer'i esaslar dairesinde yönetime geçmez/geçirilmeyen, şer'i esaslarla yöneteceğini vaat etmez/edemez, etse bile gerçekleştiremez. Çünkü; baştan sona kadar bu işi (aday ve seçmen olma şartları, seçim kanunları, yönetim esasları vs.) dizayn eden, kurallarını ve sınırlarını belirleyen anayasanın kendisi, değil böyle bir şeyin varlığına, bunların dile getirilmesine bile müsaade etmez.

Hakikatte; tartışılması bile suç teşkil eden kanunlar çerçevesinde yönetime geçen bir kimseden de böyle bir şeyi beklemek, abes ile iştigal etmek olur.

Üçüncüsü; yönetime geçen kişileri denetleyen

kurumların y i n e dâhilinde konmuş kanunlardır. niyetle seçmiş

kendisi, anayasa ortaya beşeri Yani; halkın iyi oldukları

şahısların yapacakları olumsuz davranışları sorgulayacak ve yeri geldiğinde cezai müeyyide uygulayacak kurum ve şahısların kendisi ve tabi oldukları kanunlarda ilahi düzene karşıdır.

Bunlara benzer daha birçok olumsuzluk mevcutken, birilerinin İslami esasların hâkim olduğu devletlerde/ toplumlarında yöneticinin seçilmesi için yapılması öngörülen seçim veya istişare gibi bir hususu, şirk ve küfür kanunların hâkim olduğu gayr-i İslami bir düzende gerçekleştirilen seçime eşdeğer görmek ve böyle bir seçime iştirak etmeyi meşru kabul etmek çok büyük bir hatadır.

Son yıllarda “Demokratik İslam” adında bir kavram türedi. Bu kavram ve akıma bakış açımız nasıl olmalıdır?

Aslına bakılırsa, bu hususa akl-ı selim bir şekilde yaklaşan kimseye, uzun bir açıklama yapmaya gerek yok. Böyle bir düşünceye sahip veya meyilli bir kimseye şu soruları sormak yeterli olacaktır sanırım.

² Ebu'l Âlâ El-Mevdudî, İslam'da Hükümet, Hilal Yayn, S.581-583
³ Ehlü'l Hal ve'l-Akd tarafından.
⁴ Nisa/59, Nisa/138-139, Nisa/141, Nisa/144, Al-i İmran/28 vb. ayetler. Ayrıca Bkz. İmâm Nevevî, el-Minhâc Şerhu Müslim, 12/229

Sosyalizm, Komünizm, Marksizm vb. herhangi bir beşeri ideoloji ile ve İslamı yan yana getirerek; Sosyalist İslam, Komünist İslam veya Marksist İslam adıyla herhangi bir kavram, ideoloji, yönetim biçimi, düşünce veya yaşam tarzı orta koyulabilir mi? Veya böyle bir şeye girişmek ne derece doğrudur? Böyle bir inanca sahip veya böyle bir girişimde bulunan bir kimsenin İslam fıkına göre konumu nedir?

Aynı bu şekilde Demokrasi ve İslam'ı yan yana getirerek Demokratik İslam adıyla herhangi bir kavram, ideoloji, düşünce veya yaşam tarzı ortaya koyulabilir mi? Asla! Böyle bir inanca sahip olan veya böyle bir girişimde bulunan bir kimse, inancını (İmanını) tehlikeye atmış demektir. Çünkü bunlar birbirleriyle tamamen zıttırlar. Birinin kaynağı ilahi diğerinin ise beşeridir. Bu sebeple, Hak ile Batıl, İman ile küfür ve doğru ile yanlış asla yan yana gelemez, birbiriyle cem edilemez.

Bu hususta Müslüman bir kimseye düşen görev; adı ne olursa olsun, İslam'a zıt bütün ideolojileri reddetmektir. Aksi halde hüsrana uğrayanlardan olunacaktır.

“Kim, kendisine doğru yol apaçık belli olduktan sonra, peygambere karşı gelir, mü'minlerin yolundan başkasına

g iderse; yolda bırakırız. cehenneme kötü dönüş orası.” (Nisâ

uyup onu döndüğü Kendisini koyarız. Ne yeridir Süresi: 115)

Demokrasi ve İslam'ı yan yana getirmeye çalışan kimselere de, Kahhar olan Allah Sübhânehu Teâlâ'nın ehl-i kitaba (ve şahsında tüm insanlığa) yaptığı ikazı hatırlatarak, böyle bir düşünce ve davranıştan tevbe etmelerini istiyoruz.

“Ey kitap ehli! Niçin hakkı batıla karıştırıyor ve bile bile gerçeği gizliyorsunuz?” (Al-i İmran Süresi: 71)

Diğer beşeri sistemlere nazaran demokrasinin, insanlara daha fazla kolaylıklar sunması; kendisinin tercih edilmesini, benimsenmesini veya desteklenmesini haklı kılar mı?

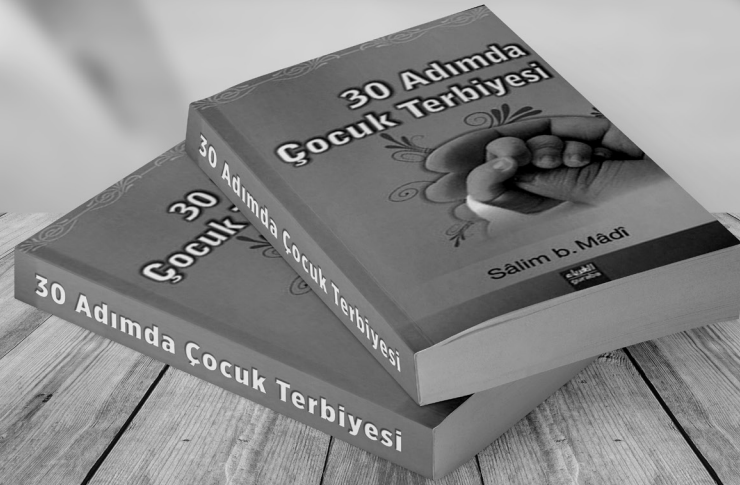
Demokrasinin veya demokratik sistemler(yönetimler)in diğer beşeri ideoloji(sistem) lere nazaran insanlara; fikir ve yaşam hürriyeti, eşitlik ve özgürlük gibi imkânları daha fazla sunduğu gerçeği inkâr edilemez. Özellikle demokrasi ile komünizm, sosyalizm veya diktatörlük kıyas edildiğinde, bu hakikat daha bariz bir şekilde ortaya çıkar. Demokrasinin özellikle de diktatörlüğün hâkim olduğu Ortadoğu coğrafyasında yaşayan bireyler tarafından benimsenmesinin en büyük sebebi de budur zaten.

Fikir hürriyetinin olmadığı, eziyet ve işkencenin yaygınlaştığı ve her türlü baskının bir devlet prosedürü haline geldiği, asimilasyon ve soykırımın sistemli ve düzenli bir şekilde icra edildiği ülkelerde yaşayan insanların, meşru fikirlerini rahat bir şekilde ifade edebileceği, tek tipçilikten uzak, insanlara her türlü özgürlüğü sunan bir sistemi tercih etmesi; -her ne kadar doğru olmasa dahi- mevcut olan şartlarda çok doğaldır. Ancak burada üzerinde durulması gereken şey; hangi şartlarda bulunulursa bulunsun ve her ne sebeple olursa olsun beşeri olan bir ideolojinin benimsenemeyeceği, kabul edilemeyeceği ve desteklenemeyeceğidir. Unutulmamalıdır ki; Sosyalizmin komünizme, demokrasinin ise diktatörlük ve diğer ideolojilere nazaran daha rahat imkânlar ve kolaylıklar sunması, kendilerinin doğru olduğu anlamına gelmez. Her birinin şirki ve küfrü diğerinden ziyadedir. Biri kırmızı renge bürünmüşken, diğeri siyaha, bir diğeri ise sarıya bürünmüştür. Hakikatte ise hepsinin kaynağı/ özü birdir, yani; beşeridir, zulümdür, şirk ve küfürdür.

Bu hususta Müslümanlara düşen görev, içerisinde bulundukları şartlar ne kadar zor olursa olsun, herhangi bir beşeri ideolojinin cazibesine kapılmadan/meyletmeden bütün enerjilerini İslami değerlerin hâkim olması için harcamaktır.

“Zulmedenlere meyletmeyin, yoksa size de ateş dokunur. Sizin Allah'tan başka yardımcılarınız yoktur. Sonra yardım da göremezsiniz.” (Hûd Süresi: 115)

Devam edecek...

Çocuk Eğitiminde Dikkat Edilecek Hususlar

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

✍ Sâlim b. Mâdî / Otuz Adımda Çocuk Eğitimi

Çocuğa Güzel İsim Vermek

İsimler, insanın şahsiyetinin oluşmasında ve davranışları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Hatta bu durum, toplumlar için de geçerlidir. Nitekim Peygamber (sallallahu aleyhi ve selem) Medine'ye hicret edince, oranın eski ismi olan "Yesrib'i" "Tâbe", "Taybe" ve "Medine" isimleriyle değiştirdi ki bu isimlerin hepsi de güzel bir manaya sahiptir.¹

Güzel isim, ekseni iyimserlik olan yeni bir hayatın başlangıcı noktasında psikolojik bir etkiye sahiptir. Bu nedenle de anne ve babaların çocukları için, onlar üzerinde pozitif bir etki oluşturacak uygun isimler seçmeleri gerekmektedir.

Kişilik Oluşumunda Güzel İsmın Önemi:

a) Güzel İsmın Olumlu Etkisi:

Abdurrahman b. Avf (radiyallahu anh)'ın şöyle dediği rivayet edilmiştir:

"Benim adım Abduamr idi. Müslüman olunca Allah Rasûlü (sallallahu aleyhi ve selem) bana "Abdurrahman" adını verdi."²

Rivayete göre *Abdurrahman b. Avf (radiyallahu anh) bir arazisini satmış ve gelirini de Zühreoğulları kabilesinin fakirleri, muhacirler ve müminlerin anneleri arasında pay etmişti. Ravi el-Misver diyor*

¹ "Yesrib", kınama, ayıplama kökünden türemiş bir isim olup olumsuz bir anlam taşımaktadır. "Tâbe" ve "Taybe" ise hoş, güzel gibi olumlu anlamlara gelmektedir. "Medine" ise medeniyet kökünden türemiş olumlu anlama sahip bir isimdir (Çeviren).

ki: "Âişe (radiyallahu anhâ)'nın payını kendisine götürünce: "Bunu kim gönderdi?" diye sordu. Ben de: "Abdurrahman b. Avf" dedim. Bunun üzerine şöyle dedi: "Doğrusu ben, Allah Rasûlü (sallallahu aleyhi ve selem)'in şöyle dediğini işittim: "Benden sonra size sadece sabırlı olanlar merhamet gösterecektir."³

"Abdurrahman" adı, merhamet sıfatının kendisinden türettiği "Rahman" isminden oluşmaktadır. Peygamber (sallallahu aleyhi ve selem) Abdurrahman'daki merhamet ve şefkat özelliklerinin farkına varmış olmalı ki ona bu adı vermiştir.

b) Kötü İsmın Olumsuz Etkisi

İbnü'l-Museyyeb'in babasından rivayet ettiğine göre dedesi, Peygamber (sallallahu aleyhi ve selem)'in yanına gitmiş. Allah Rasûlü ona: "Adın ne?" diye sormuş. O da: "Hazn (katı, çetin)" demiş. Bunun üzerine Peygamber (sallallahu aleyhi ve selem): "Sen Sehl (kolay, nazik)'sin" demiş. Ancak o: "Ben babamın bana verdiği adı değiştirmem" diye karşılık vermiş. İbnü'l-Museyyeb devamla şöyle der: "O günden beri hâlâ içimizde/soyumuzda bu katılık var."⁴

Dâvûdî bu konuda şöyle der:

"İbnü'l-Mü-seyyeb, bu sözünü ahlâklarındaki haşinliği kasdetmiştir. Ancak kendisi, bu haşinliği Allah için öfkelenme yolunda kullanmıştır." Bazıları da İbnü'l-Museyyeb'in bu sözünü ahlaklarında bulunan kabalığa işaret ettiğini söylemiştir.⁵

Netice olarak, eğer çocuklarımızın iyiliğini istiyorsak bu ikinci adımı atmamız, yani onlar için güzel isimler tercih etmemiz gerekmektedir. Çünkü geçen iki örnekte de gördüğümüz gibi isimler, kişiliklerin oluşmasında etkilidir.

Çocuğa Gerekli Dini Bilgileri Öğretmek

Çocukların küçük yaşta namaz, oruç vb. gerekli dini bilgileri öğrenmeleri gerekir ki böylece salih bir şekilde yetişsinler.

Ayrıca bu konuda şöyle bir söz de vardır:

"Küçük yaşta öğrenmek, taşa kazımak gibidir."

Örnek Uygulama:

Allah Rasûlü (sallallahu aleyhi ve selem) şöyle buyurmuştur:

"Çocuklarınıza yedi yaşına geldiklerinde namaz kılmalarını söyleyin. On yaşına geldiklerinde ise (hâlâ kılmıyorlarsa) onlara (hafifçe) dövünveyataklarını ayırın."⁶

Çocuğu Küçük Yaşta İlme Yönlendirmek

Çocuklar, ilk dönemlerinde keskin bir hafızaya sahip olurlar. Dolayısıyla da bu dönemde onları ilme ve dinî bilgileri öğrenmeye yönlendirmeliyiz. Örneğin Kur'ân-ı Kerim'i ezberlemek, Peygamber (sallallahu aleyhi ve selem)'in sünnetini öğrenmek ve doğru bir İslâm inancına sahip olmak gibi.

Zira İslâm ümmetinin derin âlimlere, olaylara Kur'ân ve sünnetin nuruyla bakan İslâm davetçilerine ihtiyacı vardır. Bu ise ancak küçük yaşta ilim öğrenmeye

başlamakla mümkündür. Bunun zor ya da imkânsız olduğunu düşünmeyin! Nitekim İbn Muflih şöyle diyor:

"Küçük yaşta öğrenilen ilim daha kalıcıdır. Dolayısıyla küçük yaştaki öğrencilerle, özellikle zeki, uyanık ve ilim öğrenmeye hevesli olanlarıyla özel olarak ilgilenmek gerekir. Bu sebeple de onların küçük, muhtaç ya da kendi işlerini göremez durumda olmaları onlarla ilgilenmeye ve onlara özen göstermeye engel olmamalıdır."

Küçük Yaşta İlim Öğrenmeye Başlamanın Önemi ve Bunun Kişilik Oluşumundaki Etkisi:

1- İbn Abbas (radiyallahu anh)'ın şöyle dediği rivayet edilmiştir:

Allah Rasûlü (sallallahu aleyhi ve selem) vefat edince ensardan bir adama: "Gel Peygamber (sallallahu aleyhi ve selem)'in ashabından hadis öğrenelim. Zira bugün onların sayısı bir hayli fazla." dedim. O da bana: "Hayret sana Ey İbn Abbas! Peygamber (sallallahu aleyhi ve selem)'in bu kadar ashabı dururken, insanların sana ihtiyacı olacağını mı sanıyorsun?" diye karşılık verdi ve bu teklifimi geri çevirdi.

Bunun üzerine ben, hadis toplamaya başladım. Öyle ki bazen bana bir adamın hadis bildiği haberi gelirdi de hemen onun yanına giderdim. O uykuda olurdu da paltomu yastık yapıp kapısında beklerdim. Rüzgâr üzerine toz toprak atardı. Derken adam evinden dışarı çıkıp da beni görünce şöyle derdi: "Ey Allah Rasûlü'nün Amcaoğlu! Haber gönderseydin de ben senin yanına gelseydim ya?" Ben de: "Benim sana gelip hadis almam daha uygundur" derdim.

İbn Abbas devamla şöyle diyor: "Bir zaman sonra ensarlı o adam beni, insanlar (hadis dinlemek için) etrafımda toplanmış bir vaziyette gördü ve: "Bu genç, benden daha akıllıdır" dedi."⁷

2- Ma'mer'in şöyle dediği nakledilir: "Ben on dört yaşında Katade'den hadis dinledim. O yaşlarda dinlediğim her şey, sanki göğsüme yazılmış gibidir."⁸

3- Ümmü'd-Derdâ da şöyle demiştir: "İlmi küçükken öğrenin ki büyüyünce onunla amel edesiniz. Zira hasat eden herkesin ekeceği bir şeyler vardır."⁹

² Siyeru Alâmi'n-Nubelâ, 1/74.

³ Siyeru Alâmi'n-Nubelâ, 1/86.

⁴ Buhârî, Kitabu'l-Edeb, Babu İsmi'l-Hazn, (No: 6190).

⁵ Fethu'l-Bârî, 10/703.

⁶ Sünen-i Ebî Dâvûd, Babu Meta Yu'merü's-Sabiyyu bi's-Salâti, Hadis No: 495.

Bu hadis hakkında önemli birkaç noktaya temas etmek yerinde olacaktır:

1. Çocuklara "namaz kılın" diyebilmek için öncelikle onlara namazla ilgili gerekli bilgileri öğretmiş olmak gerekir. Nitekim Allah Rasûlü (sallallahu aleyhi ve selem) benzer bir hadiste: "Çocuğa yedi yaşına gelince namaz kılmayı öğretin." buyurmaktadır. (Bkz. Tirmizî, Salât, 229)

2. Hadiste geçen "dövün" ifadesi keyfî bir dayak olarak anlaşılmamalıdır. Zira İslâm'da gerektiğinde bir insanın nasıl dövüleceği belli kurallara bağlanmıştır. Söz gelimi yüze, başa ve hayati önem taşıyan organlara vurulmaz. Aynı şekilde morartma, kanatma, yaralama, kırma vb. iz bırakıcı sert hareketler de yasaktır.

3. Yine hadiste geçen "dövün" ifadesinden çocukları dövmenin teşvik edildiği değil de, namaz kılmamanın "cezası dayak olan büyük bir suç" olduğunun anlaşılması, herhâlde daha doğru olsa gerektir.

4. Bütün bunların yanı sıra bu hadisi söyleyen büyük zatın bırakın birini dövmeyi (savaş vb. hâller hariç) hayatında hiç kimseye el kaldırmamış olduğunu hatırlayacak olursak, hadisten kastedilen manayı daha doğru anlama imkânına sahip oluruz. (Çeviren)

⁷ Siyeru Alâmi'n-Nubelâ, 3/343.

⁸ Siyeru Alâmi'n-Nubelâ, 7/185.

⁹ Siyeru Alâmi'n-Nubelâ, 12/615.

Çilekeş Sahâbe; Ammâr bin Yâsir

بَشِيرُ بْنُ عَزَابٍ

Talha SONSÖZ

*“Kim Ammâr’a düşmanlık ederse, Allah’a düşmanlık etmiş olur.
Yine kim Ammâr’a kızarsa, Allah da ona kızar...”*

Bu yazımızda İslam’ı ilk benimseyenlerden, ailesi ile birlikte İslam dini uğruna işkencelere ve zorluklara katlanan, Rasulullah’ı (s.a.v) hiçbir zorlukta yalnız bırakmamış, Rasulullah’ın (s.a.v) vefatından sonra ise, İslam dini için çaba göstermiş ve nihayetinde şehid olmuş bir sahabeyi tanıyacağız. O, Yâsir’in oğlu Ammâr’dır (radiyallahuanh).

Ammâr’ın babası Abdullah b. Yâsir, Yemen kabilelerinden biri olan Ansoğulları kabilesinin Yâm kolundandır. Kendisinin Mekke’ye yerleşmesi, kaybolan kardeşini arama vesilesiyle olmuştur. O, iki kardeşi Haris ve Malik ile beraber, kaybolan kardeşini aramak için yola çıkmış, kardeşlerinin daha sonra kendi memleketlerine geri dönmesi üzerine kendisi Mekke’de kalıp oraya yerleşmiştir.

Mekke’de yaşayabilmek için ise, Mahzum kabilesinden olan Ebu Huzeyfe bin Muğire’nin himayesi altına girmiştir.

Ebu Huzeyfe, Yâsir’i çok sever ve ona ilgi ve alaka gösterirdi. Bu sevgi sonucudur ki kendisi ölmeden önce azad edeceği cariyesi Sümeyye binti Hayyad’ı Yâsir ile evlendirmiş ve Ammâr’da bu evlilik sonucu dünyaya gelmiştir. Yâsir-Sümeyye ailesi, Ammâr’ın dışında Abdullah ve Huneys adında iki evlat sahibi daha olmuştur.

...

Ammâr; uzun boylu, geniş omuzlu ve kıvrıkcık saçlı olup Rasulullah (s.a.v)’in yaşına yakın bir yaşıydı. Ebu’l Yekzan künyesi sahip olan Ammâr, az konuşur çok sükût eder ve fitneye düşmekten her daim Allah’a sığınırdı.

Ammâr’da Mekke ahalisi gibi hayatına devam ederken, kendini Mekke’nin değişen gündeminde bulur. Öyle bir gündem ki; Mekke’de girmediği konuşulmadık ev bırakmamış, insanların zihnini ve dilini meşgul tek şey olmuştur. O, Abdullah’ın yetimi Hz. Muhammed (a.s)’ın dilinden dökülen, canlı-cansız bütün putların reddedilerek kulluğu sadece âlemlerin Rabb’ine has kılıp, hayatın merkezine sadece O’nun emir ve yasaklarını alma haykırışıydı. Kısaca gündem ‘Lailaheİllallah’tı.

H. Peygamber, yakınlarından başlamak üzere bütün Mekke’ye bu davetini götürmüş, çoğunluk bu davete kör ve sağır kalarak kendisine eziyeti reva görmüştü. Bununla beraber bu daveti kabul etmeyen yokta değildi. Bir elin parmak sayısını geçmeyen bir kısım insan bu davete kulak verip teslimiyet göstermişti.

H. Peygamber davetini kabul eden bu bir avuç insanla Erkam b. ebi’l Erkam’ın evinde gizlice toplantılar düzenliyor, gelen ilahi vahye göre inşa edilecek olan yeni toplumun temellerini atıyordu.

Ammâr’da H. Peygamber’in davetine icabet eden o bir avuç muvahhitten biriydi.

Kendisi bu daveti ilk duyduğunda şaşırılmış, hakikati öğrenmek ve gerektiğinde tabi olmak adına bu davetin temsilcisi H. Muhammed (a.s)’ı aramaya koyulmuştu. H. Peygamber’in Dar’ul Erkamda olabileceği bilgisi üzerine yola çıkmış, yolda karşılaştığı Suheyb er-Rumi ile beraber H. Peygamber’in huzuruna varmıştı. İlahi daveti ilk ağızdan duyan Ammâr ve Suheyb iman etmekte gecikmeyerek teslimiyet göstermişlerdi.

Ammâr mensubu olduğu bu dinin mesajını büyük bir heyecanla kendi ailesine götürmüş, yakınlarına götürmek istemiş ve bu konuyu anne-babası ve kardeşi ile paylaşmıştı.

Ammâr’ın ailesi bu davet karşısında atalar dinini terk ederek Müslüman olmayı seçmişlerdi. Bu davet karşısında Ammâr, H. Peygamber’in davetine icabet ederek Müslüman olduğunu ailesi paylaşmış, bu ilahi daveti onlara da aktarmıştı. Ammâr’ın bu davetine karşılık; annesi, babası ve kardeşi icabet ederek İslam ile şereflenmişti. İlk başta kolay görülen bu teslimiyet, Yâsir ailesinden büyük bedeller isteyecekti. Nitekim öyle de oldu...

Mahzumoğulları, Yâsir ailesinin ataların dinini redderek Müslüman olduğunu duyar duymaz çok sert tepki gösterdi. Bu tepkiye karşılık tevhid akidesinden ödün vermeyen Yâsir ailesi kendilerini çok ağır işkencelerin içinde buldu. Gün be gün artan envai çeşit işkence...

H. Peygamber’in Yâsir ailesinin çektiği sıkıntılara karşılık verdiği tavsiye ise sadece sabırdı. Karşılığında altlarından ırmak akan Cennet olacak bir sabır.

“Ey Yâsir ailesi, sabrediniz! Ey Yâsir ailesi sabrediniz!”

Buluşacağımız yer Cennet’tir.”¹

Mahzumoğulları, her geçen gün daha çok vahşileşiyor, Yâsir ailesine reva gördükleri işkencenin dozajını artırıyor. Öyle ki bu işkencelere karşın Yâsir zayıf bedeni takatsiz kalacak, akabinde de yorgun düşen bedenini Mekke’nin kızgın çöllerinde bırakarak Rabb’lerine kavuşacak, eşi Sümeyye ise; yüzüne karşı hakkı haykırdığı Ebu Cehil tarafından hunharca katledilerek şehit edilecekti.

Tarih sayfaları karıştırıldığına bu sahnelerle çokça karşılaşılacaktır. Çünkü Sünnetullah böyledir.

“İnsanlar, imtihandan geçirilmeden, sadece «İman ettik» demeleriyle bırakılacaklarını mı sandılar?” (Ankebût Suresi: 2)

“Yoksa siz, Allah içinizden cihad edenleri belli etmeden, sabredenleri ortaya çıkarmadan cennete girivereceğinizi mi sandınız?” (Al-i İmran Suresi: 142)

Anne-babası şehit edilen Ammâr’ın imtihanı da anne-babasından farklı değildi.

Her gün işkence...

Bitmez tükenmez işkence...

Amr ibnu’l-Hakem; “Ne dediğini bilmez halegelinceye kadar Ammâr’a işkence ediliyordu” sözleriyle Ammâr b. Yâsir’in içinde bulunduğ

¹ Heysemi, IX/293; Tabarani, Hâkim, Beyhaki, İbn Asakir (Cabir’den)

durumu güzel izah etmişti.

Aslına bakılırsa bu sadece Ammâr'ın kaderi değildi. Günümüzde Guantanamo'da, Ebu Gureyb'te, Arakan'da, Filistin'de, Suriye'de, Mısır'da; kısacası dünyanın birçok yerinde, paslı şişler ardında; vahşi yaratıkların elleri altında, tekbir sesleriyle karanlık kör kuyuları ve soğuk mahzenleri inleyen kardeşlerimiz, günümüzün Ammâr'ları, Habbab'ları, Hubeyb'leri ve Bilal'leri değil mi?

Ebu Gureyb'de işkencedeki Nur bacının haykırış sesi, Sümeyye annemizle benzerlik göstermiyor mu?

Ammâr'ın içerisinde bulunduğu ağır imtihandan dolayı çok üzülen Hz. Peygamber, Yâsir ve Sümeyye'ye yaptığı tavsiye, dua ve müjdelerin bir benzerini Ammâr'a da yapıyordu.

Amr ibn Meymun, Hz. Peygamber'in Ammâr'a yaptığı dualardan birini şu sözleriyle açıklar:

“Müşrikler Ammâr İbn Yâsir'i ateşte yakarlardı. Rasûlullah (s.a.v) ona uğradığında, eliyle başını sıvazlayıp: «Ey ateş! İbrahim'e karşı serin ve zararsız olduğun gibi Ammâr'a karşı da serin ve zararsız ol» derdi.”²

Ardı ardına birbirini kovalayan günlerden Ammâr'ın nasibi sadece işkenceydi.

Soluğu kesilinceye kadar suya daldırılma, kuyuya hapsedilme, sıcak çöl kumlarına ve taşların üzerine yatırılma, kızgın ateşle bedenın dağlanması...

Nasibinin işkence olduğu günlerin birin de Ammâr, kendisine reva görülen eziyetlere dayanamamış, diliyle de olsa taviz vermek zorunda kalmıştı. Diliyle de olsa kâfirlere vermiş olduğu bu taviz onu fazlasıyla üzmüş gözlerini yaşlara boğmuştu. O ağlıyor ve kimse kendisini susturamıyordu. Onu susturacak kişi ise canın çok sevdiği Hz. Peygamber (a.s) olacaktı. O, Ammâr'ın gözyaşları içerisinde olduğunu görmüş; *“Ey Ammâr ne oldu?”* diye sormuştu. Ammâr gözyaşları içerisinde; *“Ey Allah'ın Rasûlü, çok çirkin bir şey yaptım; müşrikler bana zorla putlarını övdürdüler, sana da küfrettirdiler”* cevabını verince, Hz. Peygamber; *“O zaman kalbinde ne vardı?”* diye sormuştu. Bu soruya karşılık Ammâr kendinden emin bir şekilde; *“Kalbim iman ile doluydu”* cevabını vermiş, Hz. Peygamber'de ona *“Eğer onlar ikinci kez sana işkence ederlerse, sen de yine aynı sözleri söyleyebilirsin”³* ruhsatını vermişti.

Bu olay üzerine Allah (c.c) şu ayet-i indirmişti:

“Kalbi imanla dolu olduğu halde zorlananların dışında, her kim; imanından sonra Allah'ı tanımayıp küfre göğüs açarsa; işte Allah'ın gazabı onların üzerinedir. Ve onlar için büyük bir azap vardır.” (Nahl Suresi: 106)

...
Mekke'de İslam daveti engellerle karşılaşınca Rasûlullah (s.a.v) Müslümanlara terk-i diyor, yani; hicret çağrısında bulundu.

Müslümanlar, içlerinde bir hoşnutsuzluk olmadan

Rasûlullah'(s.a.v)'in bu çağrısına icabet ederek, emri yerine getirdiler.

Bu emri yerine getirenlerden biri de; Ammâr'dı. O, diğer din kardeşleri gibi kızgın çöllerde Medine'nin yollarına düşmüştü.

...
Medine'ye gerçekleşen hicretin akabinde Rasûlullah (s.a.v), Müslümanları bir arada toplayabilmek ve İslam daveti için yol haritası çizmek için bir mescid yapılmasına karar verdi. Müslümanlar bu mescitte toplanacak, istişarelerde bulunacak, sorunlarını ve problemlerini burada çözeceklerdi.

Hz. Peygamber ve sahabe kollarını sıvayıp hemen Mescid-i Nebevi diye anılacak mescidin yapımına başladı.

Herkese bu mescidin yapımı için seferber olmuştu. Kimisi taş, kimisi kerpiç, kimisi de ağaç taşıyordu... Ammâr'da onlardan biriydi... Küba mescidinin inşa'sında gösterdiği çaba ve gayreti, bu mescidin inşa'sında da gösteren Ammâr; herkes bir taş taşıırken o, iki taş taşıyor⁴ ve diliyle sürekli şu sözleri tekrar ediyordu: *“Biz müslümanlar, mescitler inşa ederiz!... ”*

Mescidin inşasında çalışan Ammâr'ın üzeri hep tozlanmıştı ancak o, hiç aldırmaksızın taş taşımaya devam ediyordu. Onun bu durumunu gören Hz. Peygamber (a.s), onun üzerindeki tozları silkeleyerek şöyle buyurdu:

“Vah Ammâr vah! Seni azgın(bağy, asi) bir topluluk öldürecek...”⁵

Hz. Peygamber'in Ammâr'a yönelik söylediği bu cümlede saklı olan mucize, yıllar sonra kendini gösterecek ve Ammâr asi bir topluluk tarafından mazlumca katledilecekti.

...
Ammâr, Hz. Peygamber (a.s) nezdinde ayrı bir yere sahip olan sahabelerden biriydi. O ve Halid b. Velid ile arasında geçen şu kıssa bunun canlı örneklerinde biridir:

Günlerin birin de Hz. Peygamber (a.s) Halid b. Velid komutasında bir seriyye çıkartma kararı aldı. Bu seriyyeye iştirak edenler arasında Ammâr'da vardı.

Yola çıkan bu seriyye, uzun bir yolculuğun ardından düşmanla karşılaştı ve savaştan birçok esir, ganimet elde ederek zaferle çıktı. Daha sonra elde edilen esirler hususunda ordu komutanı Halid ile Ammâr arasında bir anlaşmazlık çıkmış, tartışma büyümeye başlayınca, konunun Medine'ye dönüldüğünde Hz. Peygamber'e arz edilme kararına varılmıştı.

² İbn Sa'd, III/177 (Amr b. Meymun'dan)

³ Ebu Nuaym, Hilye, I/ 140 (Ebu Ubeyde ve Muhammed b. Ammâr'dan)

⁴ Ebu Said el-Hudri

Nitekim öyle de oldu...

Konuyu her iki taraftan dinleyen Hz. Peygamber, ordu komutanı Halid'i haklı buldu.

Hz. Peygamber'in kendisini haklı gördüğünü gören Halid, münakaşayı sürdürerek, Ammâr'a tahkir edici sözler sarfetti. Bunu duyan Hz. Peygamber (a.s) sinirlendi ve ardından Halid'i çağırıp kendisine şöyle buyurdu:

“Ey Halid, Ammâr'a sövme. Çünkü Ammâr'a sövene, Allah da söver. Ammâr'a buğzedene Allah da buğzeder. Ammâr'ı basit ve akılsız gören kimseyi Allah da basit ve akılsız görür.”

...
Medine'ye hicretten sonra, Hz. Peygamber'in yaptığı şeylerden biri de, ensar-muhacir arasında kardeşlik tesis etmektir. Ensar ve muhaciri toplayıp bu konuyu kendilerine arz ettikten sonra ensar ve muhacir arasında kardeşlik

müessesesini inşa etti. Sahabelerden Ammâr b.

Yâsir'i de, Huzeyfe b. Yeman el-Ensari ile kardeş etti.

Tamamıyla din bağına bağlı olarak kurulan bu kardeşlik

m ü e s s e s i n d e yer alan sahabeler, ellerinde bulunan

dünyevi nimetlerini birbirleriyle paylaşıyor,

z a m a n l a r ı n ı birbirleriyle

geçiriyorlardı. Ammâr'da artık kardeşi Huzeyfe ile zaman geçiriyor ve kendisinin verdiği arazi de çalışıyordu.

...
Bedir, Uhud, Hendek savaşları, Hayber ve Mekke'nin fethi, Huneyn Savaşı vb. bütün askerî faaliyetlerde Hz. Peygamber'in yanında yer alan Ammâr'ın bu durumu, canından çok sevdiği Resulallah (a.s) vefat edene kadar sürdü.

...
Resulallah'ın vefatından sonra Müslümanların başlarına Hz. Ebubekir (r.a) getirildi. O, kendisine yüklenen bu görevi gücü nispetince yerine getirmeye çalışırken, Ammâr'da ona destek vermekten geri durmadı. Özellikle de riddet olaylarında...

Hz. Peygamber'in vefatından sonra birçok kabile zekât vermeyeceğini ilan edip mevcut olan meşru halifeye başkaldırmıştı.

Bunun olaylar üzerine Hz. Ebubekir (r.a), asi olan bu riddet kabilelerine ordular gönderme kararına vardı. Kabileler üzerine birçok birlikler gönderildi.

Böyle sıkıntılı bir dönemde Hz. Ebubekir'in yanında yer alan Ammâr, bu kabilelere gönderilen birliklerin birinde komutanlık görevine getirildi ve kendisi de bu görevi en güzel şekilde ifa etti.

Riddet eden kabileler savaşlar devam edip dururken yalancı Peygamber Müseylemetu'l-Kezzab olayı vükû buldu.

Ebû Sümâme künyeli Müseyleme⁶, Hz. Peygamber'in sağlığında iman etmiş, ardından kendisine Rahman adında bir meleğin vahiy getirdiği iddiasında bulunmuş ve *“Muhammed Kureyş kabilesinin peygamberidir, ben de Benu Hanife kabilesinin peygamberiyim”*⁷ demişti. Ardında da Hz. Peygamber (a.s)'a şu mektubu göndermişti:

“Allah'ın elçisi Müseyleme'den Allah'ın elçisi Muhammed'e... Bundan sonra şunu belirtirim ki, bundan böyle yeryüzünün yarısı benim, yarısı da senindir.”

Hz. Peygamber (a.s), Müseyleme'nin bu mektubuna karşılık şu cevabı vermişti:

“Allah'ın Resulü Muhammed'den yalancı Müseyleme'ye... Bundan sonra derim ki, yeryüzü Allah'ındır, kullarından dilediğine verir, akıbet ise takva sahiplerinindir.”⁸

Müseyleme sorununu çözmeye ömrü yetmeyen Hz. Resulallah vefat ettikten sonra, Müseyleme Yemâme'de örgütlenip kendine 'Rahmanu'l-Yemâme' ünvanını da vererek etrafına binlerce insan topladı. Ona Necran halkı da tabi oldu. Daha sonra kendisi San'a'ya gidip orayı zaptederek fesad ve irtidat dairesini genişletti. Bunun üzerine halifelığının ikinci

⁶ İsmi: Mesleme bin Hâbil.

⁷ Râzî, En'am, 6/93. ayetin tefsiri.

⁸ Bkz. Râzî, Maide, 54. ayetin tefsiri.

⁹ Buhârî, 3772

yılında Hz. Ebubekir (r.a) Müseyleme üzerine bir ordu gönderme kararı aldı.

Halid b. Velid komutasında Yemâme'de Müseyleme'ye karşı yapılan savaş birçok sahabe katıldı. Ammâr'da onlardan biriydi. Kendisi bu savaşta kahramanca savaşmış ve birçok fedakârlık göstermişti.

Onun savaştaki kahramanlığını İbn Ömer şu sözleriyle ifade etmişti:

"Yemâme günü Ammâr'ı bir kayanın üzerinde gördüm. Kayanın kenarına gelmiş ve şöyle bağıyordu: "Ey Müslümanlar topluluğu cennetten mi kaçılıyorsunuz? Ben Ammâr bin Yâsir'im. Cennetten mi kaçılıyorsunuz? Ben Ammâr bin Yâsir'im. Hadi yanıma geliniz." Bu arada ben onun kopmuş ve sallanıp duran kulağına bakıyordum. Kendisi ise alabildiğine şiddetli bir şekilde savaşıyordu."

Bu savaşı İslam ordusu kazandı ve Müseyleme, Hz. Vahşi'nin mızrağıyla can verdi.

...

Hz. Ebubekir (r.a)'ın vefatından sonra Müslümanların başına geçen Hz. Ömer (r.a)'da desteğini esirgemeyen Ammâr b Yâsir, halife tarafından Küfe'ye vali olarak atandı. Ancak Küfe halkının mizacı ve Ammâr'ın tabiatına uygun olmayınca çeşitli sorunlar ortaya çıkmaya başladı. Bunun üzerine Hz. Ömer (r.a), Ammâr'ı bir yıl dokuz ay boyunca yapmış bu görevden almak zorunda kaldı.

Ammâr bundan sonra bürokrasiden uzak durmaya çalıştı. Bununla birlikte o, bir asker olarak özellikle İran fetihlerinde görev aldı. İslam ordusu ile Sasaniler'in arasında gerçekleşen Nihavend Savaşına iştirak etti.

Hz. Ömer (r.a)'ın şehit edilişinden sonra göreve

getirilen Hz. Osman (r.a), Ammâr'ın eleştirilerine maruz kalmıştı. O, Ümeyyeoğullarına imtiyaz sağladığı ve Ebuzer Giffari'nin Rebeze'ye yollanmasından ötürü Hz. Osman (r.a)'a tepkiliydi. Hakikat şu ki; Hz. Osman (r.a)'a karşı tepkili olan sadece o değildi.

Hz. Osman (r.a) hilafetinde iç ve dış etkenlerden dolayı fitne baş göstermiş ve ardından Hz. Osman (r.a) hunharca katledilip şehit edilmişti.

Hz. Osman (r.a)'ın şehadetinden sonra hilafete geçen Hz. Ali (r.a), kendini bitmek tükenmek bilmeyen bir fitnenin içerisinde bulundu. Hz. Osman (r.a) döneminde ortaya çıkan fitne gün be gün büyüyor ve yayılıyordu. Böyle bir dönemde Hz. Ali (r.a)'a destek veren ve onu yalnız bırakmayanlardan biri de; Ammâr b. Yâsir'di. O, böyle karanlık fitne dolu bir süreçte sürekli Hz. Ali (r.a)'ının yanında yer aldı.

Müslümanlar arasında ortaya çıkan bu fitne artık kılıçların çekilip boyunların vurulacağı evreye çevrildi. Öyle ki müslümanlar arasında Cemel ve Siffin savaşları vuku buldu.

Müslümanlar arasında Cemel vakası yaşanırken, Küfe'de yükselen tansiyonu düşürmek için Ammâr b. Yâsir bir hutbe irad etti. Bu hutbe de o; *"Gerçekten ben çok iyi biliyorum ki o, onun dünyada da ahirette de zevcesidir fakat Allah, ona (Hz. Aişe'ye) mı, yoksa ona (Hz. Ali'ye) mı uyacaksınız diye sizi sınamaktadır"*⁹ diyerek, mü'minlerin annesi Hz. Aişe (r.anha)'nın durumunu ele alıp, Müslümanlara çeşitli ikazlarda bulundu.

Ammâr b. Yâsir; fitnenin ayyuka çıktığı böyle bir süreçte irad etmiş olduğu bu hutbe ile ifrat-tefritten uzak bir duruş

sergilemişti. Onun bu duruşunu Mahmud Şakir çok güzel açıklamıştır. Kendisi bu hususta şöyle demiştir: *"Bu çok isabetli bir görüştür. Etik olarak Mü'minlerin annesi Aişe'nin hakkını veriyor. Yani "O benim ve bütün Müslümanların annesidir hem dünyada hem de ahirette peygamberin zevcesidir. Bütün bunlara rağmen hata etmiştir. Zira o masum (günahtan korunmuş) değildir." dedi. Bunun bir imtihan olduğunu ve böylece Ebubekir'in kızı olmakla birlikte Resulallah'ın da en sevdiği hanımı olan Aişe'ye mi yoksa her hususta sadece Allah'a mı itaat edildiğinin anlaşılacağını ifade etti."*¹⁰

Cemel Vakası son bulmuş, ancak müslümanlar arasındaki fitne hala devam ediyordu. Hz. Osman'ın şehadetiyle ateşlenen fitne ateşi gitgide büyüyordu. Ve ardından müslümanlar arasında ikinci bir savaş vuku buldu. Muaviye ve Hz. Ali arasında vuku bulan bu savaşta Ammâr halifenin (Hz. Ali) safında yer aldı.

Siffin'de vuku bulan bu savaşta yer alan Ammâr'ın yaşı o sıralarda kendisi doksan küsur yaşlarındaydı.

Kendisi bu savaşta hakkın yanında yer almış ve bu hakikati şu sözleriyle dile getirmişti:

*"Nefsim elinde olana yemin ederim ki bize indirdikleri darbeler ile bizi Hacer'in hurma ağaçlarının dallarına kadar kovalayacak olsalar kendimizin hak üzere olduğumuzdan, onların da batıl üzere olduklarından eminim."*¹¹

Siffin günlerinin birinde, güneş batmak üzereydi ve savaş bütün şiddetiyle devam ediyordu.

İftar zamanı geldi ve oruçlu olan Ammâr çevresindekilere: *"Bana bu dünyadaki son rızkımı veriniz!.." diye seslendi.*

*Ona bir miktar süt getirdiler. Ammâr sütü içtikten sonra: "Bugün dostlara kavuşacağım, Muhammedi'me, arkadaşlarına varacağım," dedi. Bir gün Hz. Peygamber (s.a.v) ona: "Ammâr, senin dünyada son rızkın süt olacaktır" demişti,"*¹² dedi.

Müslümanlar arasında gerçekleşen bu savaşta birçok sahabe ve Müslüman şehit düştü. Her iki tarafta da kayıp vardı. Ammâr b. Yâsir'de şehit edilenler arasındaydı.

Hz. Peygamber'in Mescid-i Nebevi'nin inşa'sında Ammâr'a söylediği söz (mucize) de bu şekilde gerçekleşmiş oldu.

*"Vah Ammâr vah! Seni azgın bir topluluk öldürecek..."*¹³

Cenaze namazını Hz. Ali kıldırdı ve şehid düştüğü yere defnedildi.

O, zorluklar içerisinde mücadele etmiş ve mütevazı bir hayat sürmüş, İslam tarihinde de evinin bir bölümünü mescid olarak ayıran ilk kimsedir.

Kaynaklar;

Buhari, Sahih
Müslim, Sahih
Hakim, Müstedrek
Beğavi, Mealimu't Tenzil
İbnu'l Esir, El Kamil fi't Tarih
İbni Kesir, Es Siretu'nNebeviyye
Muhammed Gazali, Fıkhu's-Sire
M. Yusuf Kandehlevi, Hayatu's Sahabe
Ali Muhammed Sallabi, Siyer-i Nebi
Mahmud Şakir, Gökteki Yıldızlar

¹⁰ Mahmud Şakir, Gökteki Yıldızlar

¹¹ Hakim, Müstedrek 5701

¹² İbnu'l Esir, Üsdü'l-Gâbe, III, 134

¹³ İbn Sa'd, Tabakât, III, 252

Resulallah'ın ﷺ Hayatından Örneklerle; Sözlü ve Fiili CİHAD

Abdussamed İLHAN

Allah (c.c) insanı topraktan yaratıp bir beden ve ruh ikramında bulunmuş, akabinde yeryüzünde nasıl bir hayat yaşaması gerektiğine dair peygamberler ve kitaplar göndermiştir.

Bu peygamberler kendilerine yüklenen nübüvvet görevini en güzel şekilde yerine getirmişlerdir. Onlar; mesulü oldukları insanları gücü nispetlerinde dünyevi-uhrevi mükâfat ve azap ile müjdeleyip ikaz etmişlerdir.

Heva-hevesine tabi olan ve nebevi davete kulak tıkayıp haktan yüz çeviren insanlar, ilahi azaba duçar olmuşlardır. Bu husus ilahi kelamın birçok yerinde zikredilmiştir.

Hatemu'l Enbiya Hz. Muhammed Mustafa (a.s)'ın gelmesiyle beraber peygamberler halkası tamamlanmış, kıyamete kadar insanlığa rehberlik edip yön verecek bir kitap; Kur'an-ı Kerim indirilmiştir.

İlahi vahiyle hareket eden Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v), kendisine yüklenen nübüvvet görevinin ilk davetini kendi yakınlarına götürmüş, ardından da aleni davet sürecine geçerek bu ilahi daveti ev ev, mahalle mahalle, bölge bölge bütün arap yarım adasına ulaştırmıştır.

O, kendisine yüklenen bu kudsi görevi, zaman ve mekânın gerekliliklerini de göz önüne alarak, kimi zaman diliyle, kimi zaman eliyle (kılıçla) kimi zaman da kalemiyle (mektupla) yerine getirmiştir.

Onun ilahi davette izlediği bu ve benzeri yöntemler, kıyamete kadar bu davayı yüklenen bütün iman ehline de bir örnek ve bir vazifedir. Bu hususta kendisinin (a.s) söylemiş olduğu; *"Müşriklere karşı mallarınızla, canlarınızla ve dillerinizle cihad ediniz!"*¹ hadisi şerif-i, bizler için şiar edilecek hadislerden sadece biridir.

Hülasa; bu yazımızda sizlere Rasulullah (s.a.v)'in cihad/mücadele metodlarının bir kısmından bahsedeceğiz.

Sözle/Dille Cihad (Fikri Cihad)

Cihadın anlamı

Cihad; kelime olarak, 'cehd' veya 'cühd', yani; 'kararlı ve şuurlu bir şekilde gayret etmek, zorluklara karşı çaba göstermek, çalışmak' gibi anlamlara gelir.

Bizim burada üzerinde duracağımız asli konumuz, cihad yoluyla davet olacaktır. Ancak İslam'ın cihad metotları arasında ilkin sözlü cihadı

¹ Ebu Davud, Cihad, 17/2504; Nesai, Cihad, 1,48)

ele alarak, İslam'ın yanlış anlaşılan 'cehd' eyleminin asıl amacının; dünya, mal, toprak veya kişisel menfaatten uzak bir davet metodu olduğunu açıklamaya çalışacağız.

İnsanlarla iletişimde kullanılacak en önemli ve ilk metod, elbette ki sözle davettir. Hz. Peygamber'in yürüttüğü tevhid mücadelesinin ilk safhası da, dil ile yapılan davetten müteşekkildir.

Peygamber Efendimizin söz ile cihadının en yoğun olduğu özellikle de nübüvvetin ilk yılları olan Mekke Döneminde O, kavmini islama güzel bir üslup ve hikmet ile davet etmiş, onları yaratılışlarının aslına yani; fitrata yönlendirmeye çalışmıştır. O (a.s), davette izlediği bu metodu birebir kendiliğinden belirlememiş, bilakis O; izlediği bu metodu birebir ilahi vahiyden; *"Rabbini yoluna hikmetle ve güzel öğütlerle çağır! Ve onlarla en güzel şekilde mücadele et. Şüphesiz Rabbin kendi yolundan sapanları en iyi bilendir ve O, hidayete kavuşanları da en iyi bilendir"*² emrinden almış ve bu doğrultuda hareket etmiştir.

O'nun (a.s), davette izlediği bu metod; Arabistan'ın kırgın çöllerinde pişen sert ahlak ve mizaca sahip birçok müşrik bedeviyi ve kibir, hased ve enaniyet gibi kalbi hastalıkların bünyelerini kapladığı inatçı ehl-i kitabı dize getirmiştir. Öyle ki; Hz. Hamza'nın göğsünü yarıp yüreğini/ciğerini çıkartan Vahşi b. Harb el-Habeşi ve bu yüreği/ciğeri dişleriyle çiğneyen Hind binti Utbe, azılı İslam düşmanı olan Ebu Süfyan bin Harb, İkrime bin Ebu Cehil ve Safvân bin Umeyye gibi zatlar Müslüman olmuş, daha sonra bunlardan bir kısmı canlarını Rabb'lerine feda etmişlerdir.

Konunun daha iyi anlaşılması adına, Hz. Peygamber'in bu ve benzeri insanlara ilahi daveti bildirmek noktasında çevresindeki insanlarla kurduğu diyalogun tahlil edilmesi biz Müslümanlar için önemli veriler sunacaktır.

...

Hz. Peygamber'in İslam davetini çevresindeki insanlara ulaştırması sonucu muhataplar tarafından farklı tepkiler ortaya çıkmış ve fikri mücadeleler filizlenmiştir.

Ortaya çıkan bu fikri çatışmalarda Allah Resulu muhataplarıyla 'hikmet ve güzel öğütlerle' cehd etmiş, bunun sonucunda hak ile batıl birbirinden ayrılarak, asrısadet nesli ortaya çıkmıştır.

Günümüzde de, çağın asr-ı saadet neslini vücuda getirme endişesiyle hareket eden Müslümanların, muhataplarıyla doğru iletişim kurabilmesi, insanlığa İslam'ı doğru bir şekilde ulaştırabilmesi için nebevi metodu iyi bir şekilde tahkik etmeleri gerekir.

Bu konunun daha iyi anlaşılabilmesi için, Mekke döneminde sözlü davetin (cihadın) muhataplarını kategorize edersek daha faydalı olacaktır.

Örnek olması adına, biz burada o dönemin sadece iki tip insan modelini ele alacak, kategorize ettiğimiz bu iki örnek üzerinden günümüz değerlendirmesinde bulunacak ve çeşitli tavsiyelerde bulunacağız.

1. Ebu Leheb Örneği

İslam'ın en şedid düşmanlarından olan Peygamberimizin amcası Ebu Leheb ve onun profilindeki insanlar; ahlaki sınırları olmayan, çıkarları için insanlara eziyet etmekten çekinmeyen, karşındakini dinlemeden yargılayan insan tipleridir. Nitekim Ebu Leheb, İslam davetini reddetmekle kalmayıp sürekli anti propaganda yapmış, bizzat yeğeni olan Allah Resulu'nu her gittiği ortamda kötölemiş, Mekke'ye panayıra gelen yabancı kabilelere yönelik yapılan İslam davetini sabote etmeye çalışmıştır.

Günümüzdeki Ebu Leheb'lerin de geçmişten bir farkı yoktur. Ebu Leheb zihniyetine, ahlakına

² Nahl, 125

ve mizacına sahip birçok İslam düşmanı, imkân buldukları her anda İslam davetçilerinin davetini sabote etmektedir.

İslam davetçilerinin, davet sahasında karşılaştığı/ karşılaşıacağı bu profildeki insanlara karşı muamele de esas alacağı davranış biçimi; Furkan Süresi: 62. ayette zikredildiği üzere olmalıdır.

“Rahmanın has kulları o kimselerdir ki, onlar yeryüzünde yumuşak adımlar atarak yürürler. Cahiller kendilerine laf attıklarında Selam deyip geçerler.”³

Burada dikkat edilmesi gereken husus, davet çalışmaları esnasında maruz kalınacak kötü sözlere karşın sükûtu tercih etmeyip, güzel bir cevap ile karşılık verilmesi ve ilgi alaka seviyesinin düşürülmesidir.

Bu şekilde yapılacak bir davranış, kötü karakterli bu tip insanların toplum nezdinde değer kazanma ihtimalini azaltacak, düşmanlıklarının ziyadeleşmesine engel olacak, belki de kendi kendine tefekkür edip bu kötü düşünce ve davranışlardan vazgeçmesine vesile olacaktır.

2. Ebu Cehil Örneği

Ebu Leheb'e oranla daha ahlaklı diyebileceğimiz, ancak yine de oturulup konuşulacak bir karaktere sahip olunmayan bir profildir bu.

Ebu Cehil, Mekke toplumunu iyi bilen, toplumda güç ve nüfuz sahibi biriydi. O, Mekke'nin yönetildiği Daru'l Nedve'nin başkanıydı. İdarecisi olduğu bu parlamento da söz hakkına sahip yönetici insanların karakterleri idarecileri olan Ebu Cehil'den çokta farksız değildi. Onların hemen hemen hepsi birbirine yakın bir karaktere sahipti.

Onlar; asil, kültürlü, bilgili, nüfuz sahibi, zengin ve cesur (!) insanlardı. Aynı zamanda onlar; toplumun ahlaki bozukluğunu da koruyan en önemli simgelerdi. Bu sebeple, Ebu Cehil ve onun karakterine sahip kişiler, çekinmeden İslam'a karşı net bir düşmanlık içerisindeydiler.

Onlar, tevhid davetine karşı olumsuz bir cevap vermekle beraber, İslam davetçisi olan Resulallah'tan her zaman taviz koparmaya çalışıyor, bunu başaramadıklarında ise; her türlü iftira, eziyet ve işkence yollarına başvuruyorlardı.

Onların bu davranışına karşı Hz. Peygamber'in cehdi, sadece konuşarak değil, cesur bir şekilde tavrını koymak şeklindeydi.

Buna örnek olması kabilinden kısaca zikredeceğimiz küçük bir anekdot faydalı olacaktır sanırım;

Günün birinde Ebu Cehil Hz. Peygamber'e gelerek; “Ey Muhammed! Seninle bir antlaşma yapalım. Sen bizi ve ilahlarımızı bırak, bizimle uğraşma; biz de seni ve ilahını bırakalım, seninle uğraşmayalım” teklifini sunmuş. Bu teklife karşılık Allah Resulü (a.s); “Ey Ebu Cehil! Size bir kelime söylesem, onu kabul ettiğinizde tüm Araplara hükmetseniz ve Acem de size boyun

eğsin, istemez misiniz” cevabını verince, Ebû Cehil heyecanla: “Ey kardeşimin oğlu! Sen o kelimeyi bize söyle, biz o kelimeyi on kez söyleyelim” karşılığında bulununca, Hz. Peygamber tavizsiz bir şekilde “La ilahe illallah dersiniz ve Allah'tan başka ibadet ettiğiniz şeyleri söküp atarsınız” buyurmuştur. Ebu Cehil, her zaman olduğu gibi bu cevaba da olumsuz cevap vermiştir.

Burada dikkat çekmeye çalıştığımız husus; Müslümanların güç ve kuvvetinin az olduğu, birçok eziyet ve işkenceye maruz bırakıldığı böyle bir dönemde, Allah Resulu (a.s); Ebu Cehil tarafından kendisine sunulan bu teklife karşılık; bir anlık olsun tereddüde düşmeden, tavizsiz bir duruş sergileyip, sözlü olarak cehdini ortaya koymuştur.

Bir başka örnek vermek gerekirse;

Ebu Cehil, her ne kadar yalan söylemese de; gaspçı, despotik ve çıkarıcı bir insandı. Çıkarı için yapmayacağı şey yoktu. Mekke'ye ticaret için gelen tüccarların malını değerinden düşük bir fiyata almak için elinden geleni ardına koymuyordu.

Yine günlerden bir gün; Mekke'ye ticarete gelen tüccarlardan birinin malını çok ucuza almaya çalışan Ebu Cehil, bunu başaramayınca tüccarın ticaretine engel olmak için elinden geleni ardına koymamış, eşrafa bu tüccardan kesinlikle alışveriş yapmamalarını, kendisinin bu tembihine uymayanları ise, cezalandıracağını ilan etmişti.

Öyle ki; kendi çıkarlarını gözetmediği için bir tüccarın ticaretine engel olmakta bir sakınca görmüyordu.

3 Furkan, 63

Ebu Cehil'in bu tehdidini işiten halk, bu tüccardan alışveriş yapmaktan uzak durmak zorunda kalmıştı.

Bunu duyan Hz. Peygamber (a.s), Ebu Cehil ile muhatap olmak yerine gidip tüccardan alışveriş yapmış, diğer kişilere karşı tehditkâr davranan Ebu Cehil halk tarafından el-emin olarak bilenen Hz. Muhammed (s.a.v)'e karşı bir tepki koyamamıştı.

Bir başka gün, Ebu Cehil; başka bir tüccara aynı gaspçı tavrını yöneltmiş, bunu işiten Hz. Peygamber (a.s), Ebu Cehil'in yakasına yapışarak; *“Ya tüccarın mallarını geri verirsın, ya da; seninle sonuna kadar mücadele ederim”* demiş, bu tavrı gören Ebu Cehil'de geri adım atmak zorunda kalmıştı.

Yukarıda vermiş olduğumuz örnekler de anlatmak istediğimiz şey, güzel bir söz ile ikna edilemeyeceğine kanaat getirilen kimse için yapılması gereken şey; sözlü mücadeleyle beraber, doğru bildiğimiz davranışı net bir şekilde ortaya koymak ve cesur bir şekilde tavrı almak olmalıdır.

İki örnekte de görüldüğü gibi, Allah Resulü; muhataplarının özelliklerini ve toplumun fitri değerlerinin kalıntılarının neler olduğunu tahkik ediyor ve topluma vahiy ile reçete sunuyordu.

Ve yine O; muhataplarının özelliklerine göre, kimi zaman sözlü olarak cehd ediyor, kimi zaman ise; net bir duruş sergileyerek tavrı alıyordu.

Günümüzde İslam düşmanlarının, Hz. Peygamber'in sözlü cihad metodunu görmezden gelerek, bilinçli bir şekilde İslam dininin sadece savaş yönünü ön planda tuttuklarını görmekteyiz. İslam'ın ilk dönemlerini tarafsızca inceleyen birinin, İslam'ın fikri cihaddan temel aldığı yönünü görmemesi kanaatimizce mümkün değildir.

Batılı bir yazar olan Thomas Corleal, bu hususu açıklar mahiyette şöyle der:

“Muhammed zorla insanları dinine soktu” demek, kelimenin tam anlamıyla tarihe bir iftiradır. Zira bir tek insanın eline kılıç alarak bütün insanlığa meydan okuması mümkün müdür?”⁴

Açık bir şekilde bilinmektedir ki Resulallah (a.s), insanlara İslam'ı zorla kabul ettirmemiştir. Zorbalık gibi bir huy onun fitratında yeri olmayan bir özelliktir. Ki zaten insan hür iradesi ile baş başa bırakılmıştır.⁵ Bu konuyu naslar çerçevesinde düşünecek olursak her hangi bir şüphenin kalması söz konusu olmayacaktır.

Kısaca; Allah Resulü'nün sözlü cihad ile, İslam'ın tebliğ edilmesi hususundaki engelleri en güzel şekilde ortadan kaldırmak istediğini görüyoruz.

Bu metod ile İslam düşmanlarına karşı fiziki üstünlükten ziyade, fikri üstünlük kurulması amaçlanmıştır.

“De ki: Hak geldi, batıl yok oldu. Zaten batıl yok olmaya mahkûmdur.”⁶

Kital Yoluyla Cihad

Cihad; anlam itibarıyla birçok anlamda kullanılmasıyla beraber, en fazla silahlı mücadele

anlamında yoğunlaştırılmış bir kavramdır.

Amacı ve Mahiyeti

İslam insan fitratına uygunlukla hayatının bütün yönlerini dizayn eden mükemmel bir düzendir. Böylesi bir dinin cihadı farz olan bir emir olarak nitelemesinin şüphesiz bir amacı olduğunu göstermektedir.

Cihadın yegâne amaçları arasında temel olarak toplumda yer edinen fitneyi ortadan kaldırmak, yapılan zulümlere son vermek ve bütün insanlara Allah'ın ismini ulaştırmaktır.

İslam; savaşı, ekonomik, sosyal ve siyasal hegemonya aracı olmaktan kurtararak insani hedeflerin gerçekleşmesinde, gerektiği zaman başvurulacak bir metot olarak kabul eder. Burada dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta İslam hükümlerini içermeyen savaşlar özünde profandır. O harpler dünyalık amaçlar uğrunda yapılırken, İslam'ın cihadı; Allah rızası için yapılır ve özünde ahirete ait boyut vardır. Bu boyut cihadı bir ibadet kategorisine de almaktadır. Çünkü cihad; İslam'ı, yani Allah'ın insanlar için seçtiği iki dünya saadetini insanlara taşıma çalışmasıdır. İnsanları zulmün ve tuğyanın karanlıklarından, İslam'ın aydınlığına bir davettir. İnsanlara o nuru ulaştırma faaliyetidir. Müslümanlar savaş istemezler. Ama kendilerine saldırı olursa sabırla direnirler, mallarıyla ve canlarıyla Allah yolunda çaba gösterirler.

Hülasa;

Kital yoluyla cihad, kısaca; İlahi davetin önündeki engellerin kaldırılması, İslam topraklarına yönelik girişilen saldırıların püskürtülmesi, zulüm altında inleyen mazlumların kurtarılması için başvurulmuş bir metottur.

...

Burada dikkat çeken husus; İnsanlarla mücadele ve insanlar arası savaş ilişkilerini anlatan, harp ve savaş gibi pek çok kelime/kavram varken, İslam dininin bu kelimeler yerine 'cihad' kavramını kullanmasıdır.

İslam'ın, neden Arapların kullandığı harp vb. kelimeleri değil de, yepyeni bir ifade olan cihad kavramını kullandığı hususunu kısaca açıklamak gerekirse;

Birincisi; bu kelimelerin hiç biri, cihad kelimesinin yerini tutmamaktadır. Çünkü cihad ile savaş kelimeleri arasında hem nitelik hem de nicelik farkı vardır. Savaş; salt askeri harekât olup güce dayanır. Cihad ise; askeri operasyon da dâhil İlahi hedefler uğruna gösterilen bütün çabaları içerisine alır. Bu demektir ki cihad; kutsal bir gaye uğruna ortaya konulan her türlü fikri, fiili ve kalbi çalışmanın ortak adıdır.

İkincisi; 'harp' tabiri, şahsi menfaatler ve polemik

4 Dr. Hamdi Abdülkadir, Mevlidu Nebiyyi'r-Rahme, S.138, Mısır, Hicri 1395

5 Kehf, 29

6 İsrâ, 81

oyunlar için, ateşi sönmeyen ve yangını çağlar boyu milletlerin, kabilelerin içinden çıkmayan kıtal anlamında kullanılmıştır.

Harplerde genellikle, kişisel ve toplumsal kinler hâkim olmuştur. Genel olarak harplerde; fikir endişesi veya bir akideyi galip kılma çabası fazla göze çarpmaz.⁷

Tarihe baktığımız zaman, dünya sayılamayacak kadar savaşa tanıklık etmiştir. İşin ilginç tarafı; bu savaşların birçoğu trajikomik nedenlerle ortaya çıkmıştır.

İslam'ın emrettiği cihad; müsteşriklerin iddia ettiği gibi, 'insanları kılıç zoruyla iman etmeye zorlama eylemi' de değildir.

Bu hakikati batılı yazarlar da itiraf etmek zorunda kalmıştır. Örneğin; John Bowker adlı batılı araştırmacı bu hususta isabetli bir savunmanın silahlı bir çatışmayı gerektirdiğini ve bunun sadece savunma amaçlı olabileceğini kaydeder. Ardından da Hz. Peygamber'in savaşanlar dışındaki bütün canlı ve cansız varlıkların dokunulmazlığını ifade eden hadisine yer verir. *"Dinde zorlama yoktur"*⁸ ayetinden dolayı cihadın, asla diğer insanların dinini değiştirmeyi amaçlamadığını vurgular ve bir Müslümanın bu kuralları görmezlikten gelmesinin hesap gününde cevap vermesi gereken bir günah olacağı inancına atıfta bulunur.⁹

Aynı hakikati bir başka batılı yazar Emile Dermenghem de dile getirir. Kendisi bu hususta; cihadın insanları kılıçla tehdit ederek dine davet etmek anlamına gelmediğini özellikle vurgular ve Kur'an'ın dinde zorlamayı yasaklayan açık hükmünün¹⁰ böyle bir anlayışa izin vermediğinin altını çizer.

Yine aynı yazar Kur'an'ın ilk olarak hücum etmemeyi ve hiçbir zaman itidalden ayrılmamayı emrettiğini hatırlatır.¹¹

Konuyu toparlamak gerekirse, ayetlerden ve Hz. Peygamber (a.s.)'ın bir fiil hayatından da anlaşılacağı üzere İslam'ın emrettiği cihad farızası; her iki dünya saadetini elde etmesi için insanlara götürülen davetin önünde bulunan ısrarcı engellerin (devlet, ordu vd.) kaldırılması, azgın, zorba ve despot

orduların zulümleri altında inleyen mazlum halkların kurtarılması, İslam nurunun dünyanın dört bir tarafını aydınlatması için, belirli ilke ve prensipler doğrultusunda yapılan mücadeledir.

"Size ne oluyor da, Allah yolunda ve "Ey Rabbimiz! Bizlerihalkızalimolanşumemleketten çıkar,katından bize bir dost ver, bize katından bir yardımcı ver" diye yalvarıp duran zayıf ve zavallı erkekler, kadınlar ve çocukların uğrunda cihada çıkmıyorsunuz?" (Nisa Süresi:75)

"Kendilerine savaş açılan müslümanlara, zulme uğramaları sebebiyle cihad için izin verildi. Şüphesiz ki Allah'ın onlara yardım etmeye gücü yeter." (Hacc Süresi: 39)

"Fitne ortadan kalkıp Allah'ın dini tam anlamı ile egemen oluncaya kadar onlarla savaşın. Eğer yaptıklarına son verirlerse zalimlerden başkasına asla saldırılmaz." (Bakara Süresi: 193)

İslam'ın emrettiği cihad; yakıp yıkmaya ve nesilleri yok etmeye dayanan bir savaş değildir. İslami cihatta; vahşete, işkenceye ve nefislerin tatmin olacağı davranışlara yer yoktur. Bu savaşın genel hattı şu ayet üzerine kuruludur.

"Sizinle savaşanlara karşı Allah yolunda siz de savaşın. Ancak haddi aşmayın (aşırı gitmeyin). Çünkü Allah, haddi aşanları (aşırı gidenleri) sevmez." (Bakara Süresi: 190)

*"...Allah'ın adıyla ve Allah'ın rızası için savaşın. Allah'ı inkâr eden kâfirlerle çarpışın. Gazâ edin fakat ganimete hıyanet etmeyin, haksızlıkta bulunmayın, ölümlerin vücutlarına sataşp burun ve kulaklarını kesmeyin, çocukları öldürmeyin!..."*¹²

İslam'ın emrettiği cihatta; hürmetler karşılıklıdır ve istisnai durumlar dışında savaşın genel hatları kısas üzerine kuruludur.

"Haram ay, haram aya karşıdır: hürmetler (de) karşılıklıdır. Öyleyse kim size saldırırsa, size saldırdığı

7 Şamil İslam Ansiklopedisi, 310-311

8 Bakara, 256

9 John Bowker, Jihad, The Oxford Dictionary of World Religions, Oxford-New York, 1997, S.501

10 Bakara, 256

11 Hazreti Muhammed'in Hayatı, Trc. Reşat Nuri Güntekin, İstanbul, 1958, S. 167-168

12 Ebu Davud, Cihad, 2613; Kütübü Sitte, Cihad, 1045

gibi siz de ona saldırın. Allah'tan korkup sakının ve bilin ki muhakkak Allah, korkup sakınanlarla beraberdir." (Bakara Süresi: 194)

İslam'ın emrettiği cihatta; düşman safında yer almayıp tarafsız kalmayı ve barış teklifinde bulunanlara karşı savaş yoktur.

"Ancak o kimselere dokunmayın ki, sizinle aralarında anlaşma olan bir kavme sığınmış bulunurlar. Yahut ne sizinle, ne de kendi kavimleriyle savaşmayı gönüllerine sığdıramayıp tarafsız olarak size gelmişlerdir. Eğer Allah dileseydi, onları size musallat kılardı, onlar da sizinle savaşırlardı. Eğer onlar sizden uzak dururlar, sizinle savaşmayıp size barış teklif ederlerse, Allah, sizin için onlar aleyhine bir yol vermemiştir." (Nisa Süresi: 90)

İslam'ın emrettiği cihatta; düşman tarafından teklif edilen barış çağrısına olumlu karşılık vermek vardır.

"Eğer barışa yanaşırlarsa; sen de yaşa ve Allah'a tevekkül et. Muhakkak ki Semi, Âlim, O'dur." (Enfal Süresi: 61)

İslam'ın emrettiği cihatta; ahitlere (anlaşmalara) riayet, anlaşmalara riayet etmeyen düşmanlara ise savaş esastır.

"Bir de anlaşma yaptığınızda Allah'ın ahdini yerine getirin ve pekiştirdikten sonra yeminleri bozmayın. Allah'ı üzerinize şahid tuttuğunuz halde, nasıl olur da bozarsınız! Şüphesiz ki Allah yaptıklarınızı bilir." (Nahl Süresi: 91)

"Ancak Allah'a ortak koşanlardan, kendileriyle antlaşma yapmış olduğunuz, sonra da antlaşmalarında size karşı hiçbir eksiklik yapmamış ve sizin aleyhinize hiç kimseye yardım etmemiş olanlar, bu hükmün dışındadır. Onların antlaşmalarını, süreleri bitinceye kadar tamamlayın. Şüphesiz Allah, kendine karşı gelmekten sakınanları sever." (Tevbe Süresi: 4)

"Eğer antlaşmalarından sonra yeminlerini bozup dininize dil uzatırlarsa, küfrün elebaşlarıyla savaşın. Çünkü onlar yeminlerine riayet etmeyen kimselerdir. Umulur ki, vazgeçerler." (Tevbe Süresi: 12)

İslam'ın emrettiği cihatta; sığınma talebinde bulunanlara karşı emniyet vardır.

"Eğer Allah'a ortak koşanlardan biri senden sığınma talebinde bulunursa,

Allah'ın kelâmını işitebilmesi için ona sığınma hakkı tanı. Sonra da onu güven içinde olacağı yere ulaştır. Bu, onların bilmeyen bir kavim olmaları sebebiyledir." (Tevbe Süresi: 6)

İslam'ın emrettiği cihatta; savaşa hiçbir şekilde iştirak etmeyen yaşlılara, kadınlara ve çocuklara karşı düşmanlık yoktur.

*"Allah'ın ismiyle Allah için ve Allah Resulünün dininde (sebat ederek) savaşa çıkınız, aciz kalmış ihtiyarları, buluş çağına ermemiş çocukları ve kadınları öldürmeyin, ganimete ihanet etmeyin ganimetlerinizi toplayınız, (halinizi) düzeltiniz, ihsan ile muamele ediniz. Çünkü Allah ihsan edenleri sever."*¹³

İslam'ın emrettiği savaşta; saldırı yapılmadan evvel, kendisine ilahi davet yapılmayan kimselere davet, olumsuz cevap verenlere cizye (vergi) ödemek teklifinde bulunma vardır. Bu iki teklife de olumsuz cevap verenlere karşı ise, savaştan başka çare kalmamıştır.

"Düşmanla karşılaştığınızda onları şu üç şeyden birini kabul etmeye davet edin. Hangisini kabul ederlerse siz de onu kabul edin.

1- Onları müslüman olmaya davet edin.

2- Kabul etmezlerse, cizye teklif edin.

3- Bunu da kabul etmezlerse, onlarla savaşın."

Kanaatimizce, yukarıda zikrettiğimiz ayetler ve hadisler ışığında İslam'ın emrettiği cihad farızasının; bir yakma-yıkma, harap etme, tahribat, toprak genişletme, ganimet toplama, sömürü, katliam ve zulüm anlamına gelmediği yeterince anlaşılmalıdır.

Cihad farızasını yüklenen Müslümanlara bu hususta

düşen görev; İslam daveti önündeki engelleri kaldırmaya gayret ederken, ilahi ölçülere azami derecede riayet göstermeleri, diktatör rejimlerin zulmü altında inleyen mazlumların ve küffar orduları tarafından işgal edilmiş İslam beldelerinin kurtuluşu için yürüttükleri

mücadeleyi,engüzelörnekolanHz.Peygamber'in siresini göz önüne alarak gerçekleştirmeleridir. Cihad ibadetinin mefhumunu idrak ederek bu şekilde yürütülecek mücadelenin muvaffakiyeti kaçınılmazdır. Bunun zıttı olarak, hikmetten uzak bir şekilde yürütülecek bir mücadelede ise, yukarıda zikrettiğimiz ayette belirtilen 'haddi aşanlar' zümresine dâhil olunacaktır.

13 Ebu Davud, Cihad, 2614

14 Bkz. Müslim, Cihad, 1731

KALEM VE KELÂM'IN DOĞRULUĞU

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Didle ŞAFAK

Kalemimi ve yüreğimi emrine âmâde kıldığım Vedûd olan Allah'ın adıyla.

İman ettiğim yevm'iddin (hesap günün) de; yüzüm kararmasın diye, elimdeki tek imkânım; kalem ve kelâm ile hakkı yazma telaşını taşıyorum. Kalemimin ve dilimdeki kâlamın yegâne gayesi budur. "Hevâsını ilâhî edinenin", dünyevi menfaat peşinde sağa sola kalemiyle, ya da kelâmıyla saldıranın saçtığı zehirden ve saldırdığı korkudan beni koruyacak yegâne merciye sığınıyorum...

Yazmak; özgürlüğe kanat açmaktır. Hele "kadın kimliğiyle yazmak", tutsaklığa meydan okumaktır. Kalem, kelâmı ve yüreğiyle...

Günümüz toplumunda eli kalem tutan veya eline kalem tutuşturulan her yazar, şer ya da hayır olarak okuyucuya birer ayna olmaktadır. Okuyucuya tutulan bu aynalar, yazarın dünya görüşüne ve gözettikleri menfaatlara göre değişebilen aynalardır. Hâkim güçlerin basın yayın sultasından kurtulamayan insanlar, kendilerini ve kendileriyle ilgili olayları, söz konusu hâkim güçlere uşaklık yapan yazarların dev aynalarında görürler. Samimi olmayan bu yazarların, yazıları okunaklı olsa da, asla dokunaklı değildir. Bu türden yazarları, İslam'a karşı tavırlarını açıkça ortaya koyan İslam düşmanlarının arasında aramamız bir yanılığ olur. Çünkü bunlar, müslümanların arasında bulunmakta ve müslüman gözükmemektedirler. Onların yazılarında, onların kitabında, onlardan olmayan gruplara her türlü iftira mubahtır stratejisi vardır. Onlar masa başı klavyeşörlük yapan sözde İslamî yazar ve gazetecilerdir.

Haber kaynağından araştırmadan yalan haber ve iftira atan yazar ve gazeteciler...

Bunlar kişisel menfaatleri doğrultusunda insanları batıl yollara davet etmekle, aslında başka makamlara dayalakalık yapmaktadırlar.

Bu gibi bel'amlara hüsnüzanla yaklaştıkları

için, meseleyi şimdilik kavrayamayan birçok kardeşimiz var. Allah'ın lutfu ile zamanla herkes anlayacak kimin hangi amaca hizmet ettiğini ve kimler adına yazıp, konuştuklarını!

"Kim Allah'a karşı yalan uydurandan daha zalim olabilir? Onlar (kıyamet gününde) Rabb'lerine arz edilecekler, şahitler de: "İşte bunlar Rabb'lerine karşı yalan söyleyenlerdir," diyecekler. Bilin ki, Allah'ın lâneti zalimlerin üzerinedir!" (Hud/18)

Yazma ve okuma, hiç şüphesiz ki İslamî tebliğde önemli bir eylemdir. Allah rızası için yazan ve konuşan ve yine Allah rızası için okuyan ve dinleyen kardeşlerimizin varlığı, İslamî uyanış açısından oldukça umut vericidir. Bu eylemlere bilinçli olarak yaklaşıldığı ve ahenkli bir ilişki kurulduğu zaman, bu eylemin rahmete ve berekete neden olabileceği aşikârdır.

Hâkim güçlere bağlı bir yazar değilseniz ve bunun da ötesinde kaleminizle hâkim ideolojilerin çürük tahtlarına dokunuyorsanız, mutlaka ve mutlaka dayanıklı bir yazar olmanız gerekmektedir. Dokunduğumuz çürük tahtlardan ortaya çıkan seslerden dolayı rahatsız olanlar; "Sen bizim tahtımızı mı yıkmaya çalışıyorsun?" diyerek saldırıya geçecekler. Yazılması hak olanı yazmışsak, tabi ki hak için katlanılması gerekene de katlanacağız. Bunlara katlanabilecek dayanıklı bir yüreğe sahip isek, kat kat olan ecrimizi hak merciden alacağız.

Muhatap aldığımız insanları, Allah adına bir yola davet ediyorsak, bu olayın dehşetini idrak etmeli ve bu idrak ile çok dikkatli yazmalıyız. Çünkü Allah'ın ismini kullanarak, Allah adına başlayıp, O'nun adına yazmaktayız. Yazdıklarımızda, Allah'ın hükmüne zıt bir görüş beyan ederken; Allah muhafaza O'nun dinine O'nun adıyla iftira atmış olmaktadır.

Bizler seçilmiş halifeler olarak, bize "nimet"

olaraksunulankalemimizideO'nunemrineâmâde kılıp; nimeti bu yolda "hizmet" için kullanacağız.

Yazdıklarımızdan rahatsız olanlar çıkacaktır. Önce dostça(!) ifadelerle bizi uyaracaklar. Onlara göre; "Arı kovanına çomak sokulur mu?" Bize göre ise, iman ettiğimiz hak yolda, beşer kaynaklı hiç bir sözün ilahi kelâmı neshetmeyeceğidir. İlâhî vahye göre bozmakla ve e t m e k l e o l d u ğ u m u z kovanlar varsa; odağı olan kovanların dışarı çıkarmak ve ifşa etmek, onların etrafa yağdığı korku ile bu sefer onları tehdit etmekle mükellefiz. Şer odakları, şeytan ve dostları tarafından bu böyle bilinmeli.

Bu böyle bilinirken;

"Bu işlere parmağınızı sokmayın" diyenler anlamalı ki, bu işlere sadece parmağımızı değil, severek başımızı sokuyoruz...

Resulallah (s.a.v) özellikle konuşan, yazan; yani dini tebliğ eden müslümanları uyarmakta ve ikaz etmektedir. **"Ya hayır konuş, ya da sus!"**(Buhari) Bizler de ancak hayrı konuşup yazacağız... Yazma durumunda kaldığımız her an, bu esasa dikkat etmeye çalışan fertler olacağız. Gücümüz nispetince dikkat etmemize rağmen, insiyatifimiz dışındaki hatalarımızdan dolayı da Allah (c.c)'a sığınıyor ve af diliyoruz.

Bu noktada olası bir yanlış hatırlatmak istiyorum. Bizler konuştuğumuz ve yazdığımız her sözden dolayı hesaba çekileceğimizi ve sorumluluğumuzun da bu konumdan dolayı ağır olduğunu asla hatırdan çıkarmamalıyız. Bu nedenle insanları davet ettiğimiz hâkikatleri önce kendi nefsimizde gerçekleştirmeliyiz.

İslamî meseleleri, İslamî hâkikatleri, İslamî prensipleri; başkaları için yazmak-okumak, başkalarını düzeltmek, başkalarını

değiştirmek, başkalarını müslüman yapmak için uğraşmak, başkaları için kulak vermek, dinlemek(!)

Hastalıktan bitkin ve bıçare olan kimselerin, kendi hastalıklarından bihaber olarak doktorluğa talip olmaları ve hastalıkla ilgili meseleleri başkaları için okumaları, dinlemeleri gibi. Oysa en önce kendisi için doktora giderek, tedaviye ihtiyaç duyulması lazım. Kendisi için doktoru can kulağıyla dinleyen bir hasta, reçeteyi doğru uygulayacağından, aynı hastalıkla boğuşan fertlere de aynı reçeteyi sunacak, onların da kurtuluşuna vesile olacaktır.

Bilmemiz gerekir ki; her cahili sistem kendisini destekleyecek ve kendisine muhalif olmayacak vatandaş kimliğini oluşturmaya çalışır. Bu kimlikte bir toplum oluşturmaya için, kültür ve eğitim faaliyetleri ile müntesiplerine cahili değer ölçüsü, cahili sevgi, cahili korku vb. cahili tavırları empoze eder. Diyebilir miyiz ki: "İslam'a giren her müslüman cahili izlerden, cahili kalıntılardan arınmıştır!" Bunu hiç kimse ne kendi adına, ne de hüsnüzanla yaklaştığı, mükemmel bulduğu kimseler adına söyleyebilir. Çünkü bu olay yaşanmakta, cahili kalıntılar değişik boyutlarda müslümanlarda da gözükmemektedir...

O halde, yaşanan durum bu ise, cahili pisliklere ve bu cahili pisliklerden meydana gelen hastalıklarla mücadele ederken önce kendi tedavimiz için reçeteyi okuyacağız ve pratiğe dökeceğiz. Okumaları başkaları için, dinlemeleri başkaları için, araştırmaları başkaları için, anlamaları ve anlatmaları başkaları için, kendilerini ve kendi hallerini unutanlardan olmamak adına; tedaviyle ilgili meseleleri öncelikle kendisi için tatbik etme arzusuyla okuyacağız, ardından yazacağız ve tedaviye alınması gereken hastanın önce nefsimiz olduğunu unutacağız!

Okuduğunu, önce kendisi için okuyan,

Dinlediğini, önce kendisi için dinleyen,

Yazdıkları ve yaşadıkları uyumlu olan,

Ö n c e hastalıktan kurtulan, s o n r a hastalıktan kurtarmaya çalışan ve y a z a r l ı ğ a (doktorluğa) talip olanlardan olma temennisiyle...

KISSADAN HİSSE

Niyet Bozulunca BEREKET KALKAR

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

İmâm Gâzâlî

Adil hükümdar Nuşirevan, bir gün avlanmaya çıktı. Bir avın peşine takıldığı için geride kaldı. Küçük bir köy gördü. Çok susadığı için köye gitti, bir kapıya vardı; kapıyı çaldı ve su istedi. İçeriden bir kız çocuğu çıktı. Onu görür-görmez hemen içeri girdi, bir şeker kamışı ezdi ve ondan çıkan sırayı su ile karıştırarak bir bardağa koyup Nuşirevan'a getirdi. Nuşirevan bardakta toprak ve çer-çöp olduğunu gördü ama gelen suyu azar azar sonuna kadar içti. Daha sonra kız çocuğuna:

- İçinde toprak ve çöpler bulunmasa gerçekten de güzel bir su! dedi. Kız çocuğu:
- Ben o çer-çöpü bilerek içine attım, dedi. Nuşirevan:
- Neden böyle yaptın? diye sorunca, kız çocuğu:
- Ben senin gerçekten de çok susuz olduğunu gördüm; eğer suyun içinde çöp olmasaydı, sen onu bir dikişte içecektin; bu da sana zarar verecekti" dedi. Nuşirevan, bu kız çocuğunun söylediklerine çok şaşırdı. Onun keskin ve kıvrak bir zekâyâ sahip olduğunu anladı. Daha sonra Nuşirevan:
- Bunu kaç tane kamıştan sıktın? diye sordu. Kız

çocuğu:

- Bir tane şeker kamışından, diye cevap verdi. Nuşirevan bu sefer daha çok şaşırdı ve saraya dönüşünde o beldenin vergisinin arttırılmasını emretmeyi düşündü.

Bir sene sonra Nuşirevan yine aynı köye geldi. Özellikle o kızın bulunduğu eve gitti ve su istedi. Kapıya yine o kız çıktı, Nuşirevan'ı tanıdı ve hemen su getirmek için geri döndü; fakat çok geçikti. Nuşirevan onun acele etmesini isteyerek: "Niye geç kaldın?" diye seslendi, kız gelerek;

- Çünkü bir tane şeker kamışından senin susuzluğunu giderecek kadar su çıkmadı; ben de üç tane şeker kamışı ezdim ama yine de geçen seneki bir tane şeker kamışından çıkardığım suyu çıkaramadım, dedi. Nuşirevan:

- Bunun sebebi nedir? diye sordu, küçük kız:
- Sebebi, sultanımızın niyetinin değişmesidir. Zira denilmiştir ki: Sultanın halkına karşı iyi niyeti değişirse, bereket kalkar, hayır azalır. Bunları duyan Nuşirevan güldü; kız çocuğunun sözleri çok hoşuna gitti, vergileri artırma düşüncesinden vazgeçti.

hani İMÂN etmiştik

Ey Âdemoğulları! Kin ve nefretiniz neye.
Alçalmayınız, üstün olursunuz meleklerden.
Rabbimizin vaadi hak, ne güzel bir hediye.
Hani iman etmiştik, uzak durun sinsilerden

Uzaktan değil, yakındandır bu ilahi davet.
Kendinizi silkeleyin, bitsin artık şu zillet.
Dallardan bir daldır, tutunan kurtuluyor elbet.
Hani iman etmiştik, ta kal-u beladan beri.

Asrımızda onca verilen sözler heba odu.
Yükseldiler pak islamla, kalplerde iman soldu.
Hakk'ı şer belleyip, sonunda yolu tufan oldu.
Hani iman etmiştik, her dem Hakk'ı haykırmaya.

Küffarlar kendi davasından taviz vermez iken,
Bölük pörçük olduk, elendik o ince elekten.
Ne oldu size? Zembil mi bekliyorsunuz göklerden.
Hani iman etmiştik, son nefesimize kadar.

Hani gâh Ammar, gâh Habbab, gâh Mus'ab olmuştuk.
Ahad nidalarıyla, hakikat yolu bulmuştuk.
Bak nifak tohumlarıyla ebediyen solduk.
Hani iman etmiştik, dünya imtihandır diye.

Gel kardeşim, nice Kabil'ler, nice Calut'lar geçti.
Habil'ler ve Davut'lar, şer putlara galip geldi.
Tarih dökülen kanlara, bizleri şahit etti.
Hani iman etmiştik, kardeşçe ölürüz diye.

Mamoste Ebûzer

BU DÜNYADAN BİR ZEYNEB EL-GAZÂLÎ GEÇTİ!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Ümmü Merçem

"Bu yolda sarfedeceğim en ucuz şey kanım olacaktır."
Asrımızın mücahidesi Zeyneb el-Gazâlî el-Cübeylî...
Kendisi; 1917 yılında Kahire yakınlarındaki Meyyit Yaiş Köyü'nde dünyaya gelmiştir.

H. Peygamberin torunu H. Hasan ile soy bağı olan Zeyneb el-Gazâlî'nin yetişmesinde ve İslami bilinç kazanmasında, Ezher Üniversitesi'nin saygın âlimlerinden olan babasının büyük rolü olmuştur.

O, tarihte yeredinmiş İslami mücadelesafarındaki Ka'b kızı Nesibe gibi kadınlardan örnekler vererek, kızı Zeyneb'in bir önder olması için büyük bir gayret sarfetmişti.

Zeyneb el-Gazâlî, kendisinin aktif ve seçkin bir İslam davetçisi olma yolunda ilk öğretmenini olan babasını on yaşında kaybetmiş, ama durmayıp babasından aldığı eğitimi tamamlamak için arayış içerisine girmişti. O sırada kendisi henüz on iki yaşlarındaydı.

Gösterdiği çaba sonucunda kendisine uygun bir kız okulu bulup, müdürden okula alınmasını rica etmiş, zekâsı müdürün dikkatini çekmiş olacak ki bu ricasını kabul ederek okula alınmasını kabul etmişti. O sırada en büyük destekçisi ise bu okula kaydını yaptıran abisi olmuştu.

Kendisi başarılı bir öğrenci olduğundan birinci sınıfı iki aylık bir süre içinde bitirip ikinci sınıfa geçiş yapmıştı.

O, resmi okulda okumakla yetinmemiş, İslami ilimlerde kendisini

yetiştirmek için medrese âlimlerinden özel dersler almaya başlamıştı. Bu âlimler içerisinde Ezher Üniversitesi'nin saygın âlimleri de bulunmaktaydı.

Liseyi bitirdikten sonra, Hüda Şarawi başkanlığındaki kadınlar birliğinin üç kız öğrenciyi Fransa'ya göndermek istediğini öğrendi. Ve bu üç kişiden birinin kendisinin olması gerektiğini düşünüp müracaatta bulundu.

Ve Fransa'ya gidecekler listesine alındı. Yolculuğa bir ay kadar bir süre kalmışken, ilk öğretmenini olan sevgili babasını rüyasında gördü.

Babası kendisine: *"Fransa'ya gitme! Allah sana Mısır'da daha hayırlı bir karşılık verecektir"* diyordu.

Bu rüya üzerine hocalarından özür dileyerek Fransa'ya gidemeyeceğini belirtti.

Zeyneb'in gidememesi hocaları tarafından büyük şaşkınlık oluştursa da, Zeyneb kararından vazgeçmedi.

Fransa'ya gitmemesi onu 'Kadınlar Birliği' bünyesinde sosyal alanda çalışmasına engel olmamıştı.

O, artık Kadınlar Birliği Teşkilatı İdare Meclisi üyesiydi ve çalışmasını bu teşkilat altında yürütüyordu.

Bu teşkilatın en genç üyesi olan Zeyneb, fikirlerinin ve konuşmalarının ç o ğ u n l u k l a İslami içerikler taşıması sebebiyle, teşkilattaki bazı

bayanlar tarafından eleştiriye maruz kalıyordu. Kendisini eleştiren teşkilat üyesi feminist ve modernist olan diğer bayanlar, onun yürüttüğü faaliyetlere itiraz edip, kendisinin camilerde vaaz vermesine karşı çıkıyorlardı.

Bu iki itiraz arasında kalan mücahide hanım, tüm olumsuzluklara rağmen çalışmalarına devam etti. Ve görüşleriyle, fikirleriyle, herkesi etkiledi...

Ezher Üniversitesi Şeriat Fakültesi'nde düzenlenen konferans ve seminerlere katılan Zeyneb el-Gazâlî, burada üstad en-Neccar ile tanışmış ve akabinde mensubu olduğu Kadınlar Birliği Teşkilatı'ndan ayrılma kararına varmıştı. Onun bu kararına şaşırıp kendisini ikna etmeye çalışan Hüda Şarawi'nin Zeyneb'e en son söylediği söz; *"Umarım bize cephe almazsın"* olmuştu.

Hüda Şarawi ve idare meclisi üyesi olduğu Kadınlar Birliği Teşkilatı'ndan ayrılan Zeyneb el-Gazâlî, boş durmayıp 1937 yılında hemen Ezher Üniversite'inde 'Müslüman Kadınlar Birliği' adı altında yeni bir teşkilat kurar. Bu teşkilatın Ezher Üniversitesi Şeriat Fakültesi konferans salonunda gerçekleştirdiği ilk genel kurul toplantısına katılan bayan sayısı, elli beş civarında olmuştu.

Daha sonra bu birliğin bünyesinde 'Müslüman Kadınlar Dergisi' adı altında dergi yayımlanmaya başlar.

Bu sırada Zeyneb el-Gazâlî ise, henüz 20 yaşları civarındaydı...

Bu birliğin kurulmasından yaklaşık altı ay sonra 'Müslüman Kardeşler Teşkilatı' ile tanışır. Teşkilatın Genel Başkanı Hasan el-Benna, Zeyneb el-Gazâlî'ye 'Müslüman Kardeşler Teşkilatı'na katılıp, bu kuruluşun bünyesinde bulunan 'Müslüman Bacılar Bölümü'nün (el-Ahevâtü'l-Muslimât) başkanlığını yapması için teklif götürür. Zeynep el-Gazâlî bu teklifi kabul etmeyip, güzel bir şekilde reddeder ancak Hasan el-Benna ile görüşmesini sürdürür.

Bu görüşmeler sonunda 1948 yılının başlarında Hasan El Benna'ya biat eder.

Biat esnasında Hasan el Benna'ya söylediği şu söz onun hayatının kısa ve öz bir ifadesi olur:

"İslam'ın zaferi için çalışmak üzere sana biat ediyorum. Allah şahidimiz olsun. Bu yolda sarf edeceğim en ucuz şey kanım olacaktır."

Hasan el Benna'ya biat eden Zeyneb el-Gazâlî, çalışmalarını kendi kurmuş olduğu birliğin çatısı altında sürdürmesinin daha faydalı olacağını düşünür ve faaliyetlerine bu şekilde devam eder.

...
Zeyneb el-Gazâlî ve kurucusu olduğu birlik, her fırsatta Tağut kavramını gündemlerinde tutuyor, toplumsal sorunları dile getirip İslam'ın bütün hayata hâkim olması gerektiğini söylüyordu.

Kısa bir süre sonra ise Mısır'ın siyasi gündemini

meşgul eden konulardan biri haline gelirler.

Bu birliğin faaliyetlerinden rahatsız olan Kral Faruk, başbakan İbrahim Paşa'dan bu birliğin kapatılmasını ister. Sonunda bu birlik ve yayın organı 1948 yılında kapatılır.

Olağanüstü genel kurul kararıyla bu kapatma kararını tanımadığını basın açıklaması ile duyuran Zeyneb el-Gazâlî ve arkadaşları, hukuk mücadelesi başlatır ve kapatma kararının hukuki bir dayanağının olmadığı sebebiyle mahkemeye başvurur.

Mahkeme bu başvuruyu inceledikten sonra Zeyneb el-Gazâlî ve arkadaşlarının haklılığına kanaat getirip kapatma kararının geçersizliğine hükmeder.

1952 yılında Kral Faruk'u askeri darbeyle devirip yerine geçen tağut Cemal Abdunnasır da aynen Kral Faruk gibi bu birliğin çalışmalarından rahatsız olur ve Zeyneb el-Gazâlî'ye, Sosyalist Birliğe resmi üye olması talebini iletir. Bu talebe çok sinirlenen Zeyneb el-Gazâlî; *"Abdülkadir Udeh ve arkadaşlarını idam eden tağut Abdunnasır yönetimini kabul edip Allah'ın huzurunda rezil olacaksam, imzalamadan ellerim kusun!"* cevabını verir.

Bu cevap karşısında sinirlenen Abdunnasır, Zeyneb el-Gazâlî'nin Kahire dışına, başka vilayetlere gitmesini yasaklar. Bu yasağın akabinde kendisi evinde altı ay boyunca göz hapsinde tutulur.

Zeyneb el-Gazâlî, o dönemin âlimlerinden Hafız et-Ticani ile evlenir. Onun vefatından sonra ise, ikinci evliliğini hayırsever ve zengin bir zat olan Seyyid Muhammed Salin ile gerçekleştirir.

O her iki evliliğinde de Allah'ın dinine hizmeti ön planda tutuyor ve bu hususta damat adayına çeşitli ikazlarda bulunuyordu.

Kendisi ile evlenmek isteyen kişinin yüzüne söylediği; *"Birgün gelir de iktisadi çalışmaların ve şahsi çıkarların, İslami çalışmalarımı çatıyacak olursa ve evlilik hayatımın İslam devleti ve Allah'ın sözünün üstün olması yolunda engel teşkil ettiğini görürsem, ikimiz de yolların ayrılış noktasında olacağız"* sözü, günümüz bayanları için bir şiar mahiyetindedir.

Zeyneb el-Gazâlî'nin öne sürdüğü şartı kabul eden eşleri, İslami mücadele safalarında yer alan Zeyneb el-Gazâlî'ye her daim destek olmuşlardır.

Bu hususa örnek olması açısından paylaşıcağımız şu anekdot faydalı olacaktır sanırım;

Abdulfettah İsmail, Zeyneb el-Gazâlî ve teşkilatın ileri gelen diğer yöneticileri, ardı ardına darbe yiyen teşkilatın yeniden toparlanması için, sık sık toplantılar yaparak yoğun çalışmalar yürütürler.

Zeyneb el-Gazâlî'nin evine Abdulfettah İsmail ve diğer teşkilat mensuplarının sık sık gelmesi üzerine eşi, Zeyneb el-Gazâlî'ye bir zarar gelmemesi adına endişelenerek Müslüman Kardeşler Teşkilatı'nın bir faaliyetinin olup olmadığını sorar. Bu soru karşısında Zeyneb el-Gazâlî bunun sonunda ölüm dahi olsa

davasından asla vazgeçmeyeceğine dair bir cevap verir. Bu cevap karşısında Zeyneb el-Gazâlî'ye eşi şu cevabı verir: "Bağışla. Allah'ın bereketiyle çalış, keşke, ömrüm yetse de, Kardeşlerin amacının gerçekleştiğini görsem. Ve İslam'ın sözünün yüce olduğunu müşahade etsem. Keşke gençliğimde olsaydım da çalışmalarınıza katılabilsedim..."

Zeyneb el-Gazâlî'ye çalışmalarında destek veren eşi, gece karanlığında kapıları çaldığında gelenlere kapıyı açar, çalışma odasına alır ve onlarla bizzat ilgilenirdi. Daha sonra evin işlerini gören bayanı uyandırır, gelen misafirlere yemek ve çay hazırlamasını söylerdi. Daha sonra Zeyneb el-Gazâlî'ye gelir, yumuşak bir dil ile "Çalışma odana çocuklardan bazıları gelmişler, seni bekliyorlar, yoldan gelmişe benziyorlar" diyerek uyandırır.

Allah (c.c) Zeyneb el-Gazâlî'yi gerçekleştirdiği her iki evlilikte de evlat sahibi olamamakla imtihan etti. O ise; bu duruma hep teslimiyet gösterdi ve sabretti. Bu teslimiyet ve sadakatin bir neticesi olsa gerek ki 'Ümmetin Annesi' diye anılmaya başladı.

1954 yılında Mısır Devleti tarafından Müslüman Kardeşlere yönelik büyük bir yıldırma operasyonu başlar. Öyle ki; bu teşkilata mensup veya sempatizan olan on binlerce insan ağır işkencelere ve hapis cezasına maruz kalır. Bir kısım teşkilat üyesi ise idam edilir. Zindanda bulunan ve idam edilenlerin geride bıraktıkları e

ş ve çocuklarının perişan bir vaziyette olduğunu gören Zeyneb el-Gazâlî daha fazla dayanamayıp bu hususu o sırada tahliye edilen Hasan el-Hudaybi ile istişare eder.

Bundan sonrasını Zeyneb el-Gazâlî'nin dilinden dinleyelim:

"1954 yılı muhakemelerinden sonra genel başkan Hasan el-Hudaybi mahkûm olmuş, daha sonra da tahliye edilmişti. O sırada bir ara kendisini ziyaret ettim. Ve hapiste kalan Müslümanların geride kalan ailelerinin perişanlığını, yapılan yardımların eksikliğini kendisine anlattım.

Beni şiddetle azarladı. Ve gücümün yetmesi halinde bu sorumluluğu üstlenmemi istedi. O günden bu yana bunu üzerime aldım. O arada Mescid-i Haram'ın avlusunda Müslüman Kardeşler Teşkilatı'nı yeniden organize etmek üzere büyük davetçi merhum Abdulfettah İsmail ile

anlaşmıştık. Durumu genel başkan Hudaybi'ye bildirmeyi ve onun tasvibini almayı kararlaştırdık. Konuyu ona açtık. Böyle bir kararın getirebileceği sıkıntı ve eziyetleri karşılaşılabilecek işkence ve ezaları bize anlatmaya başladı. Meseleyi bir daha iyice düşünmeyi bir ay sonra karar verince kendisiyle tekrar görüşmemizi istedi. Düşündük, taşındık bir ay sonra tekrar görüşmeye geldik. O biraz daha düşünmemizi daha sonra da karar vermemizi istedi. Bir süre sonra geldik ve Allah yolunda ölmeye hazır olduğumuzu bildirdik. O da tasvip etti ve bazı nasihatlerde bulundu. Mesela şöyle dedi: "Geriye çekilmeyin ve daima ilerlemeye çalışın. Birkaç adım geriye gitmek ve bazı tavizler vermek size tavsiyede bulunanlardan ellerinizi çekin. Kişilerin adlarına, şöhretlerine geçmişteki davet içindeki yerlerine bakıp da aldanmayın. Sizler ölüme gidiyorsunuz. Şehitliği gözünüzün önünden ayırmayınız. Çünkü bu yolu siz seçtiniz."

Böylece Zeyneb el-Gazâlî, Müslüman Kardeşler Teşkilatı mensuplarının geride kalan dul ve yetimlerine el altından yardım faaliyetlerini yürütür.

Mısır devleti tarafından
M ü s l ü m a n

Kardeşler Teşkilatı'na yönelik operasyonlar, dur durak bilmez, sürekli devam eder. Ancak bu teşkilat her seferinde toparlanmayı başarır. Bunda elbette Zeyneb el-Gazâlî'nin de katkısı çok olmuştur.

O; 1948, 1954 ve 1959 yıllarında tasfiye edilen Müslüman Kardeşler Teşkilatı'nın toplanmasında aktif rol üstlenmişti.

Cemal Abdunnasır 1965 yılında Müslüman Kardeşler Teşkilatı'nı tekrar tasfiye ettiğinde Zeyneb el-Gazâlî'yi tutuklar, kendisinin ve kocasının özel eşyaları da dâhil olmakla beraber bütün mal varlığına el koyar.

Bu tutukluluk sırasında Zeyneb el-Gazâlî çok ağır işkencelere maruz kalır. O, maruz kaldığı işkencelerin bir kısmını 'Zindan Hatıraları' adlı eserinde şu şekilde dile getirir:

"Hücrenin koyu karanlığı yuttu beni. Tanık olduğum tuhaflik ve vahşet karşısında 'Bismillah, es-selâmü aleyküm' deyip girdim. Hücre kapısı kilitlendi ve eziyet vermek için yüksek voltajlı lambalar yakıldı. Ansızın 24 nolu hücrenin köpeklerle dolu olduğunu gördüm. Sayısını hatırlayamayacağım bir sürü köpek... Korkumdan gözlerimi yumdum, ellerimi göğsüme bastırdım. Dışarıda hücre kapısına asma kilit ve zincir takıldığını gösteren sesler geliyordu. Köpekler beni görür görmez üzerime üşüşti. Her tarafımdan asılmaya, bedenimi kemirmeye başladılar. Başıma, ellerime, göğsüme, sırtıma her biri bir yandan saldırıyordu. Isırdıkları yerlerimin yaralarını, acısını duyabiliyordum. Yalnızca korkunun şiddetinden gözlerimi bir an açtım, gördüğüm manzaranın ürkütücülüğünden hemen kapattım, ellerimi koltuk altlarına gizledim. 'Bismillah, ya Allah' diye başlayarak, Allah'ın tüm güzel isimlerini bir bir okumaya başladım. Bitirince bir kez daha tekrarladım. Köpekler bedenimin her yanını aralıksız tırmalıyor, dişliyor, üzerime yükleniyorlardı. Azı dişlerini kafamın derisinde, kolumda, sırtımda, bacaklarımda hissediyordum. Bu korkunç ortam karşısında Rabbime yakarmaya, seslenmeye başladım: 'Allah'ım! Kendinle meşgul et ki, başkalarıyla uğraşmayayım. Ey tek olan! Ehad ve Samed olan Rabbim! Sen beni meşgul et ki, yalnız seninle olayım. Beni bu korkunç ortamdan kurtar. Senden başkasıyla meşgul olmaktan alıp, beni kendinle meşgul et, vereceğin huzur ve güvenle kuşat beni! Senin yolunda, senin sevginle, senin hoşnutluğunla, senin muhabbetinle şehadeti bana nasip et. Ey Allah'ım! Mü'minlerle birlikte benim de ayaklarımı sabit tut. Bizlere güven ve sabır ver!' Tüm bunları kalbimden okuyordum. Köpekler sürekli

vücudumu ısıyor, kemiriyorlardı. Saatler geçti, kapı açıldı ve hücreden çıkarttılar beni. Öyle sanıyorum ki üzerimdeki beyaz elbiselerim tümünden kana batmıştı. Köpeklerin vücudumu ve elbiselerimi delik deşik ettiğini düşünüyordum. Bir de ne göreyim, elbiselerime sanki kimse dokunmamış, bedenime de tek bir diş batmamıştı. Şaşıtm kaldım. 'Allah'ım! Her şeyden münezzehsin. Benimle birliktesin, senin keremine layık mıyım ki? Rabbim! Hamd yalnız sanadır.' Bunların tümünü içimden söyledim. Çünkü şeytan herif kolumdan tutmuş, durmadan soru yağmuruna tutuyordu: 'Köpekler seni nasıl parça parça etmemişler? Üstünü başını nasıl parçalamamışlar? Bir eliyle kolumdan tutuyor, diğer eliyle kamçı sallayarak izliyordu bizi.'

...
"3 nolu cezaevinde bir zindana kapattılar. Her tarafım yaralı vaziyette ceset gibi yere yığıldım. Vücudum şişirilmiş top gibiydi; dayak, işkence ve sudan dolayı kabarmıştı. On birinci günü her tarafı yara bere ve kan içindeki vücudumu kontrol eden doktor, hastaneye kaldırılmamı emretti. Hastane de birgün kaldım. Biraz dinlenip iyileşmeyi hayal ederken zebaniler geldiler ve hayalimi dağıttılar. Beni oradan alıp Şems Bedran'ın odasına götürdüler. Dağlanmış, yaralanmış ve pişmiş ayaklarımdan üstünde güçlükle durabiliyordum. Vücudumu taşıyacak halim kalmamıştı; fakat ne çare arkamdan gelen zebaniler kamçılarla tehdit ediyor, yavaş yürüdüğümde ayaklarıma, vücuduma vuruyorlardı. Hastaneden Şems Bedran'ın odasına kadar yürüyemezdim. Yolun yarısında yere yığıldım, askerler ellerimden tutup sürükleyerek getirdiler. Böylece sürüklenerek Şems Bedran'ın odasına geldim. Şems beni görür görmez, öfkeyle Safvet'e seslendi, rol yapar gibi ani bir hareket yaptı. Suratı hırçınlaşmış, öfkeden avurtları şişmişti. Gözleri baykuş gibi geniş suratının ortasından açılmış, kolunu uzatıp parmağıyla beni göstererek, "Bunu as ve beş yüz kırbaç vur!" emrini verdi. Vahşet, vahşet... Astılar ve Safvet'in teşrifine hazırladılar. Geldi, kollarını sıvayıp kırbaçı eline aldı, sonra da paşasının emirlerini yerine getiriyordu. Beş yüz kırbaç, evet, evet, beş yüz kırbaç altında bana düşen "Allah'ım! Allah'ım!" diyerek feryad etmek ve yalvarmaktı. Şems Bedran ise bana karşılık veriyor, "Allah dediğin nerede? Varsa seni kurtarsın. Abdunnasır'dan yardım isteseydin, seni kurtarırdı hem de derhal."

Kırbaçlanma faslı bitti, yere indirdiler, ama kim ayakta durabilir? Ayaklarımdan kanlar akıyor..."

...
"34 no.lu zindan kabir gibi dar, karanlık ve korkunç bir yer; yani tam bir hücre. Benim yanıma iki köpek vererek kapıyı kilitlediler. Teyemmüm ettim, namaz kıldım. Kiblenin bile ne tarafta olduğunu bilemiyordum. Bir namazı bitiriyor, diğerine duruyordum. Allah'a beni bu zalimlerin belasından kurtarması için dua

ediyor, yalvarıyordum. Rükûda, secdede, köpekler üzerime tırmanıyor, başımı, el ve ayaklarımı, yüzümü tırmalıyordu. Öldürmeden sadece acı çektirmek için eğitilmişlerdi. Ben ise dua ve istiğfar, yalvarma ve yakarma ile Allah'a el açıyordum. Bir saat sonra kapı açıldı ve köpekler çıkarıldı. Beni hastaneye kaldırdılar."

Müslüman Kardeşler Teşkilatı ve mensupları hakkında bilgi vermesi, kendileri tarafından çizilen değişik senaryoları kabul etmesi için işkence anlarında Zeyneb el-Gazâlî asla bilgi vermez ve dik duruşundan vazgeçmez. Onun sorguculara verdiği cevap şöyle olur:

"Müslüman Kardeşler'in Abdunnasır'ı veya başkasını öldürmek ve ülkeyi tahrip etmek gibi bir amacı yoktur. Ülkeyi fiilen tahrip eden Abdunnasır'ın kendisidir. Bizim amacımız bu gibi şeylerden çok daha büyüktür. Amacımız en büyük gerçektir. Yeryüzünde tevhid davası ve Sünneti üstün kılma davasıdır. 'Hüküm ancak Allah'ındır' davasıdır. Amacımız ve davamız Allah'ın izniyle gerçekleştiği gün puthaneleri yıkacağız ve efsanelerine son vereceğiz. Amacımız tahrip değil ıslahıdır. Yıkma değil, yapmaktır."

İşkence dolu günlerin birinde kendisine işkence edenlerden biri bağıarak; "İstiyorsun ki biz de senin gibi yapalım ve sizin uğradığınız gibi hezimete uğrayalım. İstiyorsun ki dünyanın yarısına hükmeden Rusya'yı bırakıp Hasan el-Benna, Seyyid Kutub ve Hudeybi gibilerin sözlerine kulak verelim, öyle mi? Sizler delisiniz ama biz sizin gibi değiliz. Niçin susuyorsun, cevap ver!" der.

Bu soru karşısında Zeyneb el-Gazâlî'nin verdiği cevap şu şekilde olur: "Evet, sizler Arap müşriklerine ne kadar da benziyorsunuz! Onlara 'Allah'tan başka ilah yoktur' denildiğinde kibirleniyorlar ve: 'Deli bir şair için ilahlarımızı mı terk edelim?' diyorlardı. Bu ilahları da putlardı. Yöneticileri de putların koruyucuları idi. Allah'ın Resulu ve insanlığın efendisi Hz. Muhammed'i delilikle suçladılar. Bu şekilde tarih bir kere daha tekerrür etmektedir. Sizi Allah'a davet edenlere deli diyorsunuz. Batıla kul ve köle yapan tağuta boyun eğiyorsunuz. Değersiz bir kiralık olarak ardından yürüyorsunuz. Yaratana kızdırmak pahasına yaratılanı memnun ediyorsunuz."

Bir başka gün sorgu esnasında kendisinden Abdunnasır'ın kâfir olduğuna dair ifade vermesini isterler. O ise bu talebe karşılık; "Ne olduğunu merak edenler kendilerini Allah'ın kitabına arz etsinler" cevabını verir.

Bir başka gün, kendisine işkence yapılmasını emreden sorumlu müdür ile Zeyneb el-Gazâlî arasında ciddi bir tartışma gerçekleşir. Zeyneb el-Gazâlî kendisinin ve dava arkadaşlarının muzaffer olduğunu söyler. Bunun üzerine işkenceden sorumlu müdür; "Seni tavuk gibi asıyoruz, suya atıyoruz, ateşe atıyoruz, köpeklere atıyoruz. İddia ettiğiniz gibi Rabbiniz sizi niye korumuyor? Niçin sizi kurtarmıyor, deliler?" diyerek hakaretler yağdırır. Zeyneb el-Gazâlî'nin bu sözlerle cevabı şu şekilde olur:

"Bizler Allah'a bağlı olduğca, O'nun yardımını aldıkça size karşı üstünüz. O'nunla zenginiz. O'nunla güçlüyüz. O'na güveniyoruz. O'nun için çarpışıyoruz. O'nun yolunda cihad ediyoruz. Ancak bir tek şey yenilgimizi ispat edebilir: O da tevhid sancağını yüceltme ve İslam'ın sözünü üstün kılmanın vacip olduğuna dair inancımızdan vazgeçmemizdir. İslam herşeydir. İslam, cemaatinin herşeyini düzenler. Başka bir

şeye ihtiyaç bırakmaz. Dünyayı emniyet ve adaletle doldurur. İnsanları basit şeylere veya kullara kulluktan çıkarıp tek Allah'a isyan olan her şeye, kula itaat edilmez. Allah'a doğruluk ve samimiyetle gönülden bağlı bir insan herşeyin yaratıcısı, sahibi, hâkimi ve Rabb'i olana bağlı olmuş demektir. Ruhı gökler âlemine ve kalbi Firdevs cennetine bağlanıp dünya hayatı gözünde basitleşen bir insan yaratıklardan nasıl korkar! ..."

Gördüğü ağır işkencelerin sonunda dayanamayıp yorgunluktan uykuya daldığı günlerde üç defa Hz. Peygamberi rüyasında görür. Gördüğü bu rüyalarından birini kendisi şöyle anlatır:

"Görüş sahasını aşan uzun bir yol gördüm. Sanki nurdan yapılmıştı. Ve develer görünüyordu ortalıkta. Hevdeçleri hazır. Her birinde sanki nur yapılı dört adam bulunuyordu. Alabildiğine uzanan bu sahada, develerin ardında gördüm kendimi. Heybetli bir adamın ardında duruyordum. Adam, sayılamayacak kadar çok devesi olan kervanın boyunlarından uzanan ipleri tutuyordu. Kendi kendime 'Bu adam Resullulah olabilir mi?' diye tereddüt içindeyken, kendisi bana sesleniverdi.

- Ey Zeynep! Sen, Allah'ın ve Rasûlünün yolundasın.

- Ey Efendim! Şu halde ben doğru yolda mıyım?

Sorumubirkezdahayineledim.Sorumuyineleyince o,

- Sizler ey Zeynep, Hak üzeresiniz! Sizler Allah'ın kulusunuz,O'nunveResulünüyolundasınız.Uyandıgımda bu rüyaıyla sanki bütün dünyayı kazanmıştım."

Bu rüya işkenceli günlerde onun en büyük destekleyicisi olmuştu.

Zeyneb el-Gazâlî'nin, onca baskı ve zorluğa rağmen tavizsiz bir şekilde insanı hayrete düşürecek kadar gösterdiği dik duruşun altında yatan hakikat, kendisinin diliyle şudur:

"Evet, bu zorlu günleri iki şeyle yaşayabildim. Birincisi; Rabbimizin bize ihsan ettiği iman gücü.

İkincisi; kuvvetli ve açık bir şekilde Allah'ın hayata hâkimiyetinin ölçüsünde olan o kutlu rüya; onunla yaşadım."

Zeyneb el-Gazâlî, görmüş olduğu ağır işkencelerin ardından savcılığa çıkarılır. Kendisi bu durumu kendi diliyle şu şekilde ifade eder:

"İşkencenin aşama ve çeşitlerinden teker teker geçtim. Çılgın kırbaçlardan, köpeklerin vücudumu paralamalarından, sulu zindandan, ateşten, falakadan, darağaçlarında baş aşağı asılmaktan, ayakta bekletilmekten, susuzluk ve açlıktan, psikolojik ve ahlaki hakaretlerden... akla gelebilen en adi zulümlerin hepsinden geçtim. Rezalet sahnelerinin tamamlanması için sıra savcılığa geldi. Adaletin gölgesinde ve kanunun himayesinde(!) mazlumların cezalandırılması için bu defa sıra savcılıktaydı."

Savcılıktan mahkemeye sevk edilen Zeyneb el-Gazâlî, yapılan duruşmalar sonunda mahkeme tarafından ağır işlerde çalıştırılmak üzere ömür boyu hapis cezasına (25 yıl), Seyyid Kutub, Abdulfettah İsmail ve Yusuf Havvaş ise idam cezasına çarptırılır.

Zeyneb el-Gazâlî, altı yıl hapiste kaldıktan sonra serbest bırakılır.

Serbest bırakıldıktan sonra da Zeyneb el-Gazâlî boş durmayıp, mahalle mahalle, köy köy, belde belde, il il gezerek İslami çalışmalarına devam eder.

"Samimiyetle söylüyorum. İslam geliyor, İslam geliyor, Allah'ın izniyle muzaffer olacağız" sözlerinin sahibi olan bu mücahide annemiz davasından asla taviz vermeden 3 Ağustos 2005 tarihinde kendisi 88 yaşında iken vefat etmiştir.

Fıkıh Köşesi

ŞEHİDLİĞİN HÜKMÜ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hamd; Âlemleri ve içindekileri yoktan var eden ve var ettikleri arasında insanı şerefli kılan Allah Tebâreke Teâlâ'ya,

Salât ve Selam; İnsanların gaflete düştüğü vakitte onları Allah'ın azabıyla korkutarak uyaran, ardından imanla beraber Allah'ın merhametini müjdeleyen muvahhidlerin önderi Hatem'ul Enbiya Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v)'e olsun.

'Şehid' kelimesi, Arapça bir kelime olup 'şe-hi-de' fiilinden türetilmiş, ismi fail ve ismi meful manasındadır.¹

Sözlük anlamı olarak ise; ismi fail manasında kullanılınca, 'şahit, bilen, açıklayan, haber veren, beyan eden, bir olay anında hazır olan' gibi anlamlara gelir. İsmi Meful olduğu takdirde ise; 'şahit olunan, bilinen, beyan edilen' gibi anlamlara gelir.²

Şehid dendiğinde zihinde anlaşılan ilk mana, 'Allah (c.c) yolunda İslam dinine hizmet ederken, ya da Allah yolunda savaşırken (cihad ederken) canını feda eden kimseye' denir. Böylesi kimselere şehid denmesinin çeşitli yorumları vardır. Bu yorumlar arasında birkaçını sayacak olursak;

1) Meleklerin, şehidin cenneti hak ettiğine, onun nimetlerinden istifade edeceğine dair şahitlik ettikleri için böyle denmiştir.³

2) Şehidin canını verdiği yere şahit denmekte, şehid de yere düştüğü için şehid adını almıştır.⁴

3) Şehidler, Allah'ın emrinde hakka şahitlik ettikleri ve sonunda bu uğurda öldürüldükleri için bu ismi almışlardır.⁵

Görüldüğü üzere çeşitli yorumlar getirilmektedir.

...

İnsan dediğimiz varlık, çok farklı boyutta yaratılmıştır. Onun fitratına birçok duygu yerleştirilmiş ve kendisine cüz'i irade dediğimiz bir irade bahşedilmiştir. Böyle bir yaratılışa sahip olan insanoğlu; hem kendi nefsiyle, hem de iblisle mücadele ederek, yaşamını yaratıcısının emirleri doğrultusunda şekillendirmekle mükellef kılınmıştır.

Etrafı, nefse cazip gelen birçok şeyle çevrili olan insanoğlunun, yönünü Rabbine çevirip, en değerli varlığını, yani; canını cananına (Rabb'ine) feda etmesi, O'nun uğurda en ağır bedelleri ödemesi elbette ki kolay bir şey değildir.

Şehid; etrafını çevreleyen onlarca ve belki de yüzlerce cezp edici güzelliğe rağmen, Rabb'inin rızasını, O'nun yanındaki güzellikleri ve nimetleri talep etmiş, bu talebinin gerçekleşmesi için kendisine sunulan ticareti en güzel şekilde yerine getirmiştir.

"Allah, müminlerden, canlarını ve mallarını, kendilerine cennet vermek üzere satın almıştır: Allah yolunda çarpışacaklar da öldürecekler ve öldürülecekler. Bu, Tevrat'ta da, İncil'de de Kur'an'da da Allah'ın kendi üzerine yüklendiği bir ahittir. Allah'tan ziyade ahidine riayet edecek kim vardır? O halde yaptığınız alış-veriş ahdinden dolayı size müjdeler olsun! Ve işte o büyük kurtuluş budur." (Tevbe Suresi: 111)

Şehid; bu dünyadan ebedi hayata irtihalindeki son yolculuğunda da, ödediği

1 Asım Efendi, Kamus Tercümesi, 1/1181

2 Doç. Dr. Rahmi Yaran, Şehitlik ve Fıkhi Hükümler, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, 42. Sayı, S. 214

3 Ezheri, Tezhibü'l-lüğa, 4/73; Asım Efendi, Kamus Tercümesi, 1/1181

4 Asım Efendi, Kamus Tercümesi, 1/1181; Ebu'l-Hüseyn, Mu'cemü Mekayisi'l-lüğa, 3/221

5 Zebidi, Tacü'l-arus, 8/255

bedelin bu dünyadaki son karşılığı olarak ayrı bir muameleye tabi tutulmuştur. O; vefat eden diğer mü'minlerden farklı olarak, almış olduğu yarayla bırakılıp bedeni yıkanmaz, kanlarıyla bulanmış elbiseyle bırakılır kefenlenmez ve cenaze namazı kılınmaz.

Bu istisna, bir sır ve semboldür. Şehidin ruh ve şahsiyeti o derece temiz ve her şeyden arınmış durumdadır ki, bu paklık onun bedenine, kanına ve giyimine de tesir etmiştir.

Şehidler; ölmemişlerdir. Onlar; bizim idrak edemeyeceğimiz bir şekilde diridirler ve rızıklanmaktadırlar.

"Allah yolunda öldürülenlere; ölüler, demeyin. Bilakis onlar, diridirler, ama siz farketmezsiniz." (Bakara Suresi: 154)

Şehidlerin diriliğinin nasıllığı hususunda İslam âlimleri farklı değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Bunlardan birkaçını zikredecek olursak şöyle özetlenebilir.

Razi, Şehidlerin diri olmaları ile ilgili farklı değerlendirmeleri verirken, Şehidlerin diriliğinden maksadın, ruhlarının diri olması ve bedenleri diri olduklarına değinir. Ayetteki diriliği mecaz anlamında sayanlar (ise) onlara; dinen yüksek bir seviye ve ahiret mutluluğu kazandıkları için, cesetleri çürümediği için, yıkanmadan defnedildikleri için diri denildiğini ortaya koymuşlardır.⁶

...

Şüphesiz Şehidlik üstün bir makamdır. Allah (c.c) bu makamı kendi uğrunda veya dininin uğrunda, yalnızca O'nun rızası için çalışıp gayret gösterirken, cihad ederken ölen kimselere vermektedir. Bizim bazı ölümler hakkında şu veya bu sıfatı kullanmamız fazla bir şeyi değiştirmiyor. Allah (c.c) kendi yolunda çalışanları ve bu uğurda canlarını Cennet karşılığı seve seve verenleri bilmektedir. Bazı ölümler hakkında bizim ne dediğimiz değil; Allah'ın o ölüye nasıl muamele edeceği önemlidir.⁷

Kur'an ve Sünnet'e Göre Şehid Kimdir?

Allah Resulü (s.a.v) bir keresinde sahabesini tetkik etmek üzere onlara bir soru yönelterek kimleri Şehid saydıklarını sordu. Orada bulunanlar da "Allah yolunda öldürülenler Şehiddir" diye cevap

vermeleri, onların bu kavramı dar bir çerçevede anlamlandırdıklarını göstermektedir. Resulallah aldığı bu cevap üzerine Şehid kelimesinin anlamını çok daha genişletmek suretiyle: "Kim Allah yolunda öldürülürse Şehiddir. Kim Allah yolunda ölürse Şehiddir. Kim taun (veba, bulaşıcı hastalık) sebebiyle ölürse Şehiddir. Kim karın (hastalığı) sebebiyle ölürse Şehiddir" demiştir.⁸

Gerek bu hadisin farklı rivayetlerinde ve gerekse diğer rivayetlerde başka sebeplerle ölenlerin de Şehid oldukları zikredilmektedir ki buna göre Allah yolunda öldürülenler dışındaki Şehidler şunlardır:

Malını⁹, canını (kanını)¹⁰, ailesini¹¹ veya dinini¹² savunurken öldürülenler. Haksız yere veyahut da hakkını savunurken öldürülenler.¹³ Allah yolunda ölenler.¹⁴ Veba¹⁵ veyahut da karın hastalığından¹⁶ ölenler. Boğulanlar.¹⁷ Yıkıntı altında kalanlar.¹⁸ Hamileyken veya doğum esnasında ölen kadın.¹⁹ Yangında ölen.²⁰ Zatülcenpten (akciğer hastalığıdır) ölen.²¹ Bineğinden düşüp veya bineği tarafından çiğnenip ölen de Şehiddir.²² Sabahleyin üç defa "Euzubillahimineşşeytanirracim" deyip Haşr suresinin son üç ayetini okuyan ve o gün ölen,²³ hastalanıp hasta olarak ölen,²⁴ herhangi bir sebeple yatağında ölen,²⁵ bir zehirli hayvan tarafından ısırılan²⁶ ilgili hadislerin çoğunda bu ölüm sebepleri mutlak olarak zikredilirken az sayıda bazı rivayette taun ve benzerleri

6 Razi, Mefatihü'l-Ğayb, 76

7 Kavramlar Ansiklopedisi

8 Müslim, İmare, 165. Ayrıca bk. Buhari, Cemaat, 4/624, 44/688; Enbiya, 52/3287; Tıp, 29/5401; Müslim, İmare, 164-166; Nesai, Cihad, 36

9 Buhari, Mezalim, 34/2348; Müslim, İman, 225-226; Ebu Davud, Sünnet, 34/4771-4772; Tirmizi, Diyat, 22/1418-1421; Nesai, Tahrimü'd-dem 22-24

10 Ebu Davud, Sünnet, 32/4772; Tirmizi, Diyat, 22/1421; Nesai, Tahrimü'd-dem 23/4105, 24/4106

11 Ebu Davud, Sünnet, 32/4772; Tirmizi, Diyat, 22/1421; Nesai, Tahrimü'd-dem 23/4105, 24/4106

12 Ebu Davud, Sünnet, 32/4772; Tirmizi, Diyat, 22/1421; Nesai, Tahrimü'd-dem 24/4106

13 Ahmed b. Hanbel, Müsned, II, 205 (II, 652); Nesai, Tahrimü'd-dem 25/4107

14 Buhari, Cemaat, 4/624; Cihad, 30/2674; Müslim, İmare, 164-165

15 Buhari, Cemaat, 4/624, 44/688; Cihad, 30/2674-2675; Enbiya, 52/3287; Tıp, 29/5401; Müslim, İmare, 164-166; Ebu Davud, Cenaiz, 15/3111; Nesai, Cihad, 36. Sünnet, 34/4771-4772; Tirmizi, Diyat, 22/1418-1421; Nesai, Cenaiz 14, 112; Cihad, 36

16 Buhari, Cemaat, 4/624, 44/688; Cihad, 30/2674; Tıp, 29/5401; Müslim, İmare, 164-165; Ebu Davud, Cenaiz, 15/3111; Nesai, Cenaiz, 14, 112; Cihad, 36

17 Buhari, Cemaat, 4/624, 44/688; Cihad, 30/2674; Tıp, 29/5401; Müslim, İmare, 164-165; Ebu Davud, Cenaiz, 15/3111; Nesai, Cenaiz, 14, 112; Cihad, 36

18 Buhari, Cemaat, 4/624; Cihad, 30/2674; Tıp, 29/5401; Müslim, İmare, 164; Ebu Davud, Cenaiz, 15/3111; Nesai, Cenaiz, 14; Cihad, 48

19 Ebu Davud, "Cenaiz, 15/3111; Nesai, Cenaiz, 14, 112; Cihad, 36-48

20 Ebu Davud, Cenaiz, 15/3111; Nesai, Cenaiz, 14; Cihad, 48

21 Ebu Davud, Cenaiz, 15/3111; Nesai, Cenaiz, 14; Cihad, 48

22 Ahmed b. Hanbel, Müsned, II, 441; III, 445, No: 9701; Ebu Davud, "Cenaiz, 15/2499

23 Tirmizi, Sevaibü'l-Kur'an, 22/2923

24 İbn Mace, Cenaiz, 62

25 Ebu Davud, Cenaiz, 15/2499

için de "Allah yolunda" kaydı vardır ve bazı rivayetlerde de sözün bağlamından böyle anlaşılması mümkündür.

Şehidliğin Fıkhi Boyutu:

Fıkıh âlimleri, Allah'ın Resulünün Şehidler konusundaki hadislerine genel bir pencereden bakarak; şehidin tanımı, kısımları ve hükmüyle ilgili olarak toplamda üç başlık altında incelemişlerdir. Bu başlıklar sırasıyla hem dünya ve ahiret bakımından Şehid, sadece dünya hükümleri bakımından Şehid ve sadece ahiret hükümleri açısından Şehid olarak değerlendirilmiştir.

Şâfiîler şehidlerini üç kısma ayırmışlardır:

1. Dünya ve Ahiret Şehidi: Bu, ganimetten mal gizlemeyerek, riyakârlık yapmayarak Allah'ın dinini yüceltmek maksadıyla kâfirlerle savaşıp ve şehid düşen kimsedir.

2. Sadece Dünya Şehidi: Bu, Allah'ın dinini yüceltmek amacıyla beraber, ganimet için savaşıp veya riyakârlık yaparak, ya da paylaşmadan önce ganimetten mal saklayarak savaşıp ve bu yolda ölen kimsedir.

3. Sadece Ahiret Şehidi: Bu, enkaz altında kalarak, boğularak ve zulmen öldürülme gibi buna benzer sebeplerden ötürü şehid olan kimsedir.

İlk iki gruptaki Şehidler kendilerinde küçük ya da büyük hades hâli olsa bile yıkanmaları ve üzerlerine namaz kılınması haramdır. Bunlar bir kâfirin veya hata sonucu başka bir müslümanın silahıyla, ya da attığı silâhın geri dönüp kendisine isabet etmesiyle de ölse, bineğinden düşmekle, hayvanların ayakları altında ezilmekle de ölse, aynı hükme tâbidir. Yine bu kişinin derhal ölmesiyle yaralandıktan sonra sağ kalıp ölmesi arasında bir fark yoktur. Yalnız bunun savaş bitiminden önce ölmüş olması gerekir. Ya da savaş bitiminden sonra ölmesine rağmen, kendisinde kesilmiş bir hayvanın çırpınışlarını andıran hareketlerden başka hareketlerin görülmemesi ve hayat hâlinde bir istikrar bulunmaması şarttır...

Hanefîler'e göre şehid; ister savaşta, ister bir azgın, dar-ı harbe mensup bir harbî, isterse bir hırsız veya yol kesici tarafından, direkt olmayan bir sebeple de olsa, haksız yere zulmen öldürülen kimsedir.

Şehidler üç kısma ayrılırlar:

1. Kâmil Şehid: Bu, hem dünya, hem de ahiret şehididir. Kâmil şehid olmak için altı şartın gerçekleşmesi icâb eder:

- a) Akıl,
- b) Bulûğ,
- c) İslâm,
- d) Büyük hadesten, hayız ve nifastan temiz olma,
- e) Yaralandıktan hemen sonra ölme.

Öyle ki, yaralandıktan sonra birşey yememiş, içmemiş, uyumamış, tedavi görmemiş, yaralandığı yerden sağ olarak evine veya çadırına nakledilmemiş olmalı ve üzerinden bir namaz vakti geçmemiş bulunmalıdır.

f) Öldürülmesi nedeniyle katile kısas vâcib olmalıdır. Sulh ve benzeri arızî bir sebeple kısas hükmü kalkarsa da, bu şarta hâlel gelmiş olmaz.

Hatâen öldürülme gibi, öldürülmesi nedeniyle mâlî bir cezalandırma vukûb olan kişi, kâmil şehid olmaz.

Canını, malını, müslümanları ve müslümanların kefaleti altında bulunan zımmîleri müdafaa uğruna ölen kişiler de, kesici bir âletle öldürülmüş olma şartıyla kâmil şehid statüsüne tâbi olurlar...

2. Sadece Ahiret Şehidi: Zulmen öldürülmekle beraber yukarıda sayılan altı şarttan birini taşımayan şehid, sadece ahiret şehididir. Meselâ; zulmen de olsa, şehid olan kimse hayızlı veya nifaslı ise, ya da yaralandıktan hemen sonra ölmemişse, ya da vurulan çocuk veya deli ise, ya da öldürülmesi bir hata nedeniyle olup mâlî cezayı gerekli kılan kimse ise, sadece ahiret şehididir. Bunlar kıyamet gününde Şehidlere verileceği vaad edilen mükâfata nail olacaklardır.

Boğularak, yanarak, duvar altında kalarak; vebaya, karında su birikmesine, ishale, zatülcenbe, vereme, sar'aya, hummaya yakalanarak ölenler; nifas halindeyken, gurbetteyken, ilim talep ederken ölenler; akrep sokması nedeniyle ölenler ve Cuma gecesi ölenler ahiret şehididirler...

3. Sadece Dünya Şehidi: Müslümanlar

26 Ebu Davud, Cenaiz, 15/2499

safında savaşıpken öldürülen münafıklar gibi. Bunlar yıkanmaz ve kendi elbiseleriyle birlikte defnedilirler...

Hanbelîler'e göre şehid; kadın olsun erkek olsun, ganimet malını gizlemiş olsa da, mükellef olmasa da kâfirlerle savaşıpken ölen kimsedir. Böyle birini yıkamak ve üzerine namaz kılmak haramdır. Şehid düşerken üzerinde bulunan elbisesiyle birlikte defnedilir...

İrzini ve malını koruma yolunda ve benzeri sebeplerle zulmen öldürülen kimseler de bu Şehidler gibidirler...

Savaştayken, düşmanın etkisi olmaksızın binmiş olduğu binekten veya yüksekçe bir dağın tepesinden düşen, bu sebeple de ölen veya attığı okun tekrar geri dönüp kendisine isabet etmesiyle ölen, savaştan sonra ölü olarak bulunan, yaralandıktan sonra bulunduğu yerden taşınan, birşeyler yiyip içen, yaralanmasıyla ölmesi arasında örfe göre uzun bir fasıla geçen kişilerin diğer Şehidler gibi yıkanıp kefenlenmeleri ve üzerlerine namaz kılınması vâcib olur. Bunlar her ne kadar kıyamette Şehid sevabına nail olacaklarsa da, sadece ahiret şehididirler. Anılan sıfatları taşımadıkları için hem dünya, hem ahiret şehidi değildirler. Sahih haberler, bunların kıyamet gününde şehid muamelesi göreceklere delâlet etmektedir. Veba, karın ağrısı, boğulma, şiddetli öksürük dolayısıyla nefes alamamak, yangında yanma, bina yıkıntıları altında kalma, zatülcenb, verem, avurtları boyun gerisine götürecek kadar yüz şişkinliği hastalığı, dağ tepesinden düşme, Allah yolunda, hac ibadeti esnasında, ilim tahsil ederken ölenler de bu gruptaki Şehidlerdendirler. Dürüst bir niyetle Allah yolunda savaşmak üzere evinden çıkıp da kâfirlerin fiiliyle olmaksızın ölen kimselerle, sınırda nöbet tutanlar, yeryüzünde Allah'ın emirlerini -ki bunlar âlimlerdir- dinini, namusunu, malını veya canını savunma uğrunda ölen, canavarlar tarafından parçalanmış insanlar da bu tür Şehidlerden sayılmaktadırlar.

Mâlikîler'e göre şehid; dar-ı harbtan olan bir kâfirin öldürdüğü müslümanlarla, kâfirler arasında meydana gelen savaşta ölen kimsedir. Bu savaş dar-ı harpte de olsa,

dar-ı İslâm'da da olsa hüküm aynıdır. Anılan bu şehidi yıkamak ve üzerine namaz kılmak haramdır. Bu kişi kâfirler tarafından, dalgın veya uykuda olma gibi bir sebepten ötürü savaşıpken dahi öldürülecek olursa, yine şehid sayılır. Müslüman biri tarafından kâfir sanılarak öldürülmüş olan veya atların ayakları altında ezilerek, attığı okun geri dönüp kendisine isabet etmesiyle, kuyuya düşerek, yüksekçe bir dağın tepesinden düşerek ölen kimse yine şehid sayılır...

Bahse konu bu şehid; **hem dünya, hem ahiret şehididir** ki bu, "ilây-ı kelimetullah" uğruna savaşıp ve bu yolda ölen kimsedir.

Sadece dünya şehidine gelince bu; ganimet elde etmek amacıyla savaşıp ve bu yolda ölen kimsedir.

Sadece ahiret şehidi ise, karın ağrısı illetinden, boğulmaktan ve benzeri sebeplerden dolayı ölen kimsedir. Harbîlerle yapılan savaş dışında ve harbîlerden başkaları tarafından zulmen öldürülen kimseler; yıkama ve diğer işlemlerde diğer ölümler statüsüne tâbi olurlar...

Anılan ahiret şehidlerini, şer'an bildirilen sevap ve mükâfatları inşâallah, ahirette elde edeceklerdir. Dünya şehidine gelince, bu dünyada her ne kadar şehid muamelesi görmüşse de ahirette hiçbir mükâfata nail olamayacaktır.²⁷

Görüldüğü üzere şehidliğin kapsamı geniş tutulmuştur. Şunu belirtmek gerekir ki tüm bunların arasında gerek savaş yoluyla gerekse de farklı bir yolla Allah yolunda İslam dini için yapılan mücadele sırasında şehid olan kimselerin sahip olduğu derece elbette ki geri kalanlardan farklı olacaktır.

Rabb'imizden niyazımız, bizi kendi dini uğrunda razı olacağı bir şekilde mücadele edip, son nefesini şehadet üzerine veren kullarından eylesin.

27 Bkz. Abdurrahman Ceziri, Dört Mezhebe Göre İslam Fıkhi- C.2, Çağın Yayınları, S.750-754.

KAPİTALİST SÖMÜRÜ

14 ŞUBAT

Sevgililer Günü

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Ebu Liya

Kapitalist sistemin çılgınca tüketmek için kullandığı günlerden biri olan "Sevgililer Günü" aslında bir Hristiyan bayramıdır. Roka Katolik Kilisesi'nin inşasına dayanan bu günde insanlar, Hristiyan adetlerine göre "Kutsal" sayılan bu günü kutlarken, aynı zamanda kapitalist sistemin istediği şekilde çılgınca, şuursuzca ve aşırı bir tüketim içine girerek dehşet verici bir tuzağa düşüyorlar.

Müslümanlar arasındaki sevginin, istismar edilmesine, israfa giderek kapitalist sistemin istediği şekilde tüketim yapmasına ve sevginin bir güne sıkıştırılmasına karşı olmalıdır. İslam sevgi üzerine kurulmuştur. Gelip geçici bir sevgi veya sayılı gündeki sevgi üzerine değil, ebedi bir sevgi üzerine... Bu, nefsi arzularının tatmin edileceği türden bir sevgi değildir. Sevgi insan ruhunun en çok ihtiyaç duyduğu bir duygudur. Sevgi bir mendil değildir ki kullanılıp atılsın.

Haram ve helal dairesine riayet edilmeksizin, sadece nefsanî arzularını tatmin etmek, nefsin ondan istediklerini yapmak gibi bir sevgi İslam'da yoktur ve Müslüman bir insan bundan kaçınmalıdır. Bu tür bir güne veya bir zamana sıkıştırılmış sevgiler, insan ruhunu harap ederek yıkmakta ve insanı uçuruma sürüklemektedir. İslam sevgisi, bundan daha yüce ve daha güzeldir. Menfaatin bulunmadığı, çıkarların olmadığı ve zamana sıkıştırılmamış bir sevgidir İslam sevgisi...

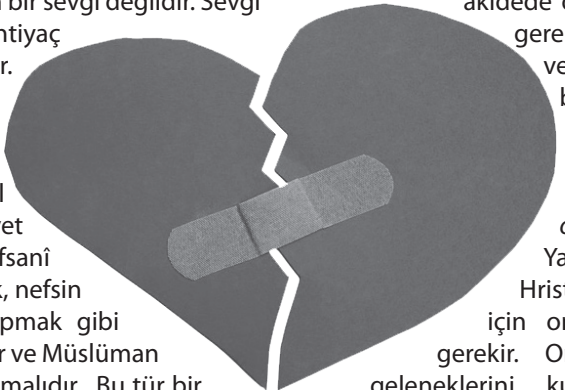
İslam bizleri sevmeye teşvik etmektedir. Allah Resulü (Sallallahu aleyhi ve sellem); "Hediyeleşin! Çünkü hediye kalpteki sevgiyi artırır" buyurmuştur.

Sevgililer günü, insanları ve Müslüman âlemini yozlaştırmak, onları nefislerine köle etmek için kapitalist misyonerlerin kullanmış

olduğu bir silahtır. İnsanı öldürmeyen, ama ruhunu zedeleyen bir silah... İnsanı yaralamayan, ama insanı düşünmeden yaşamaya sevk eden bir silah... Tamamen nefsanî arzularını tatmin eden bir silah...

Günümüz kapitalizm bayramlarından, belirli günlerinden biri olan "Sevgililer günü" karşı cinslerin tatminine dayanır. Sevgililer günü denilince aşırı bir tüketim akla gelmektedir. Devamlı kullanılmayan, kullanılıp atılan türden şeyler alınır, hediye edilir. Kapitalizm bunu özellikle teşvik eder.

Yerlerin ve göklerin sahibi olan Allah (Subhanehu ve Te'ala) göndermiş olduğu semavi dine uyanların, başka inanç ve akidede olanlara benzememesi gerektiğini bize emretmiş ve onlara benzemekten bizleri sakındırmıştır. Allah Resulü (s.a.v) bir hadisinde; "Kim kime benzerse ondan olur" buyurmuştur. Yahudilerden ve Hristiyanlardan olmamak için onlara benzemememiz gerekir. Onların bayram veya geleneklerini kutlamamalı, bu tür İslam dışı bayramlardan ve kutlamalardan sakınmamız gerekir. Yoksa onların dinlerini tahrif ettiği gibi bizlerde dinimizi tahrif eder ve Allah'ın gazabını hak edenlerden oluruz. Bununla ilgili Allah Resulü (s.a.v) bir hadisinde; "Hiç şüphesiz siz, kendinizden önceki milletlerin (Yahudi ve Hristiyanların) yoluna adım adım, karış karış uyacaksınız. Öyle ki onlar kertenkele deliğine girseler siz de girmeye kalkışacaksınız" buyuruyor. Burada Müslümanın uyanık olması ve zekice hareket etmesi gerekir. Dinini iyi öğrenmeli ki başkalarının dinine uyup onlardan olmasın.

Gerçi enzar-ı ehibbadan dâhi dûr olmuşuz,
Rahmet-i Mevla'ya yaklaşmakla mesrur olmuşuz.
Hak yolunda müflis-u hane-harab olduksa da,
Bu harabiyetle biz manada ma'mur olmuşuz.

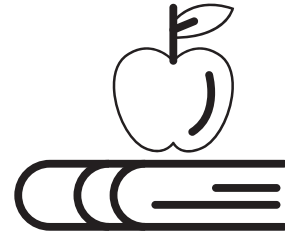
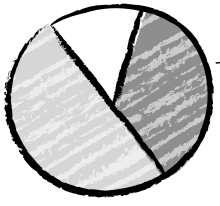
Ehl-i hakkız, korkmayız idamdan berdardan,
Çünkü te'yid-i ilahi ile mensur olmuşuz.
Hâkim-i Mübtîl yedinden madrubin olduksa da,
Emr-i Hakla Şer'i Garra hakkını ifaya memur olmuşuz.

Kul bize zulmen mucazat etse de perva etmeyiz,
Şüphemiz yoktur ki, indillahta me'cur olmuşuz.
Salih'im, ehl-i salahım. Dine can kıldım feda,
Lütfû hakla teşnegan-ı âb-ı Kevser olmuşuz.

1925 Şehid Şeyh Said ile birlikte idam sehпасına giderken
Salih Begê Hênî'nin söylediği şiir...

Şehid Şeyh Said ile birlikte idam edilen dava arkadaşları...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Rabbim'in İsimlerini Tanıyorum ES-SAMED

Sevgili çocuklar! Bu yazımızda birlikte yüce Rabb'imizin güzel isimlerinden birini, yani; es-Samed ismini öğreneceğiz.

Es-Samed ismi kısaca şu anlama gelir: Yüce Rabb'imiz olan Allah, hiçbir şeye muhtaç değildir. Ancak her şey O'na muhtaçtır.

Evet, Güzel Çocuklar!

Bizi yoktan yaratan Yüce Rabb'imizin hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. Herşey onun emrindedir. O, bir şeyin olmasını dilerse sadece ona "ol" der, o da hemencecik olur. Etrafımızda gördüğümüz her şey ve en önemlisi de biz kendimiz O'na muhtacız.

Güzel Çocuklar!

Bizlerin neye ihtiyacımız olduğunu düşündük mü hiç?

O zaman birlikte birkaç örnek vererek, kısa bir şekilde nelere ihtiyacımız olduğunu zikrederim.

Diyelim ki tatile gideceğiz ve gideceğimiz yerde havuzu olan güzel bir otelde kalacağız. Tüm bu tatil

masrafları için öncelikle paramızın olması gerek. Yani paraya muhtacız. Paramız oldu diyelim. Şimdi de o parayla arabaya, trene, gemiye veya uçağa binmemiz gerek. Yani bizi otele götürecek bir vasıtaya muhtacız.

Güzel Çocuklar! Şimdi de sağlıklı birinin hayatta kalması için nelere ihtiyacının olduğunu

düşünelim:

Bir insanın hayatta kalması için nefes almaya ihtiyacı vardır. Nefes almak için de havaya muhtacız. Sonra hayatımızı devam ettirmek için yemek yemeye ve su içmeye ihtiyacımız var. Tüm bunlar olmazsa hayatta kalamayız.

Evet!

Bu ve bunlar gibi birçok örnek verebiliriz. Şunu asla unutmamalıyız ki; bizim tüm bu ihtiyaçlarımızı karşılayan Yüce Allah'tır. Bu sebeple biz her şeyimizle O'na muhtacız.

Güzel Çocuklar!

Şimdi hep birlikte etrafımıza bakarak, hayatımızda kendisine ihtiyacımız olan şeyleri düşünüp, bu ihtiyaçlarımızı giderdiği için Yüce Rabb'imize çokça şükür etmeliyiz.

HİÇ MERAK ETTİK Mİ?

Güzel Çocuklar!

Anne ve babamızın bizlere karşı sorumlulukları nelerdir? diye hiç merak ettiniz mi?

Kısaca;

-Doğduğumuzda bizlere güzel bir müslüman ismi koymak.

-Güçleri nispetince besleyip büyütmek.

-Haram lokma yedirmemek, helal kazanç sağlamak.

-İslam'a göre terbiye etmek. Peygamber efendimizin ahlakını güçleri nispetince yaşayıp örnek olacak şekilde öğretmek.

-İslami ilimleri öğretmek. Donanımlı bir Müslüman yetiştirmek

-İbadetleri telkin edip alıştırmak. Özellikle küçük yaştan itibaren namaza alıştırmak.

-Akıl balığ olduktan sonra mümkünse evlendirmek.

Peki, bizlerin anne ve babalarımıza karşı bizim sorumluluklarımız nelerdir? diye hiç merak ettiniz mi?

Kısaca;

-Annemize ve babamıza iyilikte bulunmak.

-Geçim sıkıntısı içinde iseler, geçimlerini sağlamak için onlara yardımda bulunmak.

-Anne ve babamızı söz ve davranışlarımız ile hiçbir şekilde incitmemek, onlara "Öf" bile dememek.

-Anne ve babalarımıza karşı güler yüzlü, tatlı sözlü olmak, onları mutlu etmek.

-Allah'a isyan teşkil etmeyen hususlar dışında her zaman onlara itaat etmek ve her zaman iyi davranmak.

-Anne ve babalarımızın emirlerini dinlemek ve mümkünse hemen yerine getirmek.

-Yanlarındabağırmamak, saygılı, edepli, hoşgörülü olmak.

-Anne ve babamız ihtiyarladıklarında onlara bakmak, hizmet etmek.

ŞİMDİ DUA ETME VAKTİ

Ey Yüce Rabb'im!

Sen benim biricik Rabb'imsin. Bize verdiğin her bir nimet için çok çok teşekkür ediyor ve şükrediyorum.

Ey Büyük Rabb'im!

Kendisini görmediğim halde çok çok sevdiğim canım Peygamberim Hz. Muhammed'e sonsuz salât ve selam olsun.

Ey Güzel Rabb'im!

Bizim bilerek veya bilmeyerek yaptığımız bütün hatalarımızı, kusurlarımızı affet, bağışla ve ört. Hesap gününde b i z l e r e

merhamet et, bizi sev, bizden razı ol ve bizi içerisinde sayısız nimet bulunan cennetine bırak.

Bizi cennetinde canımızdan daha çok sevdiğimiz Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'e komşu ve dost eyle.

Ey Çok Güçlü Rabb'im!

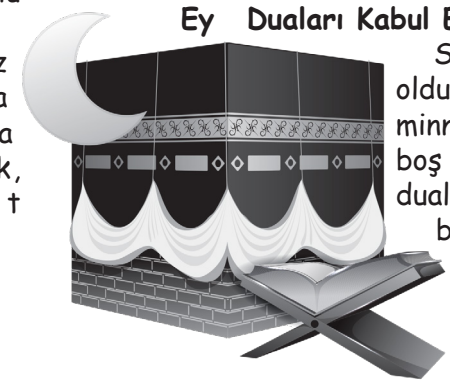
Küçükük bebeleri, çocukları, kadınları, yaşlıları ve diğer Müslümanları bombalayan, öldüren, katleden ve vahşice işkence eden zalimlere ve kâfirlere hidayet ver. Şayet onların hidayetten yana nasipleri yoksa onları çabucak helak et, yok eyle.

Ey Merhametli Rabb'im!

Bu soğuk kış günlerinde dışarıda kalan insanlara sığınabilecekleri bir mekân ve yiyecekleri aş nasip eyle. Onları hayırlı bir şekilde içerisinde bulundukları sıkıntıdan kurtar.

Ey Duaları Kabul Eden Rabb'im!

Sana açmış olduğum şu minnacık ellerimi boş çevirme ve dualarımı en güzel bir şekilde kabul buyur.

Saklı Kelimeleri Bulmaca

E	K	U	R	B	A	N	M	U	M	K	A	D	İ	R	N
T	E	E	Â	E	V	V	U	L	A	M	R	E	H	Â	M
A	M	R	N	Î	H	B	H	S	İ	U	Î	K	Â	R	U
Ğ	U	H	A	C	C	M	E	E	C	H	H	A	L	I	H
U	H	H	K	Â	B	E	Y	Â	Î	A	M	B	O	M	A
T	A	M	E	L	Î	K	M	L	F	B	S	A	Â	L	M
İ	S	L	A	M	N	S	İ	E	E	B	E	K	M	K	M
Â	S	N	H	Â	M	E	N	Â	T	E	A	A	Â	C	E
M	Î	K	Â	L	Î	L	M	G	T	T	A	R	Ö	M	D
K	A	C	İ	H	A	D	R	A	A	K	M	A	D	E	M
A	N	E	M	R	U	D	Î	F	H	U	Î	H	Î	K	U
R	K	E	L	İ	M	E	İ	Ş	E	H	A	D	E	T	D
U	L	U	H	U	V	V	E	T	E	R	M	İ	E	H	T
B	Â	E	R	A	U	Z	E	K	A	T	M	A	Z	A	N
A	R	A	H	M	A	N	M	D	E	C	Ş	E	H	İ	D
S	S	B	A	N	A	M	A	Z	A	H	Î	O	R	U	Ç

Aşağıda yazılı olup yukarıdaki saklı bulunan kelimeleri bulabilecek misiniz?

Daha sonra bulduğunuz kelimelerin anlamlarını da öğrenirseniz,
kocaman bir aferini hak edeceksiniz. :))

☐ İSLAM

☐ CİHAD

☐ RAMAZAN

☐ NAMAZ

☐ KURBAN

☐ MUHEYMİN

☐ ORUÇ

☐ KÂBE

☐ UHUVVET

☐ ŞEHİD

☐ MUHABBET

☐ ZEKÂT

☐ MÜCAHİD

☐ TAĞUT

☐ NEMRUD

☐ HACC

☐ FETTAH

☐ BAKARA

☐ MUHAMMED

☐ KELİME-İ

☐ ŞEHADET

GÜZEL SÖZ

"Çocuklarınızla 7 yaşına kadar oynayın, 15 yaşına kadar onlarla arkadaş olun, 15 yaşından sonra ise, kendileriyle istişare edin."

HZ. ALİ
radiyallahu anh